ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΟΙ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ, ΕΝΩΘΕΙΤΕ!

ΓΙΑ ΤΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

διμηνη θεωρητικη και πολιτικη επιθεωρηση παλης κριτικης και συζητησης στο χωρο του επαναστατικου μαρξισμου

Γιατὶ ἡ Δεξιὰ συσπειρώνεται

Γιὰ τὸ «᾽Αντιτρομοκρατικὸ»

᾽Αφρικὴ: Τὸ κύριο μῆλο τῆς Ἔριδος

Ἡ κατάσταση στὴ Γαλλία μετὰ τὶς βουλευτικὲς ἐκλογὲς

Ἐξελίξεις στὴν παραδοσιακὴ ἀριστερὰ

Γιὰ τὴν Αἰθιοπικὴ ᾽Επανάσταση

τὸ νόημα καὶ τὸ μήνυμα τοῦ ἱστορικοῦ γαλλικοῦ Μάη 1968 — πάνω στὸ θέμα τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κοινοβουλίου — τὸ ᾽Ιρὰν κινεῖται — τὸ βραβεῖο τοῦ Ρίτσου — πυρηνικὰ ἐργοστάσια — Γ. Βερέκεν

᾽Ιούλης - Αὔγουστος 1978 **12** Δρχ. 20

Γιατί ἡ Δεξιὰ συσπειρώνεται

Οἱ ἐκλογὲς τοῦ 1977 εἶχαν τουλάχιστον ἕνα θετικὸ ἀποτέλεσμα: ξεκαθάρισαν τὴν κατάσταση στὸν κοινοβουλευτικὸ χῶρο, ὁδηγώντας σὲ διάλυση ἐνδιάμεσους κεντριστικοὺς σχηματισμούς.

Καθὼς ἡ κοινωνικὴ πόλωση ἀνάμεσα σὲ «Δεξιὰ» καὶ «Ἀριστερὰ» μεγαλώνει στὴ χώρα, μιὰ τέτοια παραμορφωμένη ἀντανάκλασή της στὸ κοινοβούλιο ἦταν ἀναπόφευκτη.

Στὸ χῶρο τῆς Ἀριστερᾶς εἶναι τὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα «τοῦ ἐσωτερικοῦ», ποὺ ἀδυνατεῖ νὰ βρεῖ μία ἰδιαίτερη πολιτικὴ ὀντότητα, καὶ πιεζόμενο ἀνάμεσα στὸ ΠΑΣΟΚ καὶ τὸ σταθερὰ ἐντεταγμένο στὸ Κρεμλῖνο Κ.Κ.Ε., «φθίνει» διαρκῶς ὁδηγούμενο σὲ πλήρη ἐξαφανισμό. Ἀνίκανο νὰ κόψει πραγματικὰ μὲ τὸ σταλινικὸ παρελθόν του, ν' ἀνεξαρτοποιηθεῖ οὐσιαστικὰ ἀπέναντι στὸ Κρεμλῖνο, καὶ νὰ βρεῖ μιὰ νέα ἐπαναστατική, καὶ ὄχι ποπουλίστικη, ρεφορμιστική, ὀντότητα, συντηρεῖται πιὰ τεχνητά, χωρὶς προοπτικὲς καὶ μέλλον. Αὐτὸ εἶναι δυστυχῶς τὸ συμπέρασμα ἀπὸ τὸ τελευταῖο του Συνέδριο.

Στὸ χῶρο τοῦ ἀστικοῦ Κέντρου, ἡ νέα «ἀποστασία» πῆρε διαστάσεις πραγματικῆς διάλυσης, ποὺ φαίνεται θὰ ὁλοκληρωθεῖ σταδιακὰ μὲ τὴν προσχώρηση, ὄχι μόνο τοῦ «σοσιαλδημοκράτη» Πεσματζόγλου, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἴδιου τοῦ Μαύρου.

Ἡ ἐξέλιξη αὐτὴ ἦταν ταυτόχρονα ἀναπόφευκτη καὶ ἀναγκαία γιὰ τὴ Δεξιά. Γιατί, μπροστὰ στὴν ἄνοδο τῆς Ἀριστερᾶς στὴ χώρα μας, ποὺ σημείωσαν ἔκδηλα οἱ ἐκλογές, ἡ κλασσικὴ Δεξιὰ γύρω ἀπὸ τὴ «Νέα Δημοκρατία» καὶ τὸν Ἀρχηγό της, ἢ ἔπρεπε νὰ στραφεῖ ἀνοιχτὰ δεξιότερα καὶ νὰ στηριχθεῖ περισσότερο στοὺς βασιλοχουντικοὺς ἢ νὰ καταλάβει τὸ βαθύτερο νόημα τῶν ἐκλογῶν καὶ νὰ εὐρυνθεῖ πρὸς τὸ Κέντρο.

Βέβαια, διάλεξε τὴν τελευταία λύση, ἀφοῦ πρόκειται ἡ χώρα νὰ ἐνταχθεῖ στὴ «δημοκρατική», σχεδὸν «σοσιαλδημοκρατικὴ» Εὐρώπη τῆς «Κοινῆς Ἀγορᾶς», καὶ ἀφοῦ ἡ οἰκονομική της κατάσταση τὸ ἐπιτρέπει ἀκόμα. Ἀφοῦ δηλαδὴ οὔτε ὁ ἀνερχόμενος πληθωρισμὸς οὔτε ἡ ἀνεργία δὲν ἔχουν πάρει διαστάσεις καταστροφικές, καὶ ἡ χώρα τὰ «οἰκονομᾶ» πάντα μὲ τοὺς ἄδηλους πόρους της καὶ τὰ ξένα δάνεια(*).

Τὸ «ἐθνικὸ ζήτημα» παίζει ἐπίσης μεγάλο ρόλο στὸ «δημοκρατικὸ» προσανατολισμὸ τῆς Δεξιᾶς.

Παρ' ὅλο ποὺ κάτω ἀπὸ τὴν αὐξανόμενη πίεση τῶν Ἀμερικανῶν καὶ τῶν Εὐρωπαίων, βαδίζουμε πρὸς

(*) Πάνω σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο χρειάζεται ὡστόσο μιὰ συμπλήρωση:

Ὁ νέος «ἰσχυρὸς ἄνθρωπος» τῆς Δεξιᾶς, ποὔναι δίπλα στὸν Πρωθυπουργὸ καὶ τὸν Ἀβέρωφ, ὁ γνωστὸς κύριος Μητσοτάκης, ἀκολουθῶν τὸ γαλλικὸ καὶ ἄλλα παραδείγματα, φαίνεται ἀποφασισμένος νὰ ἐφαρμόσει κι αὐτὸς πολιτικὴ ἄκρατου «οἰκονομικοῦ φιλελευθερισμοῦ», ποὺ θἄχε σὰν ἀποτέλεσμα νὰ ἐπιταχύνει τὴ μονοπωλιακὴ συγκέντρωση, καὶ νὰ κατεβάσει ἀκόμα περισσότερο τὸ ἐπίπεδο τῶν μαζῶν.

Στὰ τελευταῖα χρόνια ὁ πληθωρισμὸς ξεπέρασε τὰ 50%, χωρὶς οἱ μισθοὶ καὶ τὰ μεροκάματα νὰ εὐθυγραμμισθοῦν μ' αὐτὴ τὴν ἁλματικὴ ἄνοδο τοῦ κόστους τῆς ζωῆς ποὺ συνεχίζεται.

Ἂν τέτοια θἄναι ἡ πολιτικὴ τοῦ νέου τιμονιέρη τῆς οἰκονομίας, μπορεῖ κανεὶς σίγουρα νὰ προβλέψει μακριὰ περίοδο μεγάλων κοινωνικῶν ἀγώνων, παρὰ τὰ χάλια τοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος τῆς χώρας καὶ τοὺς διχασμοὺς καὶ ἀδυναμίες τῆς Ἀριστερᾶς καὶ τῆς Ἄκρας Ἀριστερᾶς.

κάποιο συμβιβασμὸ μὲ τὴν Τουρκία, τόσο στὸ Κυπριακό, ὅσο καὶ στὸ Αἰγαιïκό, καὶ «πόλεμος» ἀποκλείεται, οἱ δυσκολίες γιὰ τέτοιο συμβιβασμὸ παραμένουν μεγάλες. Ἀπαιτεῖται ἔτσι διαχείριση τῆς πολιτικῆς ἀπὸ Κυβέρνηση μὲ πλατειὰ λαϊκὴ βάση, καὶ ἀκόμα «κατανόηση» καὶ ἀπὸ τὴν Ἀντιπολίτευση.

Μία νέα στρατιωτικὴ δικτατορία αὐτὴ τὴ στιγμὴ δὲν θὰ συνέφερε ἀπὸ καμμιὰ ἄποψη οὔτε στὴν ἑλληνικὴ Δεξιὰ οὔτε στοὺς ξένους κηδεμόνες μας.

Τέτοια ἀκραία «λύση» παραμένει ὡστόσο μόνιμη ἐφεδρεία, σὲ περίπτωση ἰδίως ποὺ ὁ ἀμερικανοσοβιετικὸς ἀνταγωνισμὸς στὸν Κόσμο, ἀπαιτοῦσε ἡ Ἑλλάδα, βάση στρατηγικὴ τοῦ Νάτο καὶ τῶν Ἀμερικανῶν, νὰ περάσει κάτω ἀπὸ τὸν ἄμεσο, σχεδόν, στρατιωτικὸ ἔλεγχό τους.

Γιὰ τὴν ὥρα, αὐτὸ ποὺ χρειάζεται ἡ Δεξιὰ καὶ οἱ ξένοι «φίλοι» της εἶναι διεύρυνση τῆς λαϊκῆς βάσης τῆς Κυβέρνησής της καὶ πιὰ ἀποτελεσματικὴ ἔτσι ἀντιμετώπιση τῆς ἀνερχόμενης Ἀριστερᾶς, δηλαδὴ οὐσιαστικὰ τοῦ ΠΑΣΟΚ.

Γιατὶ τὸ ἀνοιχτὰ φιλοσοβιετικὸ Κ.Κ.Ε. δὲν μπορεῖ ν' ἀνοιχθεῖ περισσότερο ἀπὸ ἕνα περιορισμένο σημεῖο, καὶ πρακτικά, παρὰ τὶς ἠχηρὲς «ἐπαναστατικοφανεῖς» φράσεις, καὶ τὶς ἀντικρουόμενες διαπιστώσεις καὶ διακηρύξεις του, ἀκολουθεῖ πολιτικὴ ὑποστήριξη τῆς ἀστικῆς Δεξιᾶς.

Ἀπομένει, στὴν οὐσία, τὸ ΠΑΣΟΚ, σὰν δυνατότητα κάποιας ἀντιπολίτευσης στὴ Δεξιά, καὶ ἐναλλακτικῆς κυβερνητικῆς λύσης.

Ἀλλὰ τὸ ΠΑΣΟΚ εἶναι πιὰ φανερὸ ὅτι ἐξελίσσεται σὲ κοινοβουλευτικὴ ἐκλογική, καὶ μόνο δύναμη, μὲ σκοπὸ ν' ἀναρριχηθεῖ κάποια μέρα στὴν Κυβέρνηση καὶ ὄχι σὲ δημοκρατικὸ Κόμμα μαζῶν ὀργανωμένων γιὰ ἐξωκοινοβουλευτικὴ ἐπίσης πάλη καὶ ἱκανῶν, σὲ ὥρα κινδύνου, ν' ἀντιμετωπίσουν ἀποτελεσματικὰ «παραστράτημα» τῆς Δεξιᾶς πρὸς νέα στρατιωτικὴ Δικτατορία, ἀπροκάλυπτη ἢ ὑπὸ τὸν μανδύα πραξικοπηματικῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ Βασιλιᾶ.

Τὸ ΠΑΣΟΚ πάει νὰ γίνει ὁλοένα περισσότερο ἕνα «ἀξιοσέβαστο», κοινοβουλευτικὸ κόμμα, ὅπως ὅλα, καὶ προετοιμάζεται γιὰ τὴν ἐναλλακτικὴ κυβερνητικὴ λύση στὶς ἐρχόμενες ἐκλογές.

Ἀλλὰ τὸ κύριο ἐμπόδιο στὸν τέτοιο δρόμο του παραμένει ἡ ἐντύπωση ποὔχει δημιουργήσει, τόσο στὴν ἐδῶ Δεξιά, ὅσο καὶ στοὺς Ἀμερικανούς, ὅτι θὰ μποροῦσε ν' ἀκολουθήσει ἐπικίνδυνο ριζοσπαστικὸ δρόμο στὸ ἐσωτερικό, κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῆς λαϊκῆς του βάσης, καὶ ἰδίως «ἀντιαμερικανικὴ» πολιτικὴ στὸ ἐξωτερικό.

Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Δεξιὰ δρᾶ τώρα σὲ δυὸ μέτωπα: ἀφ' ἑνὸς πάει νὰ εὐρύνει τὴν ἴδια της κοινοβουλευτικὴ βάση, ἀπορροφώντας ὅσες μπορεῖ δυνάμεις τοῦ «Κέντρου» καὶ ταυτόχρονα πολύτροπα πιέζει τὴν ἡγεσία τοῦ ΠΑΣΟΚ γιὰ νὰ κάνει τὶς παραχωρήσεις ποὺ χρειάζονται, ὥστε ν' ἀντιμετωπιστεῖ μὲ «ἐμπιστοσύνη» τὸ ἐνδεχόμενο ἀναρρίχησης τοῦ ΠΑΣΟΚ στὴν Κυβέρνηση.

Ἀλλοιῶς οἱ πραιτωριανοὶ μὲ τὸ τουφέκι πάντα «παρὰ πόδας», θ' ἀντιδροῦσαν ἀσφαλῶς.

Ἡ ἡγεσία τοῦ ΠΑΣΟΚ φαίνεται πρακτικὰ νὰ μὴν παίρνει ὑπ' ὄψι της ποιά εἶναι τὰ πραγματικὰ δεδομένα τοῦ προβλήματος στὴ χώρα μας. Σημαίνει αὐτὸ ἀφέλεια, ἐπιπολαιότητα, ἢ συστηματική, ἔντεχνη προετοιμασία, ποὺ ἄρχισε ἴσως ἤδη, γιὰ νὰ δοθοῦν στοὺς ἐνδιαφερομένους, Ἕλληνες καὶ ξένους, οἱ «ἐγγυήσεις» ποὺ ἀπαιτοῦν;

Ἡ Ἐπαναστατικὴ Ἀριστερὰ ἔχει δικαίωμα καὶ καθῆκον νὰ ἐπαγρυπνεῖ καὶ ἐπίμονα ν' ἀναζητᾶ τὰ μέσα γιὰ μιὰ ἀνεξάρτητη, μαζική, ὕπαρξή της, μόνη ἐγγύηση - λύση γιὰ τὴν ἀπαραίτητη δημιουργία τοῦ Ἑνιαίου Ἐργατικοῦ Μετώπου ὅσο καὶ γιὰ τὶς μεταβατικές πολιτικές του προοπτικὲς.

Τόσο γιὰ τὴν ἀνασυγκρότηση ἑνιαίου, ταξικοῦ, δημοκρατικοῦ, συνδικαλιστικοῦ κινήματος, ὅσο καὶ γιὰ κείνη τοῦ ἑνιαίου ἐργατικοῦ μετώπου γενικά, ποὺ σὲ μιὰ ὁρισμένη στιγμὴ θὰ μποροῦσε νὰ ἐπιβάλλει τὴ μεταβατικὴ πολιτικὴ λύση τῆς Κυβέρνησης τῶν Ἐργατικῶν Κομμάτων, χρειάζεται νὰ συγκροτηθεῖ ἔγκαιρα Ἑνιαία Μαζικὴ ὀργάνωση τῶν Ἐπαναστατῶν Μαρξιστῶν.

Στὶς προσπάθειες τῆς Δεξιᾶς νὰ συσπειρώσει ὅλες τὶς δυνάμεις της ἡ ἀπάντησή μας πρέπει νἆναι ἐκτὸς ἄλλων, ἡ ἐπιτάχυνση δημιουργίας τέτοιας Ὀργάνωσης, γιὰ τὴ νίκη τοῦ Ἑνιαίου Ἐργατικοῦ Μετώπου, καὶ τῆς μεταβατικῆς Ἐργατικῆς Κυβέρνησης αὔριο ποὺ θ' ἀνοίξει τὸ δρόμο πρὸς τὸ Σοσιαλισμό, τὸν βασιζόμενο στὴν ἄμεση ἐξουσία τῶν παραγωγῶν καὶ τῶν πολιτῶν, σ' ὅλους τοὺς τομεῖς καὶ σ' ὅλα τὰ ἐπίπεδα τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

Ἰούνης 1978

Ἀπό τή σκοπιά μας

Γιὰ τὸ «Ἀντιτρομοκρατικὸ»

Πρὶν μερικὲς μέρες διαβάσαμε στὶς ἐφημερίδες πὼς κι ἡ πορτογαλικὴ Βουλὴ ψήφισε τὸ δικό της ἀντιτρομοκρατικὸ νομοσχέδιο. Δὲ μπορέσαμε νὰ διαβάσουμε τὸ περιεχόμενό του οὔτε νὰ μάθουμε πῶς τὸ βαφτίσανε ἐκεῖ. Ἡ Πορτογαλία πάντως, ὅπως καὶ μεῖς, εἶναι ὑποψήφια γιὰ τὴν ΕΟΚ κι ὁ Σοάρες διατηρεῖ στενότατους δεσμοὺς μὲ τὴ Γερμανικὴ Σοσιαλδημοκρατία.

Τὸ δικό μας νομοσχέδιο «περὶ καταστολῆς τῆς τρομοκρατίας» (οἱ λέξεις μιλᾶνε μόνες τους) κατατέθηκε τὶς μέρες ποὺ τὸ ἀστυνομικὸ δαιμόνιο τῶν συντακτῶν τοῦ κίτρινου τύπου ὀργίαζε γύρω ἀπ' τὴν ἀπαγωγὴ τοῦ Μόρο καὶ καθημερινὰ τὸ κοινὸ βομβαρδιζόταν μὲ εἰδήσεις γιὰ ἀόρατους ἐρυθροὺς σατανάδες. Καιρὸ πρὶν ἡ ἀστυνομία εἶχε ἀρχίσει καθημερινὲς ἔρευνες σὲ σπίτια, κυρίως νέων ἀγωνιστῶν τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς. Ἀπ' τὶς πέντε τὸ πρωῒ τὰ λαγωνικὰ εἰσβάλανε στὰ σπίτια τους καὶ ἀναζητάγανε μὲ τὴ μυρωδιά τους ἐκρηκτικὰ καὶ ὅπλα μέχρι καὶ τὰ ἄπλυτα ἐσώρουχα. Τελικὰ τὶς μέρες ποὺ εἶχε κατατεθεῖ τὸ νομοσχέδιο, ὁ θησαυρὸς βρέθηκε: 3 ἄδεια μπουκάλια μπύρα, καθαρὴ βενζίνη καὶ στουπιὰ σ' ἕνα σπίτι ἀναρχικῶν.

Τὸ ἑλληνικὸ νομοσχέδιο, ὅπου δὲν ἦτανε πιστὴ ἀντιγραφὴ τοῦ ἀντίστοιχου γερμανικοῦ, ἦτανε πιὸ αὐστηρὸ ἀπὸ κεῖνο. Ὅμως δὲν θἄπρεπε κανεὶς νὰ βλέπει πίσω ἀπὸ κάθε τί μόνο τοὺς ξένους ποὺ συνεχῶς μᾶς ἐπιβάλλουν τὴ θέλησή τους. Ἡ ἐσωτερικὴ κατάσταση κι οἱ προοπτικὲς ἦτανε ἕνας ἀποφασιστικὸς παράγοντας. Σύμφωνα μὲ τὴν τελευταία ἔκθεση τοῦ διοικητῆ τῆς Ἐθνικῆς Τράπεζας, οἱ προοπτικὲς δὲν εἶναι καὶ τόσο ρόδινες καὶ θὰ πρέπει νὰ θυμηθοῦμε πὼς στὴν προηγούμενή του ἔκθεση ἦτανε πολὺ αἰσιόδοξος, ὅταν ἔκανε τὸ περίγραμμα τοῦ ἄμεσου μέλλοντος ποὺ σὰν παρὸν ἦρθε νὰ τὸν διαψεύσει. Ἡ Ἔνταξη στὴν ΕΟΚ καὶ τὰ διεθνῆ προβλήματα ποὺ ρίχνουν βαρειὰ τὴ σκιά τους στὴν παρατεινόμενη οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ κρίση ἐπιτείνουν τὴ σπασμωδικότητα στὶς ἀντιδράσεις τοῦ κράτους, ποὺ ἐκ τῶν ὑστέρων πάντα θέλει νὰ ἐξαφανίζει μὲ τὴν καταστολὴ τὰ προβλήματα ποὺ τὸ ἴδιο δημιουργεῖ.

Ἡ ἀξιωματικὴ καὶ ὑπαξιωματικὴ ἀντιπολίτευση στὴν ἐπίθεση τῆς κυβέρνησης ἀπάντησε μὲ τὸ γνώριμό της τρόπο. Ἕνας ἀμυντικὸς χαρτοπόλεμος καὶ μιὰ συγκέντρωση γιὰ τὴν τιμὴ τῶν ὅπλων βιαστικὰ καὶ μόλις διοργανωμένη. Ἐκτὸς ἀπὸ ἐλάχιστες ἐξαιρέσεις ἡ ἀριστερὰ κι ἡ ἄκρα ἀριστερὰ βρέθηκαν καὶ πάλι ἐκτὸς θέματος, ρίχνοντας τὸ βάρος τους (ὡς πότε;) στὴν ὑπεράσπιση τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν. Μ' ἕναν κενὸ καὶ τελείως ἀφηρημένο ἀντιϊμπεριαλισμὸ, προσπαθοῦν νὰ καλύψουν μιὰ περίπλοκη καὶ ἀντιφατικὴ κοινωνικὴ κατάσταση καὶ τ' ἀποτελέσματά της. Οἱ «τρομοκράτες» π.χ. εἶναι γι' αὐτοὺς ἀλῆτες, αἱμοβόροι καὶ παρανοϊκοί, ἂν δὲν εἶναι πράχτορες τῆς C.I.A. Τὸ φαινόμενο τῆς ὅλο καὶ μεγαλύτερης συγκεντροποίησης τῶν ἐξουσιῶν ἀπ' τὸ κράτος ποὺ θέλει νὰ καθορίζει τὰ πάντα, μέχρι καὶ τὴν τελευταία τους λεπτομέρεια, μὲ νόμους καὶ παρανόμους, σὰ φαινόμενο, ταιριάζει στὴ συγκεντρωτικὴ δομὴ καὶ λειτουργία τους καὶ τοὺς ἐνοχλεῖ βασικὰ μόνο ἐπειδὴ αὐτὸ τὸ κράτος δὲν εἶναι δικό τους. Ἔτσι, οἱ μάζες ἀρκοῦνται νὰ παρακολουθοῦν διαμάχες μεταξὺ ἐπιτελείων ἢ στὴν καλύτερη περίπτωση νὰ συμμετέχουν σὲ ἐκτονωτικὲς κινητοποι-

ήσεις πού ἄλλοι καθορίζουν τὸ στύλ καὶ τὸ περιεχόμενό τους. Ἕνα δίχτυ ὀργανώσεων καὶ ἑνιαίων μαζικῶν ἐπιτροπῶν βάσης στοὺς χώρους δουλειᾶς καὶ ζωῆς μὲ ζωντανὴ καθημερινὴ ὕπαρξη καὶ δράση, ὄχι μόνο θἄχε ἀποτρέψει τὴν ψήφιση, ἀλλὰ θἄχε κάνει διστακτικὴ τὴν κυβέρνηση καὶ στὴν κατάθεση ἀκόμα ἑνὸς τέτοιου νομοσχεδίου.

Γι' αὐτὸ τὸ δυνάμωμα κι ὁ συντονισμὸς τῶν ἐπαναστατικῶν ὀργανώσεων πούχουν ξεκάθαρη ἀντικαπιταλιστικὴ ὀπτικὴ κι εὐνοοῦν τὴν ἀνάπτυξη τῶν παντὸς εἴδους αὐτόνομων κινημάτων, φαίνεται καὶ πάλι πόσο ἐπίκαιρο καὶ ἐπεῖγον θέμα εἶναι.

Ἀφρικὴ τὸ κύριο μῆλο τῆς ἔριδος

Εἶναι τώρα ὁλοφάνερο πῶς ἡ Ἀφρικὴ ἀποσταθεροποιήθηκε καὶ ἔχει γίνει τὸ κύριο πεδίο τοῦ ὀργανικοῦ ἀνταγωνισμοῦ ἀνάμεσα στὸ σοβιετικὸ καὶ ἰμπεριαλιστικὸ σύστημα.

Καὶ τὰ δυὸ αὐτὰ συστήματα, ὀργανικὰ διαφορετικὰ καὶ ἀνταγωνιστικά, τὸ σημειώνουμε καὶ πάλι, ἔχουν τὴν τάση νὰ ἐπεκταθοῦν παγκόσμια, τόσο γιὰ οἰκονομικούς, ὅσο καὶ γιὰ πολιτικοὺς καὶ πολεμικοὺς λόγους. Κάθε «Δύναμη» τείνει στὴν παγκοσμιότητά της.

Καθώς, τόσο τὸ Κρεμλίνο, ὅσο καὶ ἡ Οὐάσιγκτον δὲν φοβοῦνται πιὰ τὴν περίπτωση ἀμέσου, γενικοῦ πολέμου μεταξύ τους, ποὺ θὰ σήμαινε αὐτοκτονία καὶ τῶν δυό, προστρέχουν σὲ τοπικὲς «περιπέτειες», ἐπεκτείνοντας τὴν ἐπιρροή τους σὲ χῶρες ὡς τὰ τώρα «οὐδέτερες» ἢ ποὺ συγκυριακά, γιὰ τέτοια ἢ τέτοια αἰτία, βρίσκονται «κενοί».

Ἐκεῖνο ποὺ κάνει ἔκπληξη, ποὖναι «καινούργιο» σ' αὐτὸν τὸν τομέα εἶναι ἡ «τολμηρή», «ἀναπάντεχη» νέα στάση τοῦ Κρεμλίνου.

Ἄρχισε στὴν Ἀφρικὴ μὲ τὴν Ἀγκόλα, καὶ μετὰ ἐπεκτάθηκε μὲ τὴν περίπτωση τῆς Αἰθιοπίας (ποὺ συζητοῦμε σ' αὐτὸ τὸ φύλλο τοῦ ὀργάνου μας), καὶ πρόσφατα τοῦ Ἀφγανιστὰν στὴν Κεντρικὴ Ἀσία.

Τὸ Κρεμλίνο δείχνει ἔτσι ὅτι δὲν φοβᾶται πιὰ ὄχι μόνο τὸν πόλεμο μὲ τοὺς Ἀμερικανοὺς καὶ τὸ καπιταλιστικὸ γενικὰ σύστημα, ἀλλὰ οὔτε καὶ τὴν Ἐπανάσταση σὲ χώρους ὅπου μπορεῖ νὰ τὴν ἐλέγξει καὶ νὰ τὴν ἀφομοιώσει, νὰ τὴν ἐντάξει στὸ σύστημά του.

Τέτοιος εἶναι ὁ χῶρος τοῦ «Τρίτου Κόσμου», ἐνῶ ἡ Ἐπανάσταση στὶς ἀνεπτυγμένες καπιταλιστικὲς χῶρες, φοβίζει πάντα θανάσιμα τὸ Κρεμλίνο.

Ὁπωσδήποτε στὴν Ἀφρικὴ ἄρχισε φάση «ψυχροῦ πολέμου» ἀνάμεσα στὰ δυὸ συστήματα, μὲ ἀπρόβλεπτες ἀκόμα συνέπειες. Οἱ Ἀμερικανοί, πιεζόμενοι ἀπὸ τοὺς ἀντιδραστικοὺς Ἄραβες τοῦ πετρελαίου, τὸν Σάχη τῆς Περσίας καὶ τοὺς Εὐρωπαίους (πρωτοστατούντων τῶν Γάλλων), ἔχουν τώρα πλησιάσει τοὺς Κινέζους, καὶ ὅλοι μαζὶ ἀποφασίσει «ν' ἀναχαιτίσουν» τοὺς Ρώσους στὴν Ἀφρική, καὶ ἂν εἶναι δυνατὸ νὰ τοὺς διώξουν ὁλότελα ἀπὸ τὴ Μαύρη Ἤπειρο.

Τὸ νέο ἑπομένως γεγονὸς σ' αὐτὸν τὸν τομέα εἶναι ἀφ' ἑνὸς τὸ κοινὸ πιὰ μέτωπο Ἀμερικανῶν - Εὐρωπαίων - Ἀράβων, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ προσχώρηση σ' αὐτὸ καὶ τῶν Κινέζων.

Βέβαια, τὸ μέτωπο αὐτὸ εἶναι ἀκόμα σοβαρὰ ἀνομοιογενές, καὶ δὲν ἔχει βρεῖ τὴν «Κούβα» του, δηλαδὴ ἕνα τρόπο τόσο ἀποτελεσματικὸ γιὰ ἐπέμβαση στὴν Ἀφρική, ὅσο βρῆκε τὸ Κρεμλίνο μὲ τὴν Κούβα.

Ἴσως, τελικά, οἱ Κινέζοι νὰ λύσουν τὸ ζήτημα, μὲ στρατό τους ἐπὶ τόπου ποὺ θ' ἀντιμετώπιζε αὐτὸς τότε τοὺς Κουβανοὺς καὶ τοὺς Σοβιετικούς.

Πάντα ἡ ἀφύσικη συμμαχία Δυτικῶν καὶ Κινέζων, ἔστω καὶ συγκυριακή, φαίνεται νἄχει σκοπὸ νὰ σταθεροποιήσει ἀφ' ἑνὸς στὴν Ἀφρικὴ τὸ μέτωπο τοῦ Ζαΐρ, ὅπου σοβεῖ ἀπὸ χρόνια τώρα, γνήσιος σοβαρὸς ἀνταρτοπόλεμος ἐναντίον τοῦ ἀρχιληστῆ Μομπούτου (ποὺ ξεπούλησε τὴ χώρα του καὶ καταδυναστεύει ἀφάνταστα τὸ λαό της), καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ προσπαθήσει νὰ ρίξει τὸ καθεστὼς τοῦ Νέτο στὴν Ἀγκόλα.

Οἱ βδομάδες καὶ οἱ μῆνες ποὺ ἔρχονται, θὰ δείξουν καλλίτερα τὸ δρόμο ποὺ παίρνουν οἱ ἐξελίξεις στὴν Ἀφρική, ὅπου ἄρχισε πραγματικὰ ἤδη νέα φάση στὶς σχέσεις Σοβιετικῶν — Δυτικῶν, καὶ ὅπου πάει νὰ βουλιάξει ὁριστικὰ ἡ «ὕφεση», ποὺ ἐπικρατοῦσε ἀπὸ 12 χρόνια τώρα.

Μιὰ νέα παγκόσμια κατάσταση διαμορφώνεται.

Ἰούνης 1978

Πυρηνικὰ ἐργοστάσια

Τὸ ΠΑΣΟΚ ἀπροσδόκητα, ἀπότομα, χωρὶς καμμιὰ δημοκρατικὴ συζήτηση στὶς γραμμές του, ἀπὸ ξαφνικὴ καὶ μόνο ἔμπνευση τοῦ χαρισματικοῦ του Ἀρχηγοῦ, κηρύχτηκε ὑπὲρ τῆς «ἑλληνικῆς» ἀτομικῆς βόμβας, γιὰ νὰ διατηρηθεῖ τάχα ἡ στρατιωτικὴ ἰσορροπία μὲ τὴν Τουρκία, καὶ νὰ ἐξασφαλιστεῖ ἡ «Εἰρήνη»!

Σ' ἕνα τέτοιο κολοσσιαίας σημασίας ζήτημα γιὰ τὴ χώρα, τὸ ΠΑΣΟΚ, κόμμα τῆς Ἀριστερᾶς, ἀντὶ νὰ τὸ λύσει ὕστερα ἀπὸ πλατειὰ δημοκρατικὴ συζήτηση καὶ Συνέδριο, ἀποφάσισε πάνω στὴ βάση ἀνακοινώσεων καὶ συνοπτικῶν ἀναλύσεων τοῦ ,Αρχηγοῦ του.

Ἀλλὰ θὰ τὸ μετανοιώσει πικρά, ἔχοντας ἔτσι μπλέξει σὲ ἀξεπέραστες ἀντιφάσεις.

Δὲν ὑπάρχει «πολεμικὴ» πυρηνικὴ ἐνέργεια, χωρὶς καὶ «εἰρηνικὴ» τέτοια, ἢ μᾶλλον ἀπὸ τὴν «εἰρηνικὴ» περνᾶμε καὶ στὴν «πολεμική», μὲ πυρηνικὰ ἐργοστάσια τὸ ἴδιο ἐπισφαλῆ καὶ ἐπικίνδυνα. Πῶς ἑπομένως μπορεῖ κανεὶς νἄναι ὑπὲρ πολεμικῶν πυρηνικῶν ἐργοστασίων καὶ ἐναντίον «εἰρηνικῶν» πυρηνικῶν ἐργοστασίων; Στὴν οὐσία, ἡ θέση τοῦ ΠΑΣΟΚ ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀπόφασή του νὰ υἱοθετήσει τὴν πυρηνικὴ ἐνέργεια καὶ τὰ ἐργοστάσιά της γενικά.

Κι αὐτό, τὴν ἴδια στιγμὴ ποὺ πολλαπλασιάζονται στὸν κόσμο οἱ προειδοποιήσεις γιὰ τοὺς θανάσιμους κινδύνους ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴ λειτουργία τῶν πυρηνικῶν ἐγκαταστάσεων, καὶ τὰ ἄλυτα, ἀγωνιώδη, προβλήματα ἀσφαλοῦς τοποθέτησης τῶν ἀπορριμάτων τους, καὶ ἀσφαλοῦς ἀποσύνδεσης καὶ καταστροφῆς τους. Δηλαδὴ μὲ τὴν πρόοδο τῆς τεχνολογίας, πολλὰ πυρηνικὰ ἐργοστάσια ἔχουν γίνει ἤδη ἄχρηστα, ἀλλὰ δὲν ξέρουμε πῶς νὰ τὰ καταστρέψουμε καὶ βρισκόμαστε ἔτσι παγιδευμένοι ἀπὸ τὴν ὕπαρξή τους.

Ἂς ἀφήσουμε ὅτι ἡ ὕπαρξη «ἑλληνικῆς» ατομικῆς βόμβας θὰ προκαλοῦσε ἀκόμα μεγαλύτερη ἔνταση μὲ τὴν Τουρκία, καὶ θὰ καταβαράθρωνε ἀκόμα παραπάνω τὰ ἄθλια οἰκονομικὰ τῆς χώρας, ποὺ ἤδη μὲ τὸ ἀνερχόμενο κόστος τῶν ἐξοπλισμῶν, δὲν ἐπιτρέπουν στὴν οὐσία καμμία σοβαρὴ κοινωνικὴ πολιτική, καὶ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξη.

Εἶναι σωστὴ τρέλλα γιὰ Κόμματα τῆς Ἀριστερᾶς, σὲ μικρὴ ἰδίως χώρα, ὅπως ἡ Ἑλλάδα, νὰ κηρύσσωνται ὑπὲρ τῆς πυρηνικῆς ἐνέργειας καὶ τῆς «βόμβας» καὶ ν' ἀντιμετωπίζουν τὴν περίπτωση πολέμου μὲ τέτοια ὅπλα, ποὺ θὰ μᾶς ἔσβυναν ἀπὸ τὸ Χάρτη τῆς Γῆς.

Φτάνει ποὺ οἱ Ἀμερικάνοι μᾶς ἔχουν ἤδη δωρήσει μὲ τέτοια φρικτὰ ὅπλα, κι ἔχουν στὴν οὐσία μεταβάλει τὴ χώρα σὲ ἡφαίστειο πρώτου μεγέθους.

Στὴν οὐσία, ἡ μόνη σωστὴ πάλη ἦταν καὶ παραμένει αὐτὴ γιὰ τὸν ἐξοβελισμὸ ὅλων τῶν πυρηνικῶν ὅπλων καὶ ἐγκαταστάσεων ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴ Μεσόγειο γενικώτερα.

Ἂς στραφοῦμε ἀποφασιστικὰ πρὸς τὸν Ἥλιο, πηγὴ φτηνῆς, ἀντιρρυπαντικῆς, εἰρηνικῆς, ἄφθονης ἐνέργειας, στὴν ὁποία ἀνήκει τὸ μέλλον. Ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ τὰ ζωτικότατα γιὰ τὴ χώρα ζητήματα, ἀπαιτοῦν μαζικό, δημοκρατικὸ χῶρο τῆς Ἀριστερᾶς, γιὰ νὰ συζητηθοῦν καὶ νὰ ἀντιμετωπισθοῦν ὑπεύθυνα, σοβαρά, δημοκρατικά. Στὴν Ἑλλάδα τέτοιος χῶρος δὲν ὑπάρχει ἀκόμα.

Ἰούνης 1978

Βιομήχανοι καὶ οἰκολογία

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς Παγκόσμιας Ἡμέρας Περιβάλλοντος, ποὺ καθορίστηκε γιὰ τὶς 5 Ἰούνη, ὁ Σύνδεσμος Ἑλλήνων Βιομηχάνων, σὲ εἰδικὴ ἐκδήλωση ποὺ ὀργανώθηκε στὰ γραφεῖα του, ἀνάλυσε τὶς ἀπόψεις τῆς βιομηχανίας πάνω στὸ θέμα. Μιὰ ἀπ' αὐτὲς ἀξίζει νὰ τὴν ἀναφέρουμε ὅπως δημοσιεύτηκε στὸ «Βῆμα» τῆς 6.6.78: «Ὁ ἰσχυρισμός, σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖο ἡ καταστροφὴ τοῦ περιβάλλοντος εἶναι ἀναπόφευκτο τίμημα τῆς ἀναπτύξεως ἀποδεικνύεται ἀστήρικτος, γιατὶ ἡ ἀνθρώπινη ἐπινοητικότητα ξέρει νὰ ξεπερνᾶ καὶ νὰ ὑποτάσσει τὶς ἀρνητικὲς ἀλλαγὲς ποὺ σχεδὸν πάντα συνοδεύουν τὴν πρόοδο».

Οἱ ὅροι «ἀνάπτυξη» καὶ «πρόοδος» ἔχουνε γιὰ τοὺς βιομήχανους μιὰ πολὺ ἀκριβὴ ἔννοια ταυτισμένη μὲ τὴν ὕπαρξή τους καὶ τὴν ὕπαρξη καὶ διαιώνιση τῆς σημερινῆς κοινωνικῆς κατάστασης ποὺ τὰ βασικά της χαρακτηριστικὰ εἶναι ἡ ἐκμετάλλευση καὶ ἡ κατάτμιση καὶ ἱεράρχιση τῶν ρόλων.

Τὰ γιγαντιαῖα καὶ ὑπερσυγκεντρωτικὰ συστήματα παραγωγῆς (αὔξηση τοῦ ποσοστοῦ κέρδους), οἱ ἀφόρητα ἀσφυκτικὲς μεγαλουπόλεις μὲ τὰ πανύψηλα τερατώδη κτίρια (οἰκονομία χρόνου, χώρου καὶ συσσώρευση ἀνθρώπινου δυναμικοῦ), ἤτανε, ἀνάμεσα στ' ἄλλα, γιὰ καιρὸ ἡ φανταχτερὴ εἰκόνα τοῦ σύγχρονου πολιτισμοῦ. Ὁ μολυσμένος ἀέρας καὶ νὰ νερά, οἱ ἀρρώστιες ποὺ συνεπάγονται οἱ συνθῆκες κι ὁ τρόπος ζωῆς, ἔχουν ἀρχίσει πρὸ πολλοῦ νὰ καταρρακώνουν τὴν ἐξωραϊσμένη αὐτὴ φάτσα στὰ μάτια πλατιῶν ἀνθρώπινων μαζῶν ποὺ ξεπερνώντας τὸ ἐπίπεδο τῶν στοιχειωδῶν ἀναγκῶν τους ἀρχίζουν ν' ἀναζητᾶνε τὴ χαμένη τους ὑγεία καὶ κοινωνικότητα ἔξω ἀπ' τὸν πολιτισμὸ τοῦ μπετόν, τοῦ χάλυβα καὶ τοῦ ἄγχους. Μιὰ εὐαισθησία ποὺ δίνει χρῶμα καὶ ποιότητα στοὺς κοινωνικοὺς ἀγῶνες ἀναπτύσσεται γιατὶ ἀκριβῶς ὑπάρχει ὀξυμένο τὸ πρόβλημα.

Ἡ ὅλο καὶ πλατύτερη ἀμφισβήτηση τοῦ τρόπου ζωῆς στὸ σύνολό του ἐξηγεῖ σὲ μεγάλο μέρος τὸ ὄψιμο ἐνδιαφέρον καὶ τῶν βιομηχάνων γιὰ τὴ μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος. Τὸ πρῶτο πράγμα ποὺ θάχανε λοιπὸν νὰ κάνουνε εἶναι ἡ διαβεβαίωση πῶς θὰ μπορέσουμε νὰ ξεπεράσουμε μὲ τὴν ἐπινοητικότητά μας τὶς ἀρνητικὲς ἀλλαγὲς ποὺ συνοδεύουν τὴν «π ρ ό ο δ ο». Ὅμως, καμμιὰ τεχνολογία δὲν θὰ μπορέσει νὰ ξαναβάλλει στὴ γῆ τὸ χαμένο φυσικό της πλοῦτο, ποὺ ἑκατομμύρια χρόνια συσσώρευε γιὰ νὰ σπαταληθεῖ μέσα σὲ μερικὲς δεκαετηρίδες.

Ὅσο οἱ στόχοι τῆς παραγωγῆς καὶ κάθε κοινωνικῆς λειτουργίας δὲν εἶναι οἱ ἀνθρώπινες ἀνάγκες κι οἱ ἀποφάσεις παίρνονται μακρυὰ ἀπ' τοὺς ἄμεσα ἐνδιαφερόμενους κι ὅσο οἱ τεχνικὲς λειτουργοῦν μὲ τὴν πίεση τοῦ ἀνταγωνισμοῦ καὶ τὴν ἐπιδίωξη τοῦ κέρδους, πάντα θὰ δημιουργοῦν μεγαλύτερες πληγὲς ἀπ' αὐτὲς ποὺ προσπαθοῦν νὰ κλείσουν.

Ὑλικὸ γιὰ τὴν κριτικὴ κατανόηση τῆς ἀντίστασης (1941-1944)

Πάνω στὸ θέμα τῆς Ἀντίστασης (1941—1944) ἔχει τώρα συσσωρευθεῖ πολὺ ὑλικό. Ἔξω ἀπὸ βιβλία, ἀπομνημονεύματα, μελέτες, διάφορες ἔρευνες, ὅπως αὐτὴ τοῦ «Βήματος» τελευταῖα, ἔχουν ρίξει ἄπλετο φῶς στὴ βασικὴ αὐτὴ περίοδο τῆς ἱστορίας τῆς χώρας.

Καιρὸς εἶναι, μὲ βάση αὐτὸ τὸ ὑλικό, νὰ βγοῦν κριτικὰ τὰ κύρια συμπεράσματα ποὺ ἐπιβάλλονται.

Δὲν εἶναι δύσκολο, κατὰ τὴ γνώμη μας, νὰ τὰ συνοψίσει κανεὶς στὰ ἀκόλουθα:

— Σὲ μιὰ πρώτη περίοδο, ποὺ συμπίπτει μὲ τὴ

συμφωνία Χίτλερ - Στάλιν, κι ὥσπου ἡ Γερμανία νὰ κηρύξει τὸν πόλεμο στὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση, τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν παίρνει καμμία πρωτοβουλία γιὰ τὴν ὀργάνωση τῆς ἀντίστασης. Ἀντίθετα, ἡ ἀποδιοργάνωσή του, σὰν ἐπακόλουθο τῆς Δικτατορίας τοῦ Μεταξᾶ, ἐπιτείνεται ἀπὸ τὴν ἰδεολογικὴ τότε σύγχυσή του καὶ τὸ παραλύει.

— Ἡ Ἀντίσταση ἀρχίζει αὐθόρμητα, τρεφόμενη ἀπὸ τὴν ἀγανάκτηση ποὖχε προκαλέσει ἡ Δικτατορία τοῦ Μεταξᾶ καὶ ποὺ ἐπιτείνει στὸ ἔπακρο ἡ κατάκτηση τῆς χώρας ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς καὶ Ἰταλούς, καὶ τὸ τρομοκρατικὸ Κράτος ποὺ ἐγκαθίδρυσαν. Ἐπίσης, ἀπὸ τὸ ἀγωνιστικὸ δυναμικὸ ποὺ συσσωρεύθηκε στὶς μάζες στὴν περίοδο τῆς νικηφόρας πάλης τους ἐναντίον τῆς εἰσβολῆς τῶν Ἰταλῶν.

— Ἡ Ἀντίσταση, ἀναπόφευκτη, δικαιολογημένη, ἀρχινᾶ αὐθόρμητα, καὶ πολύμορφα στὶς πόλεις καὶ τὴν ὕπαιθρο.

Ἀλλὰ εἶναι στὴν ὕπαιθρο, στὰ βουνά, πού παίρνει ἀναγκαστικὰ ἔνοπλο χαρακτήρα, μὲ τὴ μορφὴ ἀνταρτοπόλεμου, ποὖναι καὶ στὶς παραδόσεις τῆς χώρας.

Στὴν πάλη αὐτὴ συμμετέχουν κυρίως ἀγρότες, ἀλλὰ καὶ ἐργάτες χωρὶς δουλειὰ στὶς πόλεις, ποὺ τὶς μαστίζει ἡ πείνα καὶ ἡ τρομοκρατία τῶν κατακτητῶν. Ἐπίσης διανοούμενοι, δημοκράτες, Ἀριστεροί.

Ἀπὸ ἐργάτες μὲ πολιτικὴ καὶ ἐπαναστατικὴ πείρα, καθὼς καὶ ἀπὸ διανοούμενους, στελεχώνεται σιγὰ - σιγὰ ὁ ἐμβρυώδης ἀνταρτοπόλεμος ποὺ ξεκινᾶ.

— Τὸ Κ.Κ.Ε. μπαίνει στὴν πάλη ὕστερα ἀπὸ τὴν κήρυξη τοῦ πολέμου ἐναντίον τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. καὶ προσπαθεῖ γραφειοκρατικὰ νὰ ὑποβάλει ὅλο τὸ λαϊκὸ κίνημα κάτω ἀπὸ τὸν ὀργανωτικὸ ἔλεγχό του, πάνω σὲ μιὰ ἐθνικιστική, παλλαϊκὴ πολιτική.

Εὐνοεῖ ἐπίσης καθαρὰ στὴν ἀρχὴ τὸν ἀγώνα στὶς πόλεις, ξεκινώντας ἀπὸ τὰ πατροπαράδοτα ἐργατιστικά του σχήματα.

Ἡ πάλη στὰ βουνά, πιὸ αὐθόρμητη, πιὸ ἀνεξέλεγκτη, πιὸ ριζοσπαστική, γρήγορα ἐκδηλώνει τὶς ὀργανικές, κοινωνικές, δημοκρατικές της τάσεις, π.χ. μὲ τὴν αὐτοδιοίκηση καὶ τὰ λαϊκὰ δικαστήρια.

Ὅταν ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 1943, τὸ Κ.Κ.Ε. ἐπικρατεῖ ὀργανωτικά, πέρα γιὰ πέρα στὸ ΕΑΜ καὶ τὸν ΕΛΑΣ, ἡ δημοκρατία σβήνει παντοῦ καὶ τὸ ὅλο κίνημα τῆς Ἀντίστασης στρατικοποιεῖται καὶ ἀστυνομεύεται ἀπὸ τὸ σταλινικὸ μηχανισμὸ τοῦ Κόμματος, ποὺ ἐλέγχουν στὴν οὐσία στοιχεῖα ὅπως ὁ Ἰωαννίδης, ὁ Ροῦσος καὶ ἄλλοι τυφλοὶ ὑποτακτικοί τους.

— Ἡ Ἀντίσταση ὁδηγεῖται στὴν ἧττα τοῦ Δεκέμβρη καὶ τῆς Βάρκιζας, γιατὶ ποτὲ ἡ ὑπέρτατη σταλινικὴ ἡγεσία, εὐθυγραμμισμένη μὲ τὴν πολιτικὴ τοῦ Στάλιν, δὲν προσπάθησε ν᾿ ἀναπτύξει καὶ νὰ ὁλοκληρώσει τὶς κοινωνικὲς τάσεις τῆς Ἀντίστασης, ποὺ ἀναπόφευκτα, ὀργανικά, ὁδηγοῦσαν στὴν Ἐπανάσταση γιὰ τὸ σοσιαλιστικὸ μετασχηματισμὸ τῆς χώρας.

Ἡ ἡγεσία αὐτὴ πάλαιψε οὐσιαστικὰ χωρὶς προοπτική, μέσα σὲ μιὰ τεράστια ποπουλίστικη ἰδεολογικὴ σύγχυση, γνοιαζόμενη νὰ μὴν χαλάσει ἡ συμμαχία μὲ τοὺς Ἄγγλους καὶ τὴν ἑλληνικὴ Δεξιά, τὴν δῆθεν «ἀντιχιτλερική», «πατριωτική», «δημοκρατική».

Ἔτσι, ἔπεσε σ᾿ ὅλες τὶς παγίδες τῶν Ἄγγλων καὶ τῆς Δεξιᾶς, ποὺ ἀφήρεσαν μπροστὰ στὰ μάτια της ὅλη τὴν ἐξουσία τῆς Ἀντίστασης καὶ τελικὰ τὴν τσάκισαν.

Ἡ μὴ κοινωνικὴ προέκταση τῆς Ἀντίστασης καὶ ἡ «πιστὴ συμμαχία μὲ τοὺς Ἄγγλους» καὶ τοὺς ἕλληνες πράκτορες καὶ φίλους τους ἦταν γραμμὴ τοῦ Στάλιν καὶ τοῦ Κρεμλίνου, ποὺ οἱ ἕλληνες πράκτορές του στὸ Κ.Κ.Ε. καὶ τὴν Ἀντίσταση ἐξετέλεσαν πιστά.

Πολλὰ ἄλλα σημεῖα καὶ λεπτομέρειες ξεκαθαρίζονται τώρα ἀπὸ τὸ τεράστιο ὑλικὸ ποὖχει ἤδη συγκεντρωθεῖ καὶ ποὺ χρειάζεται νὰ ἐπεξεργαστεῖ συστηματικὰ καὶ κριτικά.

Ἰούνης 1978

Οἱ ἀγῶνες τῶν ἐργαζομένων

Ἐνῶ ἡ οἰκονομία τῆς χώρας δὲν δείχνει κανένα σημεῖο ἀνάκαμψης, παρὰ τὰ πολυδιαφημισμένα μέτρα τοῦ κ. Μητσοτάκη, ποὺ ὅπως εἶναι φυσικὸ δὲν πρόκειται ν᾿ ἀποδώσουν σχεδὸν τίποτα, ἡ Ἀστικὴ τάξη στὸ σύνολό της γίνεται ὅλο καὶ πιὸ ἐπιθετικὴ ἐνάντια στὸ ἐργατικὸ κίνημα.

Μοναδική της ἴσως ἐλπίδα, μοναδικὸ σίγουρο μέτρο, ποὺ δὲ θὰ βλάπτει τὶς «φιλελεύθερες οἰκονομικὲς ἀρχές», εἶναι ἡ χαλιναγώγηση τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος, τὸ ρίξιμο ἀκόμα χαμηλότερα τοῦ ἐπιπέδου ζωῆς τῶν ἐργαζομένων, ὥστε ν᾿ ἀνακοπεῖ ἔτσι ὁ πληθωρισμός, ἀφοῦ τὰ καθαρὰ οἰκονομικὰ μέτρα ποὺ εἶναι διατεθειμένη νὰ πάρει δὲν εἶναι καθόλου ἀποτελεσματικά. Αὐτὸ τὸ νόημα ἔχει ἡ κλιμάκωση μ᾿ ὅλα τὰ δυνατὰ μέσα τῆς ἐπίθεσης ἐνάντια στὸ ἐργατικὸ κίνημα.

Διώκονται συνδικαλιστὲς μὲ βάση τὸν ἀντεργατικὸ νόμο 330, ὅπως ἐκεῖνοι τῶν Ε.Κ.Τ.Ε.Λ. καὶ τῆς Ε.Ι.Ν.Α.Π.

Κινητοποιεῖται, ὁ πιστὸς ὑποτακτικὸς τῆς Κυβέρνησης, ἐργατοπατερικὸς μηχανισμὸς τῆς Γ.Σ.Ε.Ε. καὶ τῶν ἐργατικῶν κέντρων. Ἔτσι ἔχομε νεκρανάσταση ὅλων τῶν γνωστῶν στὴ Δεξιὰ μεθόδων: τὴ διαγραφὴ τῶν μαζικῶν καὶ μαχητικῶν σωματείων, ὅπως τὰ ἔξη τῆς Θεσσαλονίκης ἀπὸ τὸ ἐργατικὸ κέντρο, τὴν νοθεία στὶς ἐκλογὲς ἢ ἀκόμα καὶ τὴν ἄθρόα κατασκευὴ καὶ ἐγγραφὴ σωματείων - σφραγίδων γιὰ νὰ ἀλλάξουν τὸ συσχετισμὸ δυνάμεων μέσα στὰ Ε.Κ. Περιττὸ νὰ σημειώσουμε τὴν ἀπόλυτη σύμπνοια καὶ σύμπραξη τῶν κυβερνητικῶν μὲ τοὺς χουντικοὺς «συνδικαλιστές».

Ἡ ἐργοδοσία προχωρεῖ σὲ μαζικὲς αὐθαίρετες ἀπολύσεις συνδικαλιστῶν, ὅπως οἱ πρόσφατες τοῦ Κ.Α.Τ. καὶ τῆς ΣΕΛΜΑΝ, χρησιμοποιώντας μάλιστα σὰν πρόσχημα τὸν 330 καὶ γινόμενη ἡ ἴδια δικαστήριο (περίπτωση Κ.Α.Τ.). Οἱ ἀπολύσεις κινδυνεύουν νὰ γίνουν θεσμὸς τῆς συνδικαλιστικῆς μας ζωῆς, ἀφοῦ πιὰ συνοδεύουν κατὰ κανόνα ὄχι μόνο τὶς ἀπεργίες, ἀλλὰ καὶ τὴν ἁπλὴ ὑπόνοια τοῦ ἐργοδότη ὅτι κάποιος ἐργαζόμενος «πρωτοστατεῖ» σὲ συνδικαλιστικὲς κινη-

τοποιήσεις. Ἔχουν δὲ διαστάσεις πολὺ μεγαλύτερες, ἀπ' ὅτι φαίνεται ἀπ' τὶς ἀπολύσεις διοικήσεων σωματείων, ποὺ φθάνουν στὴ δημοσιότητα, ἂν ὑπολογίσει κανεὶς τὸν ἀριθμὸ τῶν ἐργατῶν ποὺ κάποια συνδικαλιστική τους ἐνέργεια τοὺς κατέστησε ὕποπτους στὴν ἐργοδοσία, κι αὐτὴ σὲ κατάλληλο χρόνο, μὲ ἄλλη δικαιολογία τοὺς ἀπολύει.

Στὰ μέτρα ἐπίθεσης ἐνάντια στὸ ἐργατικὸ κίνημα κορυφαία θέση ἔχει καὶ ἡ ἄσκηση ὠμῆς βίας, μὲ τὴ χρησιμοποίηση τῶν διμοιριῶν τῶν Μ.Α.Τ. ἐνάντια στοὺς ἀπεργούς, ὅπως εἴδαμε νὰ γίνεται σὲ κάθε μεγάλη ἀπεργία, μὲ διάφορα φανταστικὰ προσχήματα. Ἡ ἀστυνομία ἐξάλλου δείχνει μεγάλη ἐφευρετικότητα στοὺς τρόπους ποὺ βρίσκει, ἀνάλογα μὲ τὴν περίσταση, γιὰ νὰ πιέσει τοὺς ἀπεργούς.

Ἡ χρησιμοποίηση, τέλος, τῆς σκηνοθετημένης κατηγορίας ὅπως γίνεται μὲ τὴν περίπτωση Σερίφη γιὰ πρώτη φορά, ἔχει σκοπὸ καθαρὰ τὴν τρομοκράτηση τῶν ἐργατικῶν ἀγωνιστῶν, ἀφοῦ πιὰ ἡ συνδικαλιστικὴ δραστηριότητα θὰ διατρέχει τὸ φόβο νὰ συνδιασθεῖ, μέσω μιᾶς κατάλληλης πλεκτάνης, μὲ μιὰ πολὺ βαρειὰ κατηγορία. Κατὰ τὴ γνώμη μας ἡ περίπτωση Σερίφη χρησιμοποιεῖται γιὰ τὴν τρομοκράτηση, κύρια τῶν ἀνεξάρτητων ἀπ' τὰ κοινοβουλευτικὰ κόμματα τῆς ἀριστερᾶς, μαχητικῶν συνδικαλιστῶν, ποὺ εἶναι στὶς περισσότερες περιπτώσεις ἡ «ψυχὴ» τῶν ἐργοστασιακῶν σωματείων καὶ ἐπιτροπῶν, καὶ παράλληλα γιὰ τὴ συκοφάντηση τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς σὰν ὕποπτων «τρομοκρατίας» στὰ μάτια τῶν ἐργατικῶν μαζῶν. Γι' αὐτὸ ἔχει τεράστια σημασία ἡ συμπαράσταση πρὸς τὸν Σερίφη καὶ ἡ τελικὴ ἀθώωσή του.

Πῶς ὅμως ἀντιδρᾶ τὸ ἐργατικό μας κίνημα στὴν ἐπίθεση αὐτή, ποὺ γίνεται ἀπ' ὅλες τὶς μεριές; Δυστυχῶς ἀνοργάνωτα, ἀσυντόνιστα καὶ φυσικὰ παρὰ τοὺς ἡρωικοὺς πραγματικὰ ἀγῶνες τῶν ἐργατῶν (ὅπως ὁ ἀπεργιακὸς ἀγώνας στὴν Πεσινέ, ποὺ συνεχίζεται) χωρὶς σημαντικὰ ἀποτελέσματα.

Κι' αὐτὸ γιατὶ δὲν ἔχει ἀκόμα ἀποκατασταθεῖ τὸ Ἑνιαῖο Ἐργατικὸ Μέτωπο, σ' ὅλους τοὺς τομεῖς καὶ σ' ὅλα τὰ ἐπίπεδα τοῦ συνδικαλισμοῦ μας, παρὰ τὴν πραγματοποίησή του σὲ μερικὲς περιπτώσεις ἐργοστασιακῶν σωματείων, ὅπου ἡ ἄμεσα ἐκφρασμένη θέληση τῶν ἐργαζομένων ἐπικράτησε κάθε κομματικοῦ ὑπολογισμοῦ. Τὰ παραδείγματα αὐτὰ δείχνουν τὴ διάθεση τῆς ἐργατικῆς μας τάξης γιὰ ἑνότητα, ἐνῶ ἀπὸ μερικὲς συνελεύσεις ἐργοστασιακῶν σωματείων ἀκούστηκε κι ἡ ἀπαίτηση γιὰ ἑνότητα.

Τὰ κόμματα τῆς παραδοσιακῆς ἀριστερᾶς πρέπει ἐπιτέλους νὰ εὐαισθητοποιηθοῦν ἀπέναντι στὸ πραγματικὸ συμφέρον καὶ τὴ θέληση τῆς ἐργατικῆς τάξης ἢ νὰ ἐξαναγκασθοῦν, κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῆς ἐργατικῆς βάσης νὰ τὸ κάνουν.

Ἡ ἀποκατάσταση τοῦ Ἑνιαίου Ἐργατικοῦ Μετώπου σ' ὅλα τὰ ἐπίπεδα τοῦ συνδικαλιστικοῦ μας κινήματος θὰ ἀποτελέσσει μιὰ τεράστια δύναμη, στὴν ὁποία δὲν θὰ εἶναι ἱκανὸς ν' ἀντιταχθεῖ κανένας ἐργατοπατέρας καὶ ποὺ θἄναι ἡ μόνη ἱκανὴ ν' ἀναμορφώσει τὸ συνδικαλιστικὸ σύστημα καὶ νὰ κάνει σεβαστὰ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ἐργαζομένων. Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ ἀποτελεῖ τὴ βάση γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τοῦ Πολιτικοῦ Ἑνιαίου Μετώπου, ἀπαραίτητου ἐργαλείου γιὰ τὸ ἄνοιγμα τοῦ δρόμου πρὸς τὸν Σοσιαλισμό.

Ἰούνης 1978

Πάνω στὸ θέμα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου

Τὰ ἀστικὰ κράτη τῆς «Εὐρώπης τῶν Ἐννέα» ἑτοιμάζονται γιὰ τὶς ἐκλογές, τὸν ἐρχόμενο χρόνο, τοῦ «Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου».

Πρόκειται γιὰ σημαντικότατο σταθμὸ στὴν προσπάθεια μιᾶς μεγάλης μερίδας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀστικῆς τάξης νὰ ἀντιπαρατάξει ἀπέναντι τόσο στοὺς Ἀμερικάνους, ὅσο καὶ στοὺς Γιαπωνέζους, ἀλλὰ καὶ ἀπέναντι στοὺς Σοβιετικούς, μιὰ δικιά της κάπως ἀνεξάρτητη πολιτικὴ ὀντότητα καὶ δύναμη.

Καθὼς ὁ ἀνταγωνισμὸς ἐντείνεται στὶς γραμμὲς τῶν ἰμπεριαλιστικῶν δυνάμεων σὰν συνέπεια τῆς παράτασης τῆς οἰκονομικῆς ὕφεσης, μιὰ σημαντικὴ πτέρυγα τῆς εὐρωπαϊκῆς ἀστικῆς τάξης αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη νὰ «ἀμυνθεῖ ἑνωμένη», χαράζοντας κάποια δικιά της νομισματική, ἐνεργειακή, καὶ γενικότερη πολιτικὴ τόσο ἀπέναντι τῶν Ἀμερικανῶν ὅσο καὶ τῶν Γιαπωνέζων.

Ταυτόχρονα μπροστὰ στὴν ἐπιδείνωση τῶν σχέσεων Ἀμερικανῶν - Σοβιετικῶν θἄθελε νὰ διατηρήσει σχετικὴ ἀνεξαρτησία, φοβούμενη ὅτι κινδυνεύει νἆναι ἡ Εὐρώπη καὶ οἱ «καλὲς σχέσεις» της ὡς τὰ τώρα μὲ τοὺς Ἀνατολικούς, ποὺ θὰ ὑποστοῦν τὶς πιὸ δυσάρεστες συνέπειες.

Ὅλοι αὐτοὶ οἱ λόγοι συντρέχουν γιὰ νὰ ἐπιταχυνθεῖ ἡ δημιουργία τῆς «Πολιτικῆς Εὐρώπης» μὲ τὴ σύγκληση τοῦ «Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου» καὶ γιὰ νὰ εὐρυνθεῖ ἡ βάση της μὲ τὴν εἴσοδο, στὰ χρόνια ποὺ ἔρχονται, τῆς Ἱσπανίας, Πορτογαλίας, Ἑλλάδας.

Εἶναι χαρακτηριστικὴ στὸν τελευταῖο αὐτὸ τομέα ἡ πάλη τῶν διαφόρων Κομμουνιστικῶν Κομμάτων. Οἱ Ἱσπανοὶ Κομμουνιστὲς (καὶ οἱ Ἰταλοὶ) πῆραν θέση ὑπὲρ τῆς «οἰκονομικῆς» καὶ «πολιτικῆς» Εὐρώπης καὶ τῆς εἰσόδου σ' αὐτὴν τῶν τριῶν χωρῶν ποὺ ἀναφέραμε.

Ἐνῶ οἱ Γάλλοι Κομμουνιστές, ὅπως καὶ τὸ νεοντεγκωλικὸ Κόμμα τοῦ Σιράκ, πῆραν θέση κατά. Αὐτὸ γιὰ λόγους καθαρὰ ἐκλογικῆς πελατείας ἀνάμεσα στοὺς Γάλλους ἀγρότες ποὺ φοβοῦνται τὸν συναγωνισμὸ ἀπὸ τὶς τρεῖς χῶρες τοῦ Νότου.

Σοβιετικοὶ καὶ Ἀμερικανοὶ εἶναι ἐπίσης κατὰ τῆς ἰσχυροποίησης καὶ διεύρυνσης τῆς «Εὐρώπης τῶν Ἐννέα», ποὺ θὰ προσπαθήσουν (ἰδίως οἱ Ἀμερικανοὶ) νὰ ἐλέγξουν καί μὲ διάφορους, δικούς τους, «Δούρειους Ἵππους» στὸ ἐσωτερικό της.

Βέβαια ποτὲ ἡ εὐρωπαϊκὴ ἀστικὴ τάξη δὲν θὰ μπορέσει πραγματικὰ νὰ ἑνοποιήσει τὸν χῶρο της κάτω ἀπὸ ἕνα «ὑπερεθνικὸ» καθεστώς.

Μέσα στὶς ἴδιες γραμμὲς συνυπάρχει πληθώρα ἀνταγωνισμῶν.

Μόνο ἡ ἐργατικὴ τάξη εἶναι σὲ θέση νὰ ἐπιδιώξει καὶ νὰ πραγματοποιήσει τὶς ἐλεύθερες, δημοκρατικὲς «Ἑνωμένες Σοσιαλιστικὲς Πολιτεῖες» τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν λαῶν της.

Ἡ προσεχὴς ἐκλογὴ τοῦ «Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου» πρέπει νὰ χρησιμοποιηθεῖ γιὰ μιὰ ἑνιαία καμπάνια ἀπὸ τὶς δυνάμεις τῆς εὐρωπαϊκῆς Ἐπαναστατικῆς Ἀριστερᾶς, γύρω ἀπὸ τὸ κεντρικὸ σύνθημα τῆς «Ἑνιαίας Σοσιαλιστικῆς Δημοκρατικῆς Εὐρώπης», ὑπογραμμίζοντας ἰδιαίτερα τὴν ἀνάγκη συντονισμοῦ τῶν συνδικαλιστικῶν ἀγώνων σὲ εὐρωπαϊκὴ κλίμακα ἐναντίον τῶν πολυεθνικῶν ἐπιχειρήσεων, καθὼς καὶ κοινῆς πολιτικῆς γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῶν δημοκρατικῶν ἐλευθεριῶν κ.λπ.

Στὶς προσπάθειες τῶν ἀστῶν νὰ ἰσχυροποιήσουν τὸ κοινὸ «εὐρωπαϊκὸ» μέτωπό τους, οἱ ἐργαζόμενοι ὅλης τῆς Εὐρώπης πρέπει ν' ἀντιτάξουν συνθήματα ἑνοποιητικὰ τῶν συνδικαλιστικῶν καὶ πολιτικῶν τους ἀγώνων, μὲ προοπτικὴ μιὰ ἑνιαία Σοσιαλιστική, Δημοκρατικὴ Εὐρώπη, ἀπαραίτητο πλαίσιο νίκης τῆς Σοσιαλιστικῆς Ἐπανάστασης, καὶ οἰκοδόμησης τοῦ Σοσιαλισμοῦ.

Ἰούνης 1978

Τὸ συνέδριο τῶν Κομμουνιστικῶν Ἐπιτροπῶν Αὐτοδιαχείρησης (CCA)

Τέλη Ἰουνίου συνῆλθε στὴ Γαλλία τὸ Συνέδριο τῶν «Κ.Ε.Α.» καὶ ὁμόφωνα ἀποφάσισε τὴν προσχώρηση τῆς ὀργάνωσης στὴν «Διεθνὴ Ἐπαναστατικὴ Μαρξιστικὴ Τάση» (μὲ ἀποχὴ 2 μόνο ἀντιπροσώπων).

Οἱ «Κ.Ε.Α.» σχηματίστηκαν ὕστερα ἀπὸ τὴν ἔξοδο ἀπὸ τὸ «Ἑνωτικὸ Σοσιαλιστικὸ Κόμμα» τῆς «Ἐπαναστατικῆς Μαρξιστικῆς Συμμαχίας», καὶ τὴν συνένωση τόσο μὲ μιὰ ἀριστερὴ τάση τοῦ «Ε.Σ.Κ.», ὅσο καὶ μὲ στοιχεῖα ποὺ ἔφυγαν ἀπὸ τὴν «Ἐπαναστατικὴ Κομμουνιστικὴ Ἕνωση».

Οἱ «Κ.Ε.Α.» κάνουν καμπάνια στὴ Γαλλία γιὰ μιὰ Ἑνιαία ὀργάνωση τῆς Ἐπαναστατικῆς Ἀριστερᾶς καὶ πάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα ἔχουν προτείνει κοινὴ συζήτηση μὲ τὴν «Ἐπαναστατικὴ Κομμουνιστικὴ Ἕνωση» (Γαλλικὸ τμῆμα τῆς 4ης Διεθνοῦς).

Οἱ «Κ.Ε.Α.» ἐκδίδουν τὸ δεκαπενθήμερο ὄργανο «Ἡ Κομμοῦνα».

Πολιτικά ἄρθρα καί μελέτες

Ἡ κατάσταση στὴ Γαλλία μετὰ τὶς βουλευτικὲς ἐκλογὲς

Ἡ κοινοβουλευτικὴ ἧττα τῆς ἀριστερᾶς στὶς βουλευτικὲς ἐκλογὲς τοῦ Μάρτη '78 ἀνοίγει μιὰ νέα φάση στὴν πάλη τῶν τάξεων στὴ Γαλλία καὶ οἱ ἐπιπτώσεις της θὰ γίνουν τὸ ἴδιο αἰσθητὲς καὶ στὴν Εὐρώπη, μιὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία τῆς ἀριστερᾶς, στὴ Γαλλία, περιμέναμε διεθνῆ ὤθηση. Ἐν τούτοις, ἡ ἧττα δὲν σημαίνει καὶ ἀντιστροφὴ τῆς βαθειᾶς τάσης γιὰ ἄνοδο τῶν ἀγώνων τῆς ἐργατικῆς τάξης, ποὺ ἄρχισε στὰ μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ '60. Δὲν ἔγινε αἰσθητὴ σὰν ἀποτυχία τῆς ἀγωνιζόμενης ἐργατικῆς τάξης, ἀλλὰ σὰν ἀποτυχία τῶν ρεφορμιστικῶν ἡγεσιῶν της, σοσιαλδημοκρατικῶν καὶ σταλινικῶν, ποὺ δὲν μπόρεσαν — δὲν θέλησαν — νὰ οἰκοδομήσουν τὴν ἑνότητα τῶν ἐργαζομένων, πρᾶγμα ποὺ θὰ τοὺς ἐξασφάλιζε τὴ νίκη. Οἱ ἀποφασιστικὲς ταξικὲς συγκρούσεις παραμένουν ἀκόμα μπροστά μας. Παρ' ὅλα αὐτὰ καὶ γιὰ κάμποσο καιρό, ἡ ἐκλογικὴ αὐτὴ ἀποτυχία θὰ βαραίνει στὴν κινητοποίηση τῶν ἐργαζομένων καὶ στὸ σύνολο τῶν κοινωνικῶν κινημάτων. Μὲ τὸ τέλος τοῦ Κοινοῦ Προγράμματος κυβέρνησης, ἐξαφανίζεται γιὰ ἕνα διάστημα ἡ κεντρικὴ πολιτικὴ προοπτική.

Συνέχιση τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς κρίσης

Τὸ πολιτικὸ αὐτὸ κενὸ στὰ ἀριστερὰ ἀφήνει μιὰ ἀνέλπιστη προθεσμία στὴν ἀστικὴ τάξη. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑπογραμμισθεῖ ὅτι ἡ ἐκλογικὴ νίκη τῆς ἀστικῆς τάξης εἶναι σὲ ἀντίφαση μὲ τὴν ἐξέλιξη στὸ συσχετισμὸ τῶν κοινωνικῶν δυνάμεων στὴ χώρα. Πρῶτα ἀπ' ὅλα, ἡ ἀστικὴ τάξη παραμένει ἐγκλωβισμένη μὲ ὅλα τὰ προβλήματα ποὺ βάζει ἡ παγκόσμια οἰκονομικὴ κρίση, ποὺ ἐξακολουθεῖ νὰ ὀξύνει τὸν ἐνδοϊμπεριαλιστικὸ συναγωνισμὸ καὶ τὴν πίεση νὰ ἐξακολουθήσει τὴν ἀντεργατική της πολιτικὴ τῆς λιτότητας. Ἡ μερικὴ ἄνοδος τῆς παραγωγῆς θὰ γίνει μὲ ἀντίτιμο τὴν καταστροφὴ τομέων τῆς ὀπισθοφυλακῆς καὶ μιὰ ἀναδιάρθρωση τῆς παραγωγικῆς μηχανῆς ποὺ θὰ αὐξήσουν τὴν ἀνεργία. Μετὰ τὴ σιδηρουργία, κτυπιοῦνται ἡ ὑφαντουργία καὶ τὰ ναυπηγεῖα. Ὁ ἀριθμὸς τῶν νέων ποὺ φτάνει στὴν ἀγορὰ ἐργασίας ξεπερνάει κατὰ 300.000 τὸν ἀριθμὸ αὐτῶν ποὺ βγαίνουν στὴ σύνταξη. Ὁδηγούμαστε δηλ. πρὸς 2.000.000 ἀνέργους.

Ἡ ἐργοδοσία δὲν θέλει νὰ ὑποχωρήσει οὔτε σὲ οὐσιαστικὴ ἀνύψωση τοῦ SMIC (ἐλάχιστος μισθός), οὔτε σὲ ἐλάττωση τοῦ ἐτήσιου ἀριθμοῦ ὡρῶν ἐργασίας, ἀκόμα καὶ ἂν δέχεται τὴν πέμπτη ἑβδομάδα πληρωμένων διακοπῶν, καὶ μιὰ κατὰ τομεῖς αὔξηση τῶν μισθῶν.

Τὰ μικρὰ αὐτὰ περιθώρια μανούβρας τῆς γαλλικῆς ἀστικῆς τάξης, βρίσκονται ἐκτὸς τῶν ἄλλων στὸ ἔλεος τοῦ ἐνδοϊμπεριαλιστικοῦ συναγωνισμοῦ. Θὰ καταδικασθοῦν σὲ ἀνυπαρξία, ἂν αὔριο, ὁ οἰκονομικὸς πόλεμος ποὺ μαίνεται σήμερα, κύρια ἀνάμεσα στὶς ΕΠΑ καὶ τὴν Ἰαπωνία, ἔλθει καὶ κτυπήσει, μὲ τὴν ἴδια βιαιότητα, καὶ τὴν Εὐρώπη. Ἐπὶ πλέον, μέσα στὴν ὀργανικὴ κρίση τοῦ καπιταλιστικοῦ συστήματος, ποὺ ἀγγίζει τὸ σύνολο τῶν κοινωνικῶν σχέσεων, ἡ ἀστικὴ τάξη παραμένει ἀνίκανη νὰ συγκρατήσει τὴ διάβρωση τῆς κοινωνικῆς της βάσης καὶ νὰ λύσει τὰ οὐσιαστικὰ προβλήματα τοῦ σύγχρονου καπιταλισμοῦ:

ἀποκέντρωση καὶ σεβασμὸ τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐθνικῶν μειονοτήτων, προβλήματα περιβάλλοντος καὶ ἐγκαθίδρυση μιᾶς οἰκολογικῆς ἰσορροπίας, μεταρρύθμιση τοῦ συστήματος ἐκπαίδευσης, κοινωνικὴ ὑπόσταση τῶν γυναικῶν καὶ τῆς νεολαίας, δικαιώματα τῶν σεξουαλικῶν μειονοτήτων, κρίση θεσμῶν (στρατός, δικαιοσύνη).

Ἡ κρίση τῆς ἡγεσίας στὴν ἀστικὴ τάξη

Τέλος, παρὰ τὴ «θεία της ἔκπληξη» τοῦ δεύτερου γύρου, παρὰ τὴν ἄνετη κοινοβουλευτικὴ πλειοψηφία ποὺ ἀπόκτησε χάρη σ' ἕνα ἄδικο ἐκλογικὸ σύστημα (διαφορὰ ψήφων 1ο)ο μεταφραζόμενη σὲ διαφορὰ 100 βουλευτῶν!), ἡ ἀστικὴ τάξη δὲν ἔλυσε καθόλου τὴν κρίση τῆς πολιτικῆς της ἡγεσίας. Ἀντίθετα, αὐτὴ γίνεται ὅλο καὶ πιὸ σοβαρή, μὲ τὴν ὄξυνση τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ἀνάμεσα στὴν U.D.F. καὶ τὴν R.P.R.

Πρὸς στιγμή, ὁ Ζισκὰρ δὲν διαθέτει τὸ μεγάλο φιλελεύθερο κόμμα, ποὺ θὰ τοῦ ἐπέτρεπε νὰ σταθεροποιήσει τὸ σχέδιό του γιὰ προεδρικὸ καθεστώς.

Ἡ μετατροπὴ τῆς UDF ἀπὸ ἐκλογικὴ συμμαχία καὶ κοινοβουλευτικὴ ὁμοσπονδία σὲ ἀστικὸ κόμμα, μὲ γερὲς βάσεις, θὰ σκοντάψει σὲ δισταγμοὺς τόσο στὸ P.R., ὅσο καὶ στὸ C.D.S. Κυρίως ὅμως ὁ Ζισκὰρ πρέπει ἀκόμα νὰ ὑπολογίζει στὴν R.P.R., ποὺ παρέμεινε ἡ πρώτη δύναμη τῆς κοινοβουλευτικῆς πλειοψηφίας. Τὸ ἐργαλεῖο ποὺ σφυρηλάτησε ὁ Ζισκὰρ εἶναι πολὺ εὔθραυστο. Ἡ U.D.F. δὲν εἶναι κοινωνικὰ ἕνας κεντριστικὸς σχηματισμός. Ἡ κοινωνική της βάση εἶναι ἴδια μὲ τὴ βάση τῆς R.P.R. Εἶναι ἡ παλιὰ κοινοβουλευτικὴ φιλελεύθερη δεξιά, ποὺ γιὰ πολὺ καιρὸ ἐκφραζότανε ἀπὸ τὸν Πινέ, ποὺ συσπείρωσε τὰ ὑπόλοιπα τῶν ριζοσπαστῶν καὶ ὡρισμένα κεφάλια τοῦ χριστιανικοῦ συντηρητισμοῦ. Δὲν μπορεῖ νὰ παρουσιαστεῖ σὰν κεντριστική, παρὰ μόνο σὲ σχέση μὲ τὸν πολιτικὸ προσανατολισμό της ποὺ στοχεύει στὴν ἐνσωμάτωση τῶν μετριοπαθῶν τῆς μὴ κομμουνιστικῆς ἀριστερᾶς στὴν πλειοψηφία.

Τὸ σχέδιο γιὰ «διακυβέρνηση» τῆς Γαλλίας στὸ κέντρο, στὴ βάση μιᾶς συμμαχίας ἀνάμεσα στὴν U.D.F. καὶ τὸ P.S., ποὺ θὰ πέταγε τοὺς γκωλιστὲς στὸ παρελθὸν καὶ τὸ P.C. σ' ἕνα πολιτικὸ γκέττο, δὲν ἔχει πρακτικὰ καμμιὰ πιθανότητα πραγματοποίησης στὸ σημερινὸ πλαίσιο συσχετισμοῦ τῶν δυνάμεων, ἀνάμεσα στὶς τάξεις καὶ τὴν κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ κρίση. Τὸ P.S. δὲν μπορεῖ νὰ ἀνταποκριθεῖ στὶς προτάσεις τοῦ Ζισκάρ, χωρὶς νὰ διακινδυνεύσει στὸ σπάσιμο καὶ τὸ χάσιμο τῆς πρόσβασής του στὴν ἐργατικὴ τάξη, ποὺ τὴν κέρδισε μὲ τὴ συμμαχία του μὲ τὸ P.C.

Γι' αὐτὸ ὁ Σιρὰκ μπορεῖ νὰ διατηρήσει ἀνοικτὸ τὸν προσανατολισμό του, νὰ κρατήσει τὶς ἀποστάσεις του σχετικὰ μὲ τὴν κυβέρνηση καὶ νὰ προετοιμαστεῖ γιὰ τὶς προεδρικὲς ἐκλογὲς τοῦ 1981. Ἀλλὰ γιὰ νὰ γίνει αὐτό, πρέπει νὰ γίνει βασική του ἐπιδίωξη ἡ ὁμογενοποίηση τῆς ὁμάδας του, γιατὶ μόνο αὐτὴ μπορεῖ νὰ τοῦ ἐπιτρέψει νὰ συνεχίζει νὰ ἔχει βάρος στὶς ἰσορροπίες μέσα στὸ καθεστώς.

Οἱ ἐργαζόμενοι ἀντιμέτωποι μὲ τὴν ἀποτυχία

Οἱ ἐργαζόμενοι ἔνοιωσαν σκληρά, ἀπὸ τὴν ἀποτυχία. Παρ' ὅλο ποὺ τὰ ἐργατικὰ κόμματα πλειοψήφισαν στὸν πρῶτο γύρο, σὲ σχέση μὲ τὴ δεξιά, παρ' ὅλο ποὺ ξεπέρασαν τὸ 49ο)ο στὸ δεύτερο γῦρο, δὲν ἀποκόμισαν τὴ νίκη. Ἡ ἀποτυχία αὐτὴ εἶναι ὁ καρπὸς τῆς διαίρεσης, ποὺ προκάλεσαν καὶ διατηροῦν οἱ ἡγεσίες τοῦ P.C. καὶ τοῦ P.S. Ἰδιαίτερα, οἱ ἐργαζόμενοι ὑφίστανται ψυχρὰ τὴν ἀποτυχία ποὺ μὲ περίσκεψη ἔψαχνε ἡ ἡγεσία τοῦ P.C.

Ἔχοντας βασιστεῖ στὸ «κοινὸ πρόγραμμα κυβέρνησης», ἡ ἑνωτικὴ δυναμικὴ θρυμματίστηκε, μὴ ἀντιστρεπτά, μετὰ τὶς 23 Σεπτέμβρη 1977, ὅταν ἀναπτύχθηκε ἀδιάκοπα ἡ πολεμικὴ τοῦ P.C. πρὸς τὸ P.S., μὲ σκαμπανεβάσματα μέχρι τὴν τελευταία στιγμή.

Ἡ πολεμικὴ αὐτὴ δὲν εἶχε ποτὲ σὰ στόχο νὰ μετατρέψει μιὰ δεξιὰ πορεία ποὺ ἐμφανίστηκε ξαφνικὰ στὸ P.S.

Ἡ δεξιὰ πορεία, οἱ πραγματικὲς διαθέσεις τοῦ P.S., ἐμφανίστηκαν πολὺ πρὶν τὸ 1977. Ἀναγγέλθηκαν ἤδη ἀνοικτὰ τὸ 1975, κατὰ τὴ συνάντηση τῶν ἡγετῶν τοῦ P.S. στὸν πύργο τοῦ SOULLAC, καὶ ἀκόμα πιὸ ξεκάθαρα κατὰ τὸ Συνέδριο τῆς Νάντης.

Στηριζόμενο στὶς συμβιβαστικὲς βάσεις τοῦ «κοινοῦ προγράμματος» καὶ στὸν καθαρὰ δεξιὸ προσανατολισμὸ τῆς προεκλογικῆς ἐκστρατείας γιὰ τὴν προεδρικὴ ἐκλογὴ τοῦ Μιττεράν, ποὺ ὑποστηρίχθηκε μὲ ἀπάθεια ἀπὸ τὸν Μαρσὲ καὶ τὸ P.C., ἄρχισε τὸ P.S. προοδευτικὰ νὰ προετοιμάζει «τὴ διαχείριση τῆς κρίσης». Συμπεριφερόμενο βέβαια πάντα, πρέπει νὰ προστεθεῖ, σὰν τὸ πιὸ ἀριστερὸ σοσιαλιστικὸ κόμμα τῆς Εὐρώπης.

Ἡ πορεία αὐτὴ δὲν μποροῦσε νὰ σταματήσει μὲ μιὰ βερμπαλιστικὴ καταγγελία σεχταριστικὴ ὅπως ἔκανε τὸ P.C. Τὸ νὰ ὑπενθυμίζει σὰν τὸ C. FITERMAN ἢ τὴν A. LAQUILLER, ὅτι ἡ σοσιαλδημοκρατία εἶναι σοσιαλδημοκρατία καὶ ἑπομένως προσελκύεται κληρονομικὰ πρὸς τὰ δεξιά, δὲν παρεῖχε κανένα ὅπλο ἀντίθεσης πρὸς τὴν πολιτική του.

Μόνο ἡ δυναμικὴ τοῦ κινήματος τῶν μαζῶν, εἰσχωρώντας στοὺς κόλπους τῆς κοινωνικῆς βάσης τοῦ P.S., μπορεῖ νὰ μετατρέψει τὶς σχέσεις ἀνάμεσα στὴν πρωτοπορεία τῶν ἐργαζομένων καὶ τοὺς ρεφορμιστικοὺς μηχανισμούς.

Οἱ δεξιὲς πορεῖες καὶ οἱ μανοῦβρες τῶν μηχανισμῶν μποροῦν νὰ ἀντισταθμισθοῦν μόνο μὲ τὴ δύναμη, τὸ βάθος τοῦ κινήματος τῶν μαζῶν καὶ τὴ δομημένη καὶ ὁμοσπονδιοποιημένη δημοκρατικὴ ὀργάνωση στὴ βάση.

Σ' αὐτὸ τὸ «Κοινὸ Πρόγραμμα» καὶ ἡ ἐκλογικὴ στρατηγική του γύρναγαν τὴν πλάτη. Ἡ ἐκλογικὴ

ἀποτυχία θὰ ἔχει δύο συνέπειες γιὰ τοὺς ἐργαζόμενους.

Πρῶτα ἀπ' ὅλα, μιὰ καθίζηση τῶν ἀγώνων στὸ ἄμεσο μέλλον, καὶ μιὰ ἀναδίπλωση σὲ ἀμυντικοὺς ἀγῶνες ποὺ θὰ πάρουν χαρακτῆρα μερικό. Θὰ ξεπηδήσουν ἀγῶνες στὴ βάση ἰδιομορφιῶν, τοποθεσίας κλπ., ἐκεῖ ποὺ οἱ ἐργαζόμενοι μποροῦν νὰ ἀσκήσουν ἄμεσο ἔλεγχο στὴν πορεία τους. Τὸ παράδειγμα τῆς ἀπεργίας τῶν μεταλλωρύχων τὸ 1963, ποὺ ὑπῆρξε τὸ ἔναυσμα γιὰ τὴν ἐπανάληψη τῶν ἀγώνων μετὰ τὸ γκωλικὸ πραξικόπημα τῆς 13 Μάη 1958, πρέπει νὰ μᾶς κάνει νὰ σκεφτοῦμε, χωρὶς νὰ καταλήξουμε σὲ ἀναλογιστικὴ ἁπλοποίηση.

Ὁ ρόλος τῶν συνδικάτων, ἀπουσία κεντρικῆς πολιτικῆς προοπτικῆς, βρίσκεται ἀκόμα πιὸ ἐνισχυμένος.

Ἡ δεύτερη συνέπεια εἶναι, ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι θὰ προσπαθήσουν νὰ κάνουν τὸν ἀπολογισμὸ καὶ νὰ κατανοήσουν τοὺς λόγους τῆς ἀποτυχίας. Ἀνοίγεται μιὰ περίοδος βαθειᾶς σκέψης γιὰ τὴν ἐργατικὴ τάξη καὶ τοὺς ἀγωνιστές. Τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ διαπερνοῦν ἤδη πλατειά, τὰ μεγάλα ἐργατικὰ κόμματα καὶ ἰδιαίτερα τὸ P.C. Ἀπὸ δῶ καὶ πέρα, τὸ μεγάλο δίδαγμα ποὺ πρέπει νὰ βγάλουμε, εἶναι ὅτι δὲν ἀρκεῖ μόνο ἡ ἑνότητα τῶν μηχανισμῶν. Ἡ ἑνότητα πρέπει νἆναι ξεκάθαρα ἀντικαπιταλιστικὴ καὶ νὰ βασίζεται σὲ μιὰ ἐξωκοινοβουλευτικὴ κινητοποίηση δομημένη ἀπὸ τὴ βάση ὡς τὴν κορυφή. Ἀνασυντάσσοντας μέσα στοὺς ἀγῶνες τὶς ἱκανότητές τους γιὰ πρωτοβουλίες, σχηματίζοντας ἑνωτικὲς ἐπιτροπὲς δράσης στὴ βάση, οἱ ἐργαζόμενοι νὰ προχωρήσουν πρὸς τὴ συγκρότηση ἑνὸς ἀληθινοῦ ἑνιαίου ἐργατικοῦ μετώπου, μοναδικοῦ ἐγγυητὴ τῆς ἑνότητας στὴν κορυφὴ τῶν ὀργανώσεών τους, καὶ συγκροτώντας τὸ μοναδικὸ κατάλληλο δρόμο γιὰ τὴν ἐπαναδημιουργία συνολικῆς πολιτικῆς προοπτικῆς, ἐναλλακτικῆς λύσης στὸ σημερινὸ καθεστώς.

Κάποια παρακμὴ τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος

Τὸ P.C. δὲν μπορεῖ εἰλικρινὰ νὰ ὑποστηρίζει ὅτι θέλησε νὰ ὑποστηρίξει τὰ συμφέροντα τῶν ἐργαζομένων. Ἔχοντας δεχθεῖ τὸ «Κοινὸ Πρόγραμμα» καὶ ἐγκαταλείψει τὴν κινητοποίηση τῶν ἐργαζομένων καὶ τὴν ὀργάνωσή τους, δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ γίνει ὁ κινητήρας τῆς ἑνότητας.

Καλύτερα, κατὰ τὴ διάρκεια τῶν μηνῶν ποὺ κύλησαν, καυχήθηκε ἐπανειλημμένα γιὰ τὸ «λογικὸ» χαρακτῆρα τῆς πολιτικῆς του. (Ὁ Μαρσὲ μπροστὰ στοὺς ἐργοδότες, διαμαρτυρόμενος ὅτι δὲν εἶναι στὸ κοινὸ πρόγραμμα τοῦ P.C., ποὺ βρίσκεται ἡ «φράση» ποὺ προσκαλεῖ τοὺς ἐργαζόμενους νὰ ζητήσουν τὶς κρατικοποιήσεις τῶν ἐπιχειρήσεών τους).

Τὸ XXIIο συνέδριό του, δυσπιστώντας γιὰ ἀκόμα μιὰ φορὰ στὰ δημοκρατικὰ ἤθη τοῦ σοσιαλιστικοῦ κινήματος ἀπόρριψε χωρὶς συζήτηση «τὴ δικτατορία τοῦ προλεταριάτου» καὶ ξανάρχισε τὸ τροπάρι του γιὰ τὴν «Ἕνωση τοῦ λαοῦ τῆς Γαλλίας», ἀνάγοντας τὴν κυριαρχία τῆς ἀστικῆς τάξης σὲ μιὰ χούφτα ἐργοδότες.

Ἡ συμφωνία τῆς 13ης Μάρτη, προορισμένη νὰ ξανακολλήσει τὰ κομμάτια, πέρα ἀπὸ τὶς προγενέστερες συμφωνίες, ἔρχεται νὰ ἐπιβεβαιώσει τὴν ἀνάλυσή μας: Δὲν ὑπῆρχανε ποιοτικὲς διαφορὲς ἀνάμεσα στὸ P.C. καὶ τὸ P.S.

Ἡ ὀλέθρια πολεμικὴ ποὺ ξεκίνησε τὸ P.C., εἶχε σὰν στόχο νὰ φρενάρει τὴν ἀνάπτυξη καὶ τὸ προχώρημα τοῦ P.S. σὲ σχέση μ' αὐτό.

Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πρώτου γύρου ἀπόδειξε τὴν ἐπιτυχία του σ' αὐτὸ τὸ ἐπίπεδο, ὡς πρὸς τὸ P.S., ἀλλὰ ἔτσι φάνηκε καὶ ἕνα χάσιμο κατὰ 1ο)ο τοῦ P.C. σὲ σχέση μὲ τὸ 1973. Αὐτὸ τὸ 1ο)ο εἶναι ἀκόμα πιὸ σημαντικό, ἀφοῦ χάθηκε σὲ τομεῖς τῆς πόλης, ὅπου παραδοσιακὰ συγκεντρώνεται ἡ βάση τοῦ P.C.

Ἂν τώρα δέχτηκε, μὲ τὴ ρήξη καὶ τὴν πολεμική του μὲ τὸ P.S., νὰ διακινδυνεύσει νὰ φανεῖ στὶς μάζες σὰν τὸ κύριο ὑπεύθυνο τῆς ἥττας, αὐτὸ συμβαίνει γιατί:

α) Τὸ P.C. ὑπόγραψε τὸ κοινὸ πρόγραμμα σὲ μιὰ περίοδο καπιταλιστικῆς ἀνάπτυξης. Μποροῦσε νὰ ἐλπίζει νὰ ἔλθει στὴν κυβέρνηση σὲ ἕνα κλῖμα κοινωνικῆς σταθερότητας γιὰ νὰ ἐφαρμόσει μιὰ ρεφορμιστικὴ πολιτική, ὅπου ἡ σύμμαχός του Σοσιαλδημοκρατία θὰ μποροῦσε νὰ τὸ βοηθήσει. Μέσα στὴν κρίση τοῦ καπιταλισμοῦ, ὅπου μόνο ἐπαναστατικὲς λύσεις μποροῦν νὰ ἱκανοποιήσουν τὶς βαθειὲς προσδοκίες τῶν ἐργαζομένων, αὐτὸ ἤτανε πολὺ ἐπικίνδυνο. Ἔβγαλε τὸ δίδαγμα τῆς Χιλῆς μὲ τὸν τρόπο του. Γιὰ νὰ μὴν ἀναγκασθεῖ νὰ ὑποστεῖ μιὰ ἥττα στὴ βράση, εἶναι προτιμότερο νὰ ὀργανώσει μιὰ ἥττα ψυχρὰ καὶ ἔτσι νὰ ἀποφύγει μιὰ ἐπαναστατικὴ κινητοποίηση τῶν ἐργαζομένων.

Τὸ ὅριο 51ο)ο δὲν ἤτανε ἀρκετὸ γιὰ κυβέρνηση, σύμφωνα μὲ τὴ διαβεβαίωση ἀριθμοῦ ἡγετῶν τοῦ P.C., γιὰ νὰ τὸ ξεπεράσουμε χρειάζεται ἢ γενικὴ συμφωνία μὲ τὴν ἀστικὴ τάξη (βλέπε P.C.T. καὶ P.C.E.) ἢ ἐπαναστατικὴ κινητοποίηση μὲ ὅλες της τὶς συνέπειες. Ἡ ἡγεσία τοῦ P.C. δούλεψε καλὰ γιὰ νὰ διατηρήσει τὰ πράγματα στάσιμα, μιὰ καὶ δὲν εἶχε τὴ δύναμη νὰ ἐφαρμόσει τὴν πρώτη καὶ φοβούμενη τὴ δεύτερη.

β) Ἡ διατήρηση τῆς γραμμῆς τῆς ἑνωμένης ἀριστερᾶς ἐνίσχυε πρῶτα τὸ Σοσιαλιστικὸ κόμμα, γιατὶ αὐτὸ ἀνταποκρινότανε περισσότερο σ' ὁρισμένες δημοκρατικὲς καὶ νεωτερίζουσες προσδοκίες τῶν νέων περισσότερο ἢ λιγότερο προλεταριοποιημένων στρωμάτων, ἤτανε ἀπαλλαγμένο ἀπὸ σταλινικὴ ὑποθήκη καὶ πιὸ ἀξιόπιστο στὴν ἀστικὴ τάξη.

Σ' αὐτὴ ὅμως τὴ ρήξη, τὸ P.C. δὲν εἶχε νὰ προτείνει καμμιὰ στρατηγικὴ ἐναλλακτικὴ λύση καὶ ἀναγκάστηκε νὰ δικαιολογήσει τὴ στάση του μὲ δημαγωγικὲς καὶ σεχταριστικὲς ὁμιλίες, κενὲς στὴν πραγματικότητα ἀπὸ προγραμματικὴ σκοπιά.

Γιὰ τὸ κόμμα αὐτό, ἡ περίοδος ποὺ ἀνοίγεται σημαδεύεται ἀπὸ ἀδιέξοδο. Δὲν ἔχει ἐναλλακτικὴ στρα-

τηγική στὴ συμμαχία καλὴ ἢ κακὴ μὲ τὸ P.S., μιὰ καὶ κάθε προοπτικὴ «Ἕνωσης τοῦ Λαοῦ τῆς Γαλλίας» μὲ τὶς ἀστικὲς δυνάμεις δὲν μπορεῖ νὰ περάσει πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τους, καὶ εἶναι πολὺ περιορισμένη ἐξ αἰτίας τῆς πόλωσης τῶν παρόντων κοινωνικῶν δυνάμεων.

Ἡ κρίση ποὺ ἀνοίχτηκε στὸ P.C. τὴν ἐπομένη τοῦ 2ου γύρου καὶ τὴν ὁποία προβλέψαμε, ἀποτελεῖ μιὰ ἱστορικὴ στροφὴ αὐτοῦ τοῦ κόμματος στὸ μέτρο ποὺ δὲν πρόκειται γιὰ μερικὴ διαφορά, ἰδεολογικῆς φύσης, καὶ δὲν ἀγγίζει μόνο ἕνα ἰδιαίτερο τομέα ποὺ μποροῦμε ἔτσι νὰ τὸν περιορίσουμε γραφειοκρατικὰ παίζοντας τὸ βιολὶ τῆς «ὑπεράσπισης τῆς ΕΣΣΔ, πατρίδας τοῦ σοσιαλισμοῦ», ἀλλὰ γιὰ μιὰ σφαιρικὴ κρίση, ποὺ πηγαίνει ἀπὸ τὴ βάση στὴν κορυφὴ καὶ ἔχει γιὰ στόχο τὸ ρόλο, τὴ σκοπιμότητα καὶ τὸ μέλλον τοῦ κόμματος.

Ὁ συνδυασμὸς αὐτὸς μιᾶς κρίσης μὲ προσανατολισμὸ τὴν κορυφὴ μὲ μιὰ ἀγωνιστικὴ σφενδόνη στὸ μηχανισμὸ καὶ τὴ βάση, ἀποτελεῖ ἕνα πρωτόφαντο γεγονὸς καὶ καθιστᾶ τὴ σημερινὴ κρίση χωρὶς κοινὸ μέτρο μὲ τὶς προηγούμενες (π.χ. 1956). Ἡ σιωπὴ τῆς ἡγεσίας τοῦ κόμματος στὰ προβλήματα ποὺ ἀνακινήθηκαν (ποὺ ἀρκεῖται στὸ νὰ ἐπαναλάβει ὅτι τὸ P.S. εἶναι ὑπεύθυνο καὶ ἀρνεῖται τὶς στῆλες τῆς HUMANITE), εἶναι ἀναμφίβολα ἕνας ὑπολογισμὸς ποὺ στοχεύει νὰ ἀφήσει νὰ ἀνοιχτοῦν τὰ στόματα γιὰ νὰ ἐπισημαίνει τοὺς ἀντιτιθέμενους νὰ τοὺς περιχαράξει καὶ νὰ τοὺς παραλύσει. Ἀλλὰ πιὸ οὐσιαστικά, ἐκφράζει τὴν ἀπουσία καθορισμένου προσανατολισμοῦ καὶ τὰ ἐρωτηματικὰ τῆς ἡγεσίας, ποὺ περιμένει νὰ μετρήσει τὸ συσχετισμὸ δυνάμεων. Πέρα ἀπὸ τοὺς ὑπολογισμοὺς γιὰ τὸ ἕνα ἢ τὸ ἄλλο ἄτομο, εἶναι ξεκάθαρο τώρα ὅτι οἱ ἐντάσεις μέσα στὴ μηχανὴ θὰ ὀξυνθοῦν.

Τὸ βασικὸ ἐρώτημα εἶναι ἡ γνώση τοῦ ἐὰν οἱ ἀντιπολιτευόμενοι ἔχουν τὰ μέσα νὰ βαρύνουν σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση.

Αὐτὸ ποὺ θἆναι ἀποφασιστικό, εἶναι ἡ ὕπαρξη ἔξω ἀπὸ τὸ κόμμα ἑνὸς συνεποῦς ἐπαναστατικοῦ - μαρξιστικοῦ ρεύματος ποὺ θὰ μπορέσει νὰ ἀποκρυσταλλώσει ἕνα ἀριθμὸ ἀντιπολιτευόμενων στοιχείων καὶ θὰ τοὺς δώσει ἕνα συγκροτημένο προσανατολισμό, πρᾶγμα ποὺ προϋποθέτει τὴν ἀνάλυση τοῦ γραφειοκρατικοῦ φαινομένου τῆς ΕΣΣΔ καὶ τὴν κατανόηση τοῦ φαινομένου τῆς ἐργατικῆς γραφειοκρατίας στὰ μαζικὰ ἐργατικὰ κόμματα.

Συμπερασματικά, τὸ P.C. μπῆκε σὲ μιὰ νέα φάση τῆς ἐξέλιξής του, σημαδεμένο μὲ μιὰ παρακμὴ καὶ φαινόμενα ἐπιταχυνόμενης διαφοροποίησης στοὺς κόλπους του, ποὺ θὰ θέσουν ὅλα τὰ ζητήματα, ἀκόμα καὶ τῆς σύνδεσης μὲ τὴ Μόσχα, ποὺ δὲν ἔσπασε ποτὲ ὁλοκληρωτικά, ἀλλὰ ποὺ δὲν εἶναι πιὰ ἀποφασιστική. Εἶναι ἀδύνατο ἀκόμα νὰ ξέρουμε ἂν οἱ ἐντάσεις θὰ μπορέσουν νὰ ἀπορροφηθοῦν μὲ μιὰ μετατροπὴ σὲ βάθος ἢ μὲ διασπάσεις, ἀλλὰ σ' ὁποιαδήποτε περίπτωση, τὸ πρόβλημα τῆς ἐξέλιξης τοῦ P.C. ξαναγίνεται κεντρικό, πρακτικὸ καὶ θεωρητικὸ γιὰ τὴν τακτικὴ τῆς οἰκοδόμησης μιᾶς μαρξιστικῆς ἐπαναστατικῆς ὀργάνωσης ποὺ ἀναζητᾶ μιὰ σοβαρὴ μαζικὴ βάση.

Τὸ Σοσιαλιστικὸ κόμμα

Τὸ P.S., θῦμα τῆς πολεμικῆς τοῦ P.C., γιὰ πολὺ καιρὸ προσαρμόστηκε τέλεια. Ἔπαιζε ἐπίσης ρόλο στὸ διαχωρισμὸ τῆς ἐργατικῆς τάξης, φλερτάροντας ὅλο καὶ περισσότερο μὲ τὴν ἰδέα μιᾶς ὁμοιογενοῦς σοσιαλιστικῆς κυβέρνησης. Θάβοντας γρήγορα τὶς ζωντανὲς δυνάμεις τοῦ P.C., φιλοδοξοῦσε νὰ κερδίσει τὴ μεγάλη μάζα τῶν μετριοφρόνων ἐκλογέων, παρέχοντάς τους ἐγγύηση, σ' ἀντίθεση μὲ αὐτό, σ' ἀντίθεση μὲ τὶς ἱκανότητες ξεπεράσματος τῆς βάσης του καὶ σ' ἀντίθεση μὲ τὴν ἐνδεχόμενη ἐπιρροή του στὴν Κρατικὴ μηχανή. (Ὁ Μιτεράν δηλώνοντας στὴ «Μόντ», ὅτι οἱ Σοσιαλιστὲς θὰ μποροῦσαν νὰ σεβαστοῦν τὴ νομιμότητα), ἤθελε νἆναι τὸ κόμμα μὲ τὶς καλλίτερες τεχνοκρατικὲς λύσεις. Καὶ νά το στὴν ὥρα τῶν ἀπολογισμῶν. Ἡ ἐγκατάλειψη τοῦ «Κοινοῦ προγράμματος», ποὺ δὲν ἔχει πιὰ νόημα μέσα στὴν προοπτικὴ τοῦ 1981)83, συμπορεύεται μὲ τὴν ἀμφισβήτηση τῆς Ἕνωσης. Στὶς γραμμές της, ἡ μάχη τῶν φατριῶν θὰ ξαναρχίσει. Ἡ τάση Ροκάρ, μὲ τὸ κάλυμμα ἑνὸς ξαναορισμοῦ τοῦ σοσιαλιστικοῦ σχεδίου, θὰ εὐνοήσει τὴν ἄνοδο τοῦ ἐργατίστικου σχεδίου τοῦ ἀρχηγοῦ της, μὲ τὴ θέληση νὰ ἀνακτήσει τὰ κοινωνικὰ κινήματα (...γυναῖκες, οἰκολόγοι) καὶ τὴν αὐτοδιαχείριση εὐνουχίζοντάς την σὲ μιὰ συνεταιριστικὴ πολιτικὴ καὶ σὲ τελευταία ἀνάλυση συνδιαχειριστική.

Τὸ CERES στοὺς κόλπους τοῦ P.S., διεξάγει ἕναν ἀγώνα γιὰ τὴ διατήρηση τῆς συμμαχίας μὲ τὸ P.C., γύρω ἀπὸ τὸ κοινὸ πρόγραμμα, ἐνῶ συγχρόνως ἀναζητᾶ μιὰ ἐναλλακτικὴ λύση, ἀπορρίπτοντας τόσο τὸ σταλινισμὸ ὅσο καὶ τὴ σοσιαλδημοκρατία. Ἀλλὰ ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, ὁ προσανατολισμός του τὸ κρατάει, στὸ ἄμεσο μέλλον, σὲ κάποια ἐξάρτηση σὲ σχέση μὲ τὸ P.C. καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη, οἱ προγενέστεροι συμβιβασμοί του ὡς πρὸς τὴν ἡγεσία τοῦ P.S., τὸ βάζουν σὲ δύσκολη θέση γιὰ νὰ διεξάγει τὴ μάχη μέσα στὸ κόμμα καὶ γιὰ νὰ διατηρήσει τὴν ἴδια του τὴ βάση.

Ὁ Μιτεράν θὰ μείνει ἀκόμα γιὰ ὁρισμένο χρόνο ἀπαραίτητος στὴν ἡγεσία τοῦ P.S., παρ' ὅλο ποὺ μὲ τὰ μάτια στραμμένα πρὸς τὸ 1981 θὰ ἀναπτυχθοῦν στοὺς κόλπους τοῦ κόμματος οἱ φιλοδοξίες τῶν ὑποψηφίων γιὰ τὶς προεδρικές. Ἡ πολιτικὴ τῆς ἕνωσης τῆς ἀριστερᾶς διατηρούμενη θὰ ἀναχθεῖ σὲ περιωρισμένες συμφωνίες, καὶ θὰ προωθηθεῖ ἡ ἐπιβεβαίωση τῆς αὐτόνομης δύναμης τοῦ P.S.

Ἡ στάση τοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος

Ἡ πολιτικὴ τοῦ «κοινωνικοῦ» ἀνοίγματος δὲν διάρκεσε καθόλου. Μετὰ τὰ προγράμματα I καὶ II τοῦ Μπάρ, θάχουμε τὸ πρόγραμμα III τοῦ Μπάρ. Οἱ ἐργοδότες θέλουν τὴν ἐλευθερία τῶν τιμῶν γιὰ νὰ «ἀνασυντάξουν τὰ περιθώριά τους». Στὸ πλαίσιο ὁρισμένου ἀριθμοῦ ὡρῶν ἐτήσιας ἐργασίας, σχεδὸν ἀμετάβλητης, θέλουν νὰ συζητήσουν καὶ μόνο νὰ συζητήσουν γιὰ ὅσο τὸ δυνατὸν μεγαλύτερο διάστημα,

μιὰ διευθέτηση τῶν ὡρῶν ἐργασίας (5η ἑβδομάδα, ἑβδομαδιαῖο ὡράριο, ἀργίες). Πρακτικὰ μόλις ἀπόκτησανε τὴ νομιμοποίηση ἀπὸ τὸ συνταγματικὸ συμβούλιο τῆς ἰατρικῆς ἀντεπίσκεψης, ὁλοφάνερο μέσο γιὰ τὴν πάλη ἐνάντια στὶς ἀπουσίες.

Ἡ αὔξηση τῆς ἀνεργίας ποὺ προβλέπουν, ἡ παράταση τῆς ἀνάληψης ἀπὸ τὶς δημόσιες ἀρχές τῶν κοινωνικῶν βαρῶν τῶν νέων μισθωτῶν, ἡ αὔξηση τῶν συνδρομῶν ἀνεργίας κλπ., δείχνουν καλὰ πρὸς τὰ ποῦ κατευθύνονται οἱ ἀνησυχίες τους.

Ἡ μεγάλη ἀδυναμία τῆς πολιτικῆς τῶν ἐργοδοτῶν σ' ὅ,τι ἀφορᾶ τὴν πολιτικὴ τῶν συμβάσεων προερχότανε ἀπὸ τὴ δηλωμένη ἐχθρότητα τῆς C.G.T. καὶ CFDT.

Ἡ καινούργια συγκυρία (ἥττα τῆς ἀριστερᾶς στὶς κοινοβουλευτικὲς, νέες ἀποτυχίες τῆς CGT στὶς ἐπαγγελματικὲς ἐκλογές, ἡ ρήξη ἀνάμεσα στὴ CGT καὶ CFDT), τοὺς κάνει νὰ διαβλέπουν ἄλλες προοπτικές, δηλαδὴ ἀνάληψη τῆς πολιτικῆς τῶν συμβάσεων σὲ καινούργιες βάσεις. Ἀπὸ δῶ προέρχονται οἱ ἀναλήψεις τῶν σχεδίων γιὰ μεταρρύθμιση τῆς ἐπιχείρησης, τὴ συμμετοχὴ στὰ κέρδη καὶ στὶς μετοχὲς τῶν ὑπαλλήλων συλλογικά.

Στὴ Γαλλικὴ κατάσταση, ἡ ἀστικὴ τάξη, ὅπως στὴν Ἀγγλία, Γερμανία, Ἰταλία, Ἰσπανία κλπ. ἔχει ἀνάγκη νὰ ἐξουδετερώσει ἢ νὰ συνεταιριστεῖ στὴν πολιτική της ἕνα μέρος ἀρκετὰ ἀντιπροσωπευτικὸ τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος γιὰ νὰ ἐξασφαλίσει τὴ διαχείριση τῆς κρίσης, καὶ τὴν ἀνάκαμψη τῆς βιομηχανίας.

Ἡ κινητικότητα ἀπασχόλησης (ἐπαγγελματικῆς καὶ γεωγραφικῆς), οἱ ἀπολύσεις, ἡ ἀμφισβήτηση τῶν κεκτημένων, παραμένουν περισσότερο ἀπὸ ποτὲ σὲ ἡμερήσια διάταξη. Νέοι, γυναῖκες, μετανάστες θἆναι τὰ πιὸ ἐκτεθειμένα θύματα.

Ἡ ἐγκατάλειψη ἑνὸς σφαιρικοῦ προγράμματος ἀπὸ τὶς συνομοσπονδίες — ὅπως θὰ μποροῦσε νἆναι τὸ κοινὸ πρόγραμμα σήμερα ξεπερασμένο — ἡ ἀναζήτηση ἑνὸς διαλόγου μὲ τὴν ἐξουσία, καὶ ἡ προθεσμία ἐφαρμογῆς, ἰδιαίτερα γιὰ τὸ SMIC τῶν 2400F, ποὺ διατυπώθηκαν ἀπὸ τὸν MOIRE, ὁ πραγματισμὸς ποὺ ἡ CFDT προσπαθεῖ νὰ ἀποδείξει, δείχνουν τὸ πλάτος τῆς στροφῆς, ποὺ πραγματοποιήθηκε. Ἡ C.G.T., ποὺ περίμενε ψυχρὰ νὰ ἀποκτήσει μιὰ GREUELLE, χωρὶς προηγούμενη κινητοποίηση... καὶ ποὺ ἤδη ἀπότυχε. Ὁριστικὰ ἡ ἀνάληψη τῶν διαπραγματεύσεων στὴν κλαδικὴ κλίμακα, ὅπως ἡ φόρμουλα: Ἐργατικὴ Δύναμη, εἶναι ὁ μόνος δρόμος ποὺ προσφέρει ἡ ἐργοδοσία.

Ἡ προσαρμογὴ τῶν συνδικάτων στὴν ἄνιση ἀνάπτυξη τῶν διάφορων βιομηχανικῶν κλάδων, δὲν μποροῦσε νὰ δράσει παρὰ σὰν ἀντικειμενικὸς παράγοντας τῆς διαίρεσης τῶν ἐργαζομένων ἀνάμεσά τους.

— Ἕνα SMIC βάση τῆς ἱεραρχίας ἔγκυρης γιὰ ὅλους τοὺς ἐπαγγελματικοὺς κλάδους.
— Ὁ περιορισμὸς τῆς ἱεραρχίας μὲ τὴ συμφωνία ἑνιαίων βαθμίδων.
— Ἡ ἀπόλυτη ἄρνηση τῶν ἀνισοτήτων, ποὺ βλέπουν τοὺς ἐργάτες τῆς ἴδιας κατηγορίας νὰ κερδίζουν ἀπὸ τὸ ἁπλὸ ἢ τὸ διπλὸ ἀνάλογα τοῦ ἂν δουλεύουν σὲ μεγάλη ἢ μικρὴ ἐπιχείρηση, στὴν ἐπαρχία ἢ τὴν περιοχὴ τοῦ Παρισιοῦ.
— Ἡ ἄρνηση τῶν ἀπολύσεων.
— Ἡ μαζικὴ ἐλάττωση τοῦ χρόνου δουλειᾶς σὲ 35 ὧρες γιὰ ὅλους.
— Ἡ ἀπαίτηση τῆς ἑνότητας τῆς συνδικαλιστικῆς δράσης καὶ ἡ ἴδια ἡ συνδικαλιστικὴ ἑνότητα παραμένουν ἡ βάση μιᾶς ἐπαναστατικῆς συνδικαλιστικῆς ἀριστερᾶς.

Τὸ ἐπαναστατικὸ ρεῦμα, ἡ σφυρηλάτηση τῆς ἑνότητάς του

Οἱ ἐπαναστάτες ἀγωνιστὲς θὰ παίξουν ἕνα ρόλο ἀναντικατάστατο, τὴν ἑπόμενη περίοδο γιὰ νὰ βοηθήσουν τοὺς ἐργαζόμενους νὰ κάνουν τὸν ἀπολογισμὸ καὶ νὰ ἐπαναπροσανατολισθοῦν.

Τὰ ἀποτελέσματα ποὺ ἀπόκτησαν εἶναι σὲ ἐλαφρὰ ὑποχώρηση, ἀλλὰ μαρτυροῦν τὴ διατήρηση ἑνὸς ἐκλογικοῦ σώματος εὐαίσθητου στὴν ἐπιρροὴ τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς παρὰ τὴ μεγάλη της διαίρεση. (1.000.000 ψῆφοι περίπου).

Τὸ αὐτοδιαχειριστικὸ μέτωπο - PSU πῆρε τὸ 1)3 τοῦ συνόλου τῶν ψήφων τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς σὲ ἐθνικὸ ἐπίπεδο. Αὐτὸ εἶναι καθαρὴ ὑποχώρηση γιὰ τὸ PSU. Ὅποια βάση ἐκλογικοῦ ὑπολογισμοῦ καὶ ἂν πάρουμε, ὅταν αὐτὸ παρουσιάστηκε στὶς ἐκλογὲς ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὰ ρεφορμιστικὰ κόμματα, κέρδισε πάντα πολὺ πιὸ μεγάλο ἀριθμὸ ψήφων ἀπὸ τὴν ἄκρα ἀριστερά. Ἀλλὰ διατηρήθηκε πάντα, ποντάροντας, ὅπου παρουσιάσθηκε, σὲ δυὸ οὐσιαστικὰ θέματα, τὴν αὐτοδιαχείριση καὶ τὴν οἰκολογία καὶ τὸ ὅτι ἀνήκει στὴν ἀριστερά: «διαφορετικὴ ἀριστερά».

Ἡ Ἐργατικὴ Πάλη, σεχταριστικὴ ὁμάδα καὶ χωρὶς προοπτικὴ παρὰ νἆναι τὸ νέο ἡγετικὸ κόμμα τῆς ἐργατικῆς τάξης, καταφέρνει νὰ ἐπιβάλλει τὴν ἀγωνιστική της παρουσία μὲ 1,7ο)ο σὲ ἐθνικὸ ἐπίπεδο (τὸ μισὸ τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς).

Ἡ OCI (Διεθνιστικὴ Κομμουνιστικὴ Ὀργάνωση) δὲν παρουσίασε ὑποψήφιο καὶ ἀρκέσθηκε νὰ προπαγανδίσει ψῆφο γιὰ τὸ PS - PC στὸν πρῶτο γῦρο καὶ τὴν παραίτηση τοῦ P.C. στὸ δεύτερο, καὶ μὲ τέτοιο τρόπο ποὺ στὴ διαμάχη δικαιολογοῦσε στὸ ἔσχατο ὅριο τὶς σοσιαλδημοκρατικὲς θέσεις. Παρ' ὅλα αὐτὰ ἐμφανίζονται νέα στοιχεῖα στὴν ἀνάλυση αὐτῆς τῆς ὀργάνωσης, ποὺ τείνει νὰ γίνει λιγότερο ἀδιαπέραστη στὰ κτυπήματα τοῦ κοινωνικοῦ κινήματος.

Ἐλπίζουμε καλύτερα — ὄχι σὲ ἐκλογικὸ ἐπίπεδο. ὅπου δὲν εἴχαμε αὐταπάτες — ἀπὸ τὸν ἑνωτικὸ ἦχο συμφωνίας «PLS - LPT».

Ὁ προσανατολισμὸς «Ἑνότητα τῶν ἐπαναστατῶν γιὰ τὴν ἐργατικὴ ἑνότητα», ποὺ ὑλοποίησε τὸ Ἀνοικτὸ γράμμα τοῦ Ἰούνη 1977 τῶν CCA στὶς ὀργανώσεις τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς καὶ τὸ PSU, δὲν κατορθώθηκε νὰ ἐφαρμοστεῖ παρὰ μὲ περιορισμένο τρόπο.

Ἡ συμφωνία αὐτὴ εἶχε δύο ὅρια: Τὸ πιὸ προχωρημένο μέρος τῆς ἄμεσης πολιτικῆς μας ἐπιλογῆς

— ζήτημα τῆς κυβέρνησης καὶ τῶν παραιτήσεων — δὲν μποροῦσε στὴν πραγματικότητα νὰ ὑπάρχει στὸ κείμενο — πρᾶγμα ποὺ τοῦ ἀφαιροῦσε ἕνα μέρος ἀπὸ τὸ χαρακτῆρα του σὰν ἐργαλεῖο ἐπέμβασης.

Ἀλλὰ καμμιὰ συμφωνία δὲν θὰ μποροῦσε νὰ πραγματοποιηθεῖ, σ' αὐτὴ τὴ βάση, ἐκτὸς μόνο μὲ τὴν LCR, περιορίζοντας ἔτσι τὴν ἀγωνιστικὴ σύγκρουση, ἀκόμα δὲ περισσότερο ἀφοῦ ἡ LCR ἤτανε ἀντίθετη γιὰ λόγους ἀρχῆς σὲ μιὰ συμφωνία τῶν δύο.

Ἡ δεύτερη ἀδυναμία — καὶ ἡ κυριότερη τῆς συμφωνίας — εἶναι ὅτι, γιὰ νὰ ἔχει κάποιο θετικὸ ἀποτέλεσμα (στὴν ἀνασύνθεση τῆς ἐπαναστατικῆς ἀριστερᾶς, ὅπως καὶ στὴν ἐμφάνιση μιᾶς ἐναλλακτικῆς λύσης στὴν πολιτικὴ τῆς ταξικῆς συνεργασίας) ἀπαιτοῦσε τὴν ὕπαρξη ἑνὸς ἑνωτικοῦ πλαισίου — τουλάχιστον στὴ βάση — ποὺ νὰ ἐπιτρέπει τὴν πραγματοποίηση ὁρισμένων διαδηλώσεων, τὴ δημιουργία μιᾶς δυναμικῆς γύρω ἀπὸ ὁρισμένα βασικὰ θέματα μὲ αὐτοδιαχειριστικὸ περιεχόμενο, ὅπως: ἐργοστασιακὰ συμβούλια, ἐργατικὴ διαχείριση τῶν ἐθνικοποιημένων ἐπιχειρήσεων, ὁ χρόνος δουλειᾶς, ἡ σκοπιμότης, ἡ ἱεραρχία, τὸ εἶδος τῆς ζωῆς.

Πράγματι, ἡ συμφωνία περιορίστηκε ἀπὸ τὴν LCR σὲ μιὰ «πολιτικὴ βάση κατανομῆς τῶν ἐκλογικῶν περιφερειῶν». Ἀπὸ αὐτὸ τὸ σημεῖο, ἐλάχιστες ἐκδηλώσεις ἔγιναν ἀπὸ τὴν LCR, ἀπὸ φόβο μήπως δὲν ἐλέγξει τὴν ἐξέλιξή τους — κυρίως σὲ περίπτωση νίκης τῶν ἐργατικῶν κομμάτων.

Δὲν μποροῦμε καλύτερα νὰ δείξουμε τὴ «σεχταριστικὴ γραμμὴ» ποὺ ἀκολούθησε ἡ ὀργάνωση αὐτὴ μέσα σ' αὐτὸ τὸ πλαίσιο, παρὰ μὲ δυὸ παραδείγματα: Τὴν ἄρνηση ἐπιτροπῶν προεκλογικῆς ἐκστρατείας ποὺ νᾶναι ἱκανὲς νὰ παίρναν αὐτόνομες πρωτοβουλίες, τὴν ἀντίθεση στὶς ὑποψηφιότητες τῶν στρατιωτῶν νὰ τοποθετοῦνται ἰδιόμορφα καὶ ρητὰ στὸ πεδίο τῆς δημοκρατίας στὸ στράτευμα. Αὐτὸ δείχνει πολὺ καλύτερα ἀπὸ πολυάριθμες θέσεις ὅτι ἡ νέα της εὐνοϊκὴ πορεία γιὰ τὰ αὐτόνομα κινήματα τῶν γυναικῶν, τὸ συνδικάτο τῶν στρατιωτῶν, δὲν εἶναι παρὰ ὀππορτουνισμός, καὶ δὲν περιέχει καμμιὰ καινούρια συλλογιστικὴ γιὰ τὴ διεύρυνση τῆς πολιτικῆς σ' ἄλλες δυνάμεις καὶ δομὲς ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ὁπλισμένα κόμματα ἑνὸς προγράμματος γιὰ τὴν Κρατικὴ Ἐξουσία.

Ἡ OCT, συμμέτοχος στὴν «PLS - LPT», βρέθηκε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἐκστρατείας μπροστὰ σὲ μιὰ διάσπαση ποὺ κατέληξε στὸ νὰ ἀποχωρήσουν τουλάχιστον οἱ μισοὶ ἀπὸ τοὺς ἀγωνιστές της, οἱ ὁποῖοι δὲν βρήκανε τὴν πολιτικὴ δύναμη νὰ σχηματίσουν νέα ὁμάδα, σημάδι ἰδιαίτερα ἀνησυχητικὸ καὶ ἐνδεικτικὸ τῆς ἔλλειψης προγραμματικῆς βάσης καὶ ἀρχῶν: τόσο κατὰ τὴν ἕνωση OCR - OC - GOP, ὅσο καὶ κατὰ τὴ σύσταση τῆς REVOLUTIOS τὸ 1971.

Ἡ ἔμμονη ἄρνησή της γιὰ κάθε πολιτικὴ Ἑνιαίου Ἐργατικοῦ Μετώπου ἀποτελεῖ ἀδιέξοδο γι' αὐτὴν παρὰ τὶς προσπάθειες ἀλλαγῆς τῆς γλώσσας της.

Ἡ κοινοβουλευτικὴ ἧττα τῆς ἀριστερᾶς θάχει ἐπίσης ἐπίδραση στὰ διάφορα κοινωνικὰ κινήματα (στρατός, οἰκολογία, ἐθνικὲς μειονότητες, γυναῖκες, ὁμοφυλόφιλοι...).

Ἡ ἐκλογικὴ πίεση τῆς ἀριστερᾶς βάραινε βέβαια σὰν παράγοντας συσχετοποίησης τῶν ἀγώνων ποὺ διεξάγανε αὐτὰ τὰ κινήματα. Παρ' ὅλα αὐτά, ἡ προοπτικὴ γιὰ μιὰ νίκη τῆς ἀριστερᾶς ἄνοιγε γι' αὐτὰ τὰ κινήματα, διευρυμένες δυνατότητες δράσης καὶ σύνδεσης μὲ τὶς βασικὲς δομὲς τῶν ἐργαζομένων.

Τὸ καθένα ἀπὸ τὰ κινήματα αὐτά, βρίσκεται ἀντιμέτωπο, ἀπὸ δῶ καὶ πέρα, μὲ τὰ προβλήματα ποὺ μπαίνουν στὸν ἰδιόμορφο χῶρο του. Ἡ ἱκανότητα νὰ ἀντισταθοῦν στὶς ἐπιθέσεις τῆς ἐξουσίας καὶ νὰ ἀντιπαρατεθοῦν στὴν Κρατικὴ μηχανή, θὰ ἐξαρτηθεῖ, κατὰ πολύ, ἀπὸ τὴν προηγούμενη ἰδιαίτερη ἐμπειρία τοῦ κάθε κινήματος καὶ τοὺς δεσμοὺς — περισσότερο ἢ λιγότερο στέρεους — ποὺ ἔχουν ἤδη μὲ τὸ ἐργατικὸ κίνημα.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά εἶναι πιθανὸ ὅτι θὰ ἐμφανισθοῦν πιὸ πλατειά, (στὴ νεολαία, τὸ κίνημα τῶν γυναικῶν καὶ ἰδιαίτερα τῶν ὁμοφυλοφίλων) ὑπεραριστερὰ ρεύματα, ποὺ θὰ στρέφουν τὴν πλάτη στὴν ὑπομονετικὴ ἀναζήτηση τῆς ὑποστήριξης τῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν ὀργανώσεών τους.

Ἡ συμμετοχὴ τῶν CCA στὴν προεκλογικὴ ἐκστρατεία, τόνωσε τὴν ὀργάνωση μέσα στὰ πλαίσια τῆς πολιτικῆς γραμμῆς τοῦ Ἱδρυτικοῦ Συνεδρίου της. Στὸ Μπορντώ, τὴ Μπεζανσόν, τὴ Λυών, ἀνύψωσαν τὸ μέσο ὅρο σὲ ἐθνικὸ ἐπίπεδο τῶν «PLS - LPT». Τὸ κυριότερο ἐλάττωμα τῆς ἐκστρατείας μας ἤτανε ὅτι παρέμεινε προπαγανδιστική, χωρὶς νὰ καταφέρει νὰ ἐμψυχώσει σημαντικὲς συγκεκριμμένες δραστηριότητες, ἱκανὲς νὰ πολώσουν τὴν πολιτικὴ συζήτηση στὰ θέματα τῆς Κυβέρνησης PS - PC, τοῦ ἑνιαίου ἐργατικοῦ μετώπου, τῶν χωρὶς ὅρους παραιτήσεων ἀνάμεσα στὰ ἐργατικὰ κόμματα καὶ τὴν Αὐτοδιαχείριση καὶ ἀπὸ ἐκεῖ νὰ ἀναπτύξουν τὴ δράση. Λαμβάνοντας ὑπ' ὄψη τὶς συνθῆκες καὶ τὰ μέσα μας, εἶναι μιὰ πολιτικὴ ἐπιτυχία. Ἀκόμα περισσότερο ποὺ ἂν καὶ οἱ θέσεις μας δὲν εἴχανε πάντα τὴν ἄμεση πρακτικὴ ἀπήχηση ποὺ ἐλπίζαμε, διατηροῦν ὅμως μιὰ πιὸ πλατειὰ βαθειὰ ἀπήχηση, ποὺ δὲν φαινότανε σὲ πρώτη ματιά.

Ἡ θέση μας «ἑνότητα τῶν ἐπαναστατῶν γιὰ τὴν ἐργατικὴ ἑνότητα» παραμένει ἐπίκαιρη γιὰ τὴν προετοιμασία τῶν πολιτικῶν εὐκαιριῶν ποὺ δὲν θὰ λείψουν τοὺς ἑπόμενους μῆνες, ὅταν θὰ ἀρχίσει ἡ ἄνοδος τοῦ κοινωνικοῦ κινήματος. Αὐτὴ ἡ περίοδος συζήτησης πρέπει νὰ χρησιμοποιηθεῖ πρὸς ὄφελος τῶν διασαφηνίσεων στοὺς κόλπους τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς.

Σ' αὐτὸ τὸ θέμα δύο κύριες ἀρχὲς πρέπει νὰ κατευθύνουν τὴν πολιτική μας.

— Εἶναι ἀπατηλὸ νὰ ὑποκρινόμαστε, ὅτι μόνοι θὰ κατακτήσουμε μιὰ μαζικὴ ἐπιρροὴ στὴν ἐργατικὴ τάξη, ποὺ θὰ μᾶς ἐπιτρέψει νὰ ἐπιβάλλουμε στοὺς μηχανισμοὺς τοῦ P.C. καὶ τοῦ P.S. τὴν ἐργατικὴ ἑνότητα ἀπὸ τὴ βάση ὡς τὴν κορυφή.

Δὲν μποροῦμε νὰ ὑποκριθοῦμε ὅτι εἴμαστε «ὁ πυρήνας». Πρέπει νὰ βγάλουμε ὅλα τὰ συμπεράσματα, δηλαδὴ νὰ ἔχουμε πλήρη συνείδηση, ὅτι χωρὶς ἑνότητα τῶν ἐπαναστατῶν, καμμιὰ δύναμη δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ κερδίσει τὴ μάχη γιὰ τὴν ἐργατικὴ ἑνότητα.

Γιὰ μᾶς λοιπόν, ἡ μάχη γιὰ τὴν ἐργατικὴ ἑνότητα συνδέεται ἀδιάσπαστα μὲ τὴν πάλη γιὰ τὴν ἑνότητα τῶν ἐπαναστατῶν.

— Ὁ μόνος ἄξονας ποὺ μπορεῖ νὰ θεμελιώσει

τὴν ἑνότητα τῶν ἐπαναστατῶν, ποὺ πρέπει νἆναι ἑνότητα γιὰ δράση καὶ ὄχι κυρίως ἀντιπαράθεση τῶν διαφωνιῶν, εἶναι ὁ ἄξονας τῶν ἀντικειμενικῶν ἀναγκῶν τῆς μάζας τῶν παραδοσιακῶν καὶ νέων στρωμάτων ποὺ σχηματίζουν τὸ σημερινὸ προλεταριάτο, καὶ τῶν μεταβατικῶν τους ἀπαντήσεων - Ἐργατικὴ ἑνότητα καὶ αὐτοδιαχείριση.

Κάθε μέτωπο τῶν ἐπαναστατῶν ποὺ πραγματοποιεῖται στὴ βάση τοῦ πιὸ κοινοῦ μικροῦ παρονομαστῆ τῆς περιορισμένης σημερινῆς κοινωνικῆς τους βάσης, δὲν μπορεῖ νἆναι, ὅπως ἀπόδειξε τὸ Πορτογαλικὸ FUR, παρὰ φρένο στὴν ἀνάπτυξη ἐπαναστατικῆς μαρξιστικῆς πολιτικῆς.

— Ἡ ἐνίσχυση τῶν κομμουνιστικῶν ἐπιτροπῶν γιὰ τὴν αὐτοδιαχείριση, γίνεται γιὰ μᾶς, ἡ βάση κάθε διαβήματος πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση.

Διευκρινιστικὲς Σημειώσεις:

U.D.F.: Δημοκρατικὴ Ἕνωση Γαλλίας
R.P.R.: Δημοκρατικὸς Λαϊκὸς Συνασπισμός
C.D.S.: Σοσιαλιστικὸ Δημοκρατικὸ Κέντρο
P.S.: Σοσιαλιστικὸ Κόμμα
P.C.: Κομμουνιστικὸ Κόμμα
P.C.T.: Κομμουνιστικὸ Κόμμα τῶν Ἐργαζομένων
P.C.E.: Ἱσπανικὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα
CERES: Σοσιαλιστικὸ Κέντρο Ἐρευνῶν
C.G.T.: Γενικὴ Συνομοσπονδία Ἐργαζομένων
C.F.D.T.: Γαλλικὴ Συνομοσπονδία τῶν Ἐργαζομένων
P.S.U.: Ἑνωτικὸ Σοσιαλιστικὸ Κόμμα
C.C.A.: Κομμουνιστικὲς Ἐπιτροπὲς Αὐτοδιαχείρησης
L.C.R.: Ἐπαναστατικὴ Κομμουνιστικὴ Ἕνωση
O.C.T.: Κομμουνιστικὴ Ὀργάνωση τῶν Ἐργαζομένων

Τὸ νόημα καὶ μήνυμα τοῦ ἱστορικοῦ Γαλλικοῦ Μάη 1968

Δημοσιεύουμε παρακάτω τὴ σύντομη εἰσήγηση ποὺ ἔκανε ὁ σ. Μ. Ράπτης πάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα, στὴ συγκέντρωση στὴ Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ἀθηνῶν, στὶς ἀρχὲς τοῦ περασμένου Μάη, ποὺ ὀργάνωσε ὁ Φοιτητικὸς Ὅμιλος Κινηματογράφου - Θεάτρου τῆς ἴδιας σχολῆς.

Στὴ συγκέντρωση αὐτὴ παραβρέθηκαν 1.000 περίπου ἄτομα.

Οἱ ἄλλοι εἰσηγητὲς στὴ συζήτηση, ἔξω ἀπὸ τὸ σ. Μ. Ράπτη, ἦταν ἡ Α. Φραγκουδάκη καὶ ὁ Μ. Παπαγιαννάκης. Ὁ Εὐτ. Μπιτσάκης δὲν μπόρεσε, τὴν τελευταία στιγμὴ νὰ παραβρεθεῖ

Τὰ γεγονότα τοῦ ἱστορικοῦ Γαλλικοῦ Μάη 1968 τἄζησα ἐπὶ τόπου. Γι' αὐτὸ ἡ μαρτυρία μου δὲν εἶναι μόνο ἀφήγηση καὶ σκέψεις ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ ἀπὸ μακρυά.

Στὸ λίγο διάστημα ποὺ διαθέτω γι' αὐτὴ τὴν εἰσήγηση στὸ θέμα, ἀναγκαστικὰ συνοπτική, σχηματικὰ θὰ σταθῶ πάνω στὰ ἀκόλουθα βασικὰ σημεῖα:

1) Καταλύτης τῶν γεγονότων ὑπῆρξε τὸ κίνημα τῆς σπουδαστικῆς νεολαίας ποὺ συμπαρέσυρε πλατύτερα λαϊκὰ στρώματα καὶ τελικὰ καὶ τὴν ἐργατικὴ τάξη.

Τὸ κίνημα αὐτὸ προϋπῆρχε καὶ ἦταν ἀποτέλεσμα ἀφ' ἑνὸς ἀπὸ τὶς ἐμπειρίες τῆς παγκόσμιας Ἀποικιακῆς Ἐπανάστασης, στὴν Ἀλγερία, τὴν Κούβα, τὴν Κίνα, τὸ Βιετνάμ, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ ἐκεῖνες τῆς «καταναλωτικῆς κοινωνίας» στὶς ἀνεπτυγμένες καπιταλιστικὲς χῶρες.

Δὲν συμμερίζομαι τὴ γνώμη ὅτι τὸ κίνημα τῆς Σπουδαστικῆς Νεολαίας ἐπηρεάστηκε κυρίως ἀπὸ ἰδεολογικὲς ἀναπτύξεις ὅπως ἐκεῖνες π.χ. τοῦ Μαρκοῦζε. Ὅσο κι ἂν συντέλεσαν στὴν ἀνάπτυξή του οἱ θεωρεῖες, ἦταν οἱ ἴδιες ἀντανάκλαση ἀντικειμενικῶν συνθηκῶν, ὅπως ἡ Ἀποικιακὴ Ἐπανάσταση καὶ ὁ «πολιτισμὸς» τῆς «καταναλωτικῆς κοινωνίας».

Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Μαρκοῦζε, ποὺ θεωρητικοποιεῖ, ξεκινώντας ἀπὸ τὴ δική του πεῖρα τῆς Ἀμερικανικῆς Κοινωνίας, ὑπερβάλλει τὸν ἐπαναστατικὸ χαρακτῆρα τοῦ κινήματος τῶν Νέων καὶ ὑποτιμᾶ τὸ ρόλο τῆς Ἐργατικῆς Τάξης ποὺ τὴν βρίσκει σημαντικὰ «συντηρητικοποιημένη».

Αὐτὸ ὡστόσο, δὲν εἶναι μόνιμα χαρακτηριστικό της, ἀλλὰ συγκυριακά, ὅπως ἀπέδειξε ὁ Μάης τοῦ 1968 στὴ Γαλλία, ὅπου ἡ ἐργατικὴ τάξη, παρὰ τὴ σχετικὴ οἰκονομικὴ «εὐφορία», ποὺ ἐπικρατοῦσε, καὶ τὴν ἐπιρροὴ πάνω της τῶν παραδοσιακῶν Ἐργατικῶν Κομμάτων μὲ ρεφορμιστικὴ νοοτροπία καὶ πρακτικὴ (Κομμουνιστῶν καὶ Σοσιαλιστῶν), τελικὰ προσεχώρησε στὸ κίνημα, δίδοντάς του ἔτσι τὴν πραγματικὴ ἐπαναστατική του διάσταση.

2) Οἱ μεγάλες ἡμερομηνίες τοῦ Μάη 1968 ὑπῆρξαν:

α) Ἐκείνη τῆς 10ης Μαΐου, ποὺ κατέληξε στὴν πολύωρη σύγκρουση μεταξὺ ἐξεγερμένων σπουδαστῶν καὶ Ἀστυνομίας καὶ στὰ ὁδοφράγματα τοῦ Καρτιὲ - Λατέν. Ὕστερα ἀπ' αὐτὰ τὰ γεγονότα, ἐργατικὰ Συνδικάτα καὶ Κόμματα ἀναγκάζονται νὰ ὑποστηρίξουν τὸ Σπουδαστικὸ Κίνημα, καὶ ἡ Κυβέρνηση ξανανοίγει τὸ Πανεπιστήμιο κατειλημένο ἀπὸ τὴν Ἀστυνομία.

β) Ἐκείνη τῆς 13 Μαΐου, ὅπου σχηματίζεται ὀγκώδης, ἐντυπωσιακὴ κοινὴ διαδήλωση Σπουδαστῶν - Ἐργατῶν, μὲ τοὺς Ἐργάτες γιὰ πρώτη φορὰ πίσω ἀπὸ τοὺς Σπουδαστές.

Συγκυριακὸς φόρος τιμῆς στὸν πρωτοπορειακὸ ρόλο τοῦ Σπουδαστικοῦ Κινήματος.

γ) Ἐκείνη τῆς 24 Μαΐου, νέα «νύχτα τῶν ὁδοφραγμάτων», ἐνῶ στὸ μεταξὺ ἔχουν ἀναπτυχθεῖ σ' ὁλόκληρη τὴ Γαλλία αὐθόρμητα ἐργατικὲς ἀπεργίες μὲ κατάληψη τῶν ἐργοστασίων, καὶ τάση πρὸς γενικὴ ἀπεργία ποὺ ἀγκάλιασε 10 ἑκατ. ἐργαζομένων.

δ) Οἱ τελευταῖες μέρες τοῦ Μάη, ὅταν δημιουργεῖται πραγματικὸ «κενὸ ἐξουσίας» μὲ τὴν ἀπότομη

ἐξαφάνιση τοῦ Ντὲ Γκὼλ ἀπὸ τὸ Παρίσι γιὰ «ἄγνωστη διεύθυνση» καὶ ἀπερίγραπτη σύγχυση καὶ πανικὸ στὶς γραμμὲς τῆς Κυβέρνησης.

Τότε κοινὸ Μέτωπο Κομμουνιστῶν - Σοσιαλιστῶν, στηριζόμενο πάνω στὶς μάζες ποὺ κυριαρχοῦσαν στοὺς δρόμους τοῦ Παρισιοῦ κι ἄλλων μεγάλων κέντρων τῆς χώρας, θὰ μποροῦσε νὰ διεκδικήσει μὲ ἐπιτυχία τὴν Κυβέρνηση. Ὑπάρχουν σήμερα πειστικότατες μαρτυρίες ὅτι τέτοια ἦταν ἡ κατάσταση καὶ οἱ δυνατότητες τότε.

3) Γιατί ἀπέτυχε ὁ Μάης; Ἀκριβῶς, γιατὶ ἡ «χαρούμενη», «ἀναίμακτη» κλπ. Ἐπανάσταση τοῦ Μάη, παρ' ὅλο ποὺ ὑπῆρξε «πολυλαλοῦσα» μὲ ὅλες τὶς πολιτικὲς καὶ ἰδεολογικὲς παρατάξεις ἐπὶ σκηνῆς, ἀλλὰ χωρὶς κοινὸ πολιτικὸ μεταβατικὸ πρόγραμμα καὶ διάθεση κατάληψης τῆς Ἐξουσίας, ὑπῆρξε ἐπίσης πολιτικὰ ἀκέφαλη Ἐπανάσταση.

Ἔφτασε στὸ κατῶφλι τῆς ἐξουσίας, χωρὶς διάθεση νὰ τὸ περάσει, καὶ χωρὶς νὰ ξέρει πῶς μποροῦσε νὰ τὸ περάσει, μὲ ποιὰ μεταβατικὴ πολιτικὴ μορφή.

Τέτοια μορφὴ ἦταν βέβαια ἡ Κυβέρνηση Κομμουνιστῶν - Σοσιαλιστῶν, στηριζόμενη πάνω στὸ κίνημα τῶν μαζῶν καὶ ἐλεγχόμενη ἀπ' αὐτό.

Ἀλλὰ οὔτε τὰ παραδοσιακὰ Κόμματα οὔτε οἱ κάθε λογῆς «Ἀριστεριστὲς» θέλησαν (καθένας γιὰ τοὺς εἰδικούς του λόγους) ἢ ἀντιμετώπισαν τέτοιο ἐνδεχόμενο.

Κι ἔτσι, ἄρχισε ἀναγκαστικὰ ἡ ἄμπωτης, ποὺ ὁδήγησε στὴν ἐκλογικὴ νίκη τῆς Δεξιᾶς.

4) Οἱ κατακτήσεις καὶ τὰ διδάγματα τοῦ Μάη.

Μὲ τὴ «συμφωνία τῆς Γκρενέλ», ἀνάμεσα στὰ Συνδικάτα καὶ τὴν Κυβέρνηση, οἱ Ἐργαζόμενοι κέρδισαν ὁρισμένα «ψίχουλα» σὲ σύγκριση μὲ τί ἦταν δυνατὸ νὰ κερδίσουν, ἀλλὰ ποὺ ὑπῆρξαν σημαντικὰ τόσο στὸν ὑλικὸ τομέα ὅσο καὶ στὸν τομέα «εἴδους», «ποιότητας ζωῆς».

Γιὰ πρώτη φορὰ τέθηκε τὸ ζήτημα τῆς ὀργάνωσης τῶν ἐργαζομένων στὶς ἐπιχειρήσεις, τοῦ τρόπου ἐργασίας καὶ ζωῆς τους σ' αὐτές.

Ἀλλὰ πέρα ἀπὸ τὶς περιορισμένες αὐτὲς κατακτήσεις, γιὰ νὰ κοπάσει ἡ λαϊκὴ θύελλα, ὁ Μάης 1968 ἀνακίνησε βασικὰ ζητήματα τῆς καπιταλιστικῆς γενικὰ κοινωνίας, ὅπως ἐκεῖνο τῶν Νέων, τῶν Γυναικῶν, τῶν Ἐθνικῶν Μειονοτήτων, τὸ Οἰκολογικὸ κλπ.

Ἡ κριτική, δημιουργικὴ κίνηση σ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς τομεῖς χρονολογεῖται ἀπὸ τότε.

Συνειδητὰ ἢ ἀσυνείδητα, θεμελιώδεις ἀπόψεις πάνω σ' αὐτὰ τὰ ζητήματα διατυπώθηκαν ἢ σκιαγραφήθηκαν μὲ βάση τὴν ἐμπειρία τοῦ Μάη 1968. Π.χ.: ἡ ἰδέα τῆς μάθησης γιὰ δουλειά, στὰ πλαίσια γενικῆς μόρφωσης, καθὼς καὶ ἡ ἰδέα τῆς μάθησης γιὰ τὴ μάθηση, μὲ τὴν ἔννοια ὅτι καθένας πρέπει νἄχει τὴ δυνατότητα διαρκοῦς, γενικῆς μόρφωσης, ὡς τὸ ἀνώτατο ἐπίπεδο, ἀνεξάρτητα ἀπὸ διπλώματα καὶ ἐπάγγελμα. Ἡ ἰδέα ὅτι ἡ μόρφωση καὶ τὸ ἐπάγγελμα πρέπει νὰ ἐκλέγονται ἐλεύθερα, μὲ δημοκρατικὴ συμμετοχὴ αὐτῶν ποὺ σπουδάζουν. Ποιὰ μόρφωση, πῶς, γιὰ ποιὸ ἐπάγγελμα; γιὰ ποιὸ σκοπό;

Ἡ ἰδέα ὅτι ἡ Γυναίκα εἶναι ἀνεικείμενο προαιώνιας πολλαπλῆς ἐκμετάλλευσης καὶ παραγνώρισης, οἰκονομικῆς, κοινωνικῆς, βιολογικῆς, ἀνθρώπινης, ὄχι μόνο σὰν ἀποτέλεσμα τῆς ταξικῆς διάρθρωσης τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ ἐπὶ πλέον τῆς ἀνδροκρατούμενης κοινωνίας καὶ νοοτροπίας.

Ἡ ἰδέα ὅτι γιὰ νὰ καταλήξουμε στὴν εὐχητέα Ἕνωση Κρατῶν καὶ Λαῶν, στὶς Ἡν. Πολιτεῖες τῆς Εὐρώπης π.χ. ἢ ἄλλες Ὁμοσπονδιακὲς καὶ Συνομοσπονδιακὲς μορφές, πρέπει κάθε Κράτος νὰ διαρθρωθεῖ πραγματικὰ δημοκρατικά, ἀναγνωρίζοντας τὰ εἰδικὰ δικαιώματα τῶν ἐθνικῶν μειονοτήτων του. Μόνο μὲ τὴν πλέρια ἀνάπτυξη τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν ἐννοεῖται πρόοδος πρὸς τὴ διεθνικὴ καὶ ὑπερεθνικὴ ἑνότητα.

Ἡ ἰδέα πὼς ἀκατάσχετη οἰκονομική, ὑλικὴ ἀνάπτυξη, στὴ βάση ὁποιωνδήποτε παραγωγικῶν δυνάμεων, ὁποιασδήποτε τεχνικῆς καὶ τεχνολογίας, ὁδηγεῖ σὲ καταστροφὴ τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, ἐπικίνδυνη ἐλαχιστοποίηση καὶ ἐξαφάνιση βασικῶν ἀποθεμάτων πλούτου τῆς φύσης, καὶ ἀνάπτυξη παράλογης «καταναλωτικῆς» ἀπληστίας ἀναγκαστικὰ γιὰ περιορισμένη μειονότητα ἀνθρώπων. Ἑπομένως μπαίνει τὸ νέο ζήτημα τί παράγουμε, πῶς, μὲ ποιὰ μέσα, καὶ γιὰ ποιὸ σκοπό;

Ἡ ὅλη ἀντίληψη ἀσταμάτητης ὑλικῆς προόδου, πάνω στὴν ὁπωσδήποτε, μὲ κάθε τρόπο «ἀνάπτυξη τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων», ἔχει μπεῖ ὑπὸ συζήτηση.

Ἀλλά, πάνω ἀπ' ὅλες αὐτὲς τὶς ἐπὶ μέρους νέες ἰδέες, ποὺ ἀφοροῦν τὴν ἐπεξεργασία ἑνὸς νέου εἴδους ζωῆς, ἑνὸς νέου «πολιτισμοῦ», ὁ Μάης 1968 ἔθεσε τὸ βασικό, γιὰ τοὺς Μαρξιστὲς ἰδίως, ζήτημα τοῦ σύγχρονου περιεχομένου τοῦ ὅρου «Δημοκρατία», «Σοσιαλισμός».

Ἡ βασική του διεκδίκηση, (ὅπως ἄλλωστε καὶ τῆς παράλληλης, σύγχρονης ἐμπειρίας τῆς «Ἄνοιξης τῆς Πράγας» στὴν Τσεχοσλοβακία, τὴν πιὸ πολιτιστικὰ ἀνεπτυγμένη χώρα τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης), ἦταν ἡ κατὰ βάθος δημοκρατικὴ ἀναδιοργάνωση τῆς κοινωνίας, σ' ὅλους τοὺς τομεῖς, σ' ὅλα τὰ ἐπίπεδα, μὲ ἄμεση συμμετοχὴ στὴ διαχείριση τῆς κοινωνίας, τῶν παραγωγῶν καὶ τῶν πολιτῶν γενικά.

Ὅπως ἡ Παρισινὴ Κομμούνα τοῦ 1871 βοήθησε τὸ Μάρξ νὰ σκιαγραφήσει τὸ μεταβατικὸ δημοκρατικὸ Κράτος ἀπὸ τὸν καπιταλισμὸ στὸ Σοσιαλισμό, καὶ ποὺ τελικὰ «φθίνει», «ἐξαφανίζεται» σὰν Κράτος στὸν Κομμουνισμό, ἔτσι καὶ ὁ Γαλλικὸς Μάης τοῦ 1968 βοήθησε ὥστε νὰ σκιαγραφήσουμε καλλίτερα τὸ περιεχόμενο τοῦ Σύγχρονου Σοσιαλισμοῦ, καὶ τὸ βάθος τῆς ἐπανάστασης ποὺ χρειάζεται νὰ συντελεστεῖ σ' ὅλους τοὺς τομεῖς καὶ τὰ ἐπίπεδα τῆς κοινωνικῆς ζωῆς γιὰ νὰ ἱκανοποιήσει τὶς νέες ἀνάγκες, διεκδικήσεις, καὶ ἐπιδιώξεις τοῦ κόσμου τῆς ἐποχῆς μας. Αὐτὸ ἦταν τὸ βαθύτερο νόημα καὶ μήνυμα τοῦ Γαλλικοῦ Μάη, καθὼς καὶ τῆς «Ἄνοιξης τῆς Πράγας».

Μ. Ν. ΡΑΠΤΗΣ

Ἐξελίξεις στὴν παραδοσιακὴ ἀριστερὰ

Τὸ 10ο Συνέδριο τοῦ Κ.Κ.Ε.

«Στὴν 60χρονη ἱστορία του, τὸ Κόμμα μας ἔχει νὰ παρουσιάσει μιὰ βασικὰ ἀνοδικὴ πορεία στὴν προσπάθεια ἐπεξεργασίας καὶ βελτίωσης τοῦ Προγράμματός του. Καθοριστικὴ σημασία, ὅπως εἶναι γνωστό, εἶχε ἡ ἀπόφαση τῆς 6ης Ὁλομέλειας τῆς Κ.Ε. του τὸ 1934, ποὺ καθόρισε, στὶς τότε συνθῆκες, τὴ στρατηγικὴ καὶ ταχτικὴ τοῦ Κόμματος. Στὴ βασικὴ κατεύθυνση, ποὺ καθόριζε ἡ ἀπόφαση ἐκείνη, κινήθηκαν οἱ κατοπινὲς προσπάθειες τοῦ Κόμματος γιὰ τὴν ἐπεξεργασία τοῦ Προγράμματός του, ξεπερνώντας στὴν πορεία τὶς ἀποκλίσεις ἢ τὰ λάθη πού, σὲ ὁρισμένες περιόδους, παρουσιάστηκαν». (1)

Στὸ ἀπόσπασμα αὐτό, παρμένο ἀπ' τὴν εἰσήγηση τῆς Κ.Ε., τὴ σχετικὴ μὲ τὶς τροποποιήσεις στὸ πρόγραμμα τοῦ Κόμματος, μπορεῖ κανείς, ποὺ ἔστω καὶ λίγα γνωρίζει ἀπ' τὴν ἱστορία τοῦ ἐργατικοῦ μας κινήματος, νὰ διακρίνει τὶς βασικὲς κατευθύνσεις τῆς πολιτικῆς καὶ τοῦ θεωρητικοῦ ἐξοπλισμοῦ τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἀποτελεῖ μιὰ χαρακτηριστικὴ γιὰ τὴ φύση τοῦ κόμματος αὐτοῦ δήλωση, καὶ ταυτόχρονα πεμπτουσία τῆς πολιτικῆς σκέψης ποὺ ἐπικράτησε στὸ 10ο Συνέδριο, ἀφοῦ κατηγορηματικὰ τὸ ἐντάσσει στὴ συνέχεια τῆς Σταλινικῆς παράδοσης, ἀποκλείοντας μάλιστα κάθε πιθανότητα κριτικῆς. Ἔτσι, ἀναγκαστικά, καὶ ἡ κριτικὴ γιὰ τὶς ἀποφάσεις τοῦ Συνεδρίου καὶ τὴ σημερινὴ πρακτικὴ τοῦ Κόμματος, ἀναγκαστικὰ ἀνάγεται στὴν κριτικὴ τῶν Σταλινικῶν διαστρεβλώσεων τοῦ Μαρξισμοῦ καὶ τῶν ἐξοντωτικῶν γιὰ κάθε ἔννοια δημοκρατίας στὸ ἐργατικὸ κίνημα μεθόδων του καὶ τὴν ἐπαναλαμβάνει στὴν οὐσία μὲ μερικὲς μόνο, δευτερεύουσας σημασίας ἀναπροσαρμογές.

Τὸ Κ.Κ.Ε. πῆγε πρὸς τὸ 10ο Συνέδριο ἀφοῦ πρῶτα κατέγραψε στὸ ἐνεργητικό του μιὰ σχετικὴ ἐπιτυχία σὲ σχέση μὲ τὸ ΚΚΕ ἐσ. στὶς ἐκλογές, ἱκανὴ νὰ δώσει κάποιο κῦρος στὴν ἡγεσία του καὶ τὴν εὐχέρεια σ' αὐτὴν ν' ἀντιμετωπίσει κάθε τάση μιᾶς κάποιας ἀνανέωσης, ποὺ κατὰ τὰ φαινόμενα εἶχε ἀρχίσει νὰ ἐμφανίζεται στοὺς κόλπους τῶν μελῶν τοῦ Κόμματος καὶ τῆς Νεολαίας. Παρ' ὅλο ποὺ ἡ ἐκλογική του ἐπιτυχία δὲν ἦταν οὐσιαστικὴ αὐτὴ καθ' αὐτή, ἀφοῦ δὲν πλησίασε οὔτε κὰν τὸ μικρότερο ποσοστὸ τῆς Ε.Δ.Α. πρὶν τὸ '67, συνδυασμένη ὅμως μὲ τὴ γενικὴ ὑποχώρηση τοῦ Εὐρωκομμουνισμοῦ, μετὰ ἰδίως τὴ διάσπαση καὶ ἀποτυχία τοῦ Κοινοῦ Προγράμματος στὴ Γαλλία, ἔδωσε τὴν εὐκαιρία στὸ Κ.Κ.Ε. γιὰ θριαμβολογίες καὶ στὸ Κρεμλίνο τὴ δυνατότητα προβολῆς τοῦ πιὸ πιστοῦ του κόμματος σ' ὅλη τὴν Εὐρώπη, σὰν ὑπόδειγμα κόμματος μὲ ἐπιτυχημένη τακτικὴ καὶ στρατηγική. Ἔτσι τὸ 10ο Συνέδριο πῆρε χαρακτῆρα πανηγυρικό. Τὸ κόμμα ἔκαμε μιὰ πλατειᾶς κλίμακας ἐπίδειξη δύναμης, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς προβολῆς τοῦ Συνεδρίου, κύρια γιὰ ἐσωτερικὴ κατανάλωση διασκεδάζοντας ἔτσι τὶς ὅποιες ἀνησυχίες τῶν μελῶν καὶ ὀπαδῶν του καὶ γενικὰ βρῆκε τὴν εὐκαιρία γιὰ μιὰ ἀκόμα αὐτοεπιβεβαίωση ἀφοῦ ἀναγνωρίσθηκε ἡ «βασικὴ ἀνοδική του πορεία» καὶ τὸ ὅτι «ὁ ἰμπεριαλισμὸς καὶ ἡ ὀλιγαρχία εἶναι οἱ αἴτιοι τῶν βασάνων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ» (2), χωρὶς τὸ Κόμμα, ἐκτὸς ἀπὸ μερικὰ λάθη, νὰ ἔχει καμμιὰ εὐθύνη γιὰ τὶς τεράστιες ἧττες τοῦ ἐργατικοῦ μας κινήματος, τόσο καὶ κύριο, τὴν ἐποχὴ τοῦ ἐμφυλίου, ὅσο καὶ μὲ τὴν ἐγκαθίδρυση τῆς δικτατορίας τὸ '67. Ἀλλὰ ἀκόμα καὶ τὰ πρόσωπα τῆς ἡγεσίας, καὶ ἰδιαίτερα ὁ κ. Φλωράκης ποὺ ἀναγορεύτηκε «πιστὸς γυιὸς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, γνωστὸς παράγοντας τοῦ διεθνοῦς κομμουνιστικοῦ κινήματος, ἀκλόνητος ἐπαναστάτης, μεγάλος φίλος τῆς χώρας μας» (3) ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἐπικεφαλῆς τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ Κ.Κ.Σ.Ε. Τσιερνιένκο, προβλήθηκαν ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερο, παρὰ τὶς φῆμες ποὺ κυκλοφοροῦσαν, πρὶν τὶς ἐκλογὲς ἰδιαίτερα, γιὰ ριζικὴ ἀκόμα ἀναμόρφωσή της.

Σχετικὰ τώρα μὲ τὶς ἀποφάσεις τοῦ Συνεδρίου, ποὺ πάρθηκαν ὅπως ὁμολογήθηκε ἀκόμα ἀπὸ τὴν ἐναρκτήρια ὁμιλία τοῦ Γραμματέα μὲ τὴν χαρακτηριστικὴ Σταλινικὴ «ὁμοφωνία», αὐτὲς ἀκολουθοῦν, τὸ γράψαμε καὶ πιὸ πάνω, τὶς περίφημες ἀποφάσεις τῆς 6ης Ὁλομέλειας τοῦ 1934, «ἀποκορύφωμα τῆς γραφειοκρατικῆς ἐξαχρείωσης» (4) ποὺ εἰσήγαγε ἐπίσημα στὸν τόπο μας τὴ θεωρία τῶν «σταδίων» καὶ τὴν τακτικὴ τῆς ταξικῆς συνεργασίας μὲ τὸ σχηματισμὸ τῶν Λαϊκῶν μετώπων, τὴν ὁλοκληρωμένη δηλαδὴ Σταλινικὴ διαστρέβλωση, γιὰ τὰ συμφέροντα τῆς Σοβιετικῆς γραφειοκρατίας, τοῦ Μαρξισμοῦ. Ἡ μόνη ἀλλαγὴ ποὺ μπορεῖ νὰ ἐπισημανθεῖ ἀπὸ τὸ 9ο Συνέδριο εἶναι ἡ κατάργηση τῆς α΄ φάσης τοῦ α΄ σταδίου τῆς «ἑνιαίας ἐπαναστατικῆς διαδικασίας», τῆς φάσης τῆς Νέας Δημοκρατίας», ἀφοῦ πιὰ δὲ μπαίνει ζήτημα ἀντιδικτατορικῆς πάλης (ἐνῶ κατὰ τὴ δικτατορία ὅλοι εἴδαμε τὸ πλατὺ μέτωπο ποὺ ἔφτιαξε τὸ Κ.Κ.Ε. ἀλλὰ δὲν πρόλαβε νὰ τὴν ἀνατρέψει). Γιὰ νὰ μᾶς ἀποζημιώσει ὅμως ὁ εἰσηγητὴς μᾶς δηλώνει πάρα κάτω: «...δὲν ἀποκλείεται ἡ πιθανότητα νὰ ὑπάρξει, σὲ κάποια στιγμὴ τῆς ἐπαναστατικῆς πορείας, ἡ ἀνάγκη τοῦ καθορισμοῦ κάποιας ἐνδιάμεσης φάσης» (1).

Πιὸ πλατειὰ ἀνάπτυξη πῆραν στὸ πρόγραμμα τοῦ κόμματος τὰ σχετικὰ μὲ τὸν τρόπο περάσματος στὸ Σοσιαλισμό, εἰρηνικὸ ἢ μή, μὲ προφανῆ σκοπό, χωρὶς νὰ φθάσει σὲ μιὰ πλήρη ἀναγνώριση τοῦ «εἰρηνικοῦ δρόμου», ὅπως κάνει τὸ Κ.Κ.Ε.ἐσ., νὰ τονίσει ὅμως ἱκανοποιητικὰ τὸ ἐνδεχόμενο αὐτό. (5). Ἐπίσης πλατύτερα ἀναπτύχθηκε τὸ μέρος ποὺ ἀφορᾶ τὸ πέρασμα στὸ Σοσιαλισμό, μὲ προφανῆ ἐπίσης σκοπὸ νὰ ἀπαλύνει, κάπως τὴν ἔννοια «δικτατορία τοῦ προλεταριάτου», ποὺ οἱ Εὐρωκομμουνιστὲς ἔχουν ἐγκαταλείψει. Τὰ δύο αὐτὰ σημεῖα ποὺ ἀναφέρουμε, χωρὶς νὰ μπορεῖ νὰ θεωρηθοῦν ἀλλαγές, ἔστω καὶ στὸ ἐλάχιστο στὴν πολιτικὴ τοῦ Κόμματος, ὡστόσο εἶναι ἐνδεικτικὰ τῆς προσπάθειάς του νὰ ἀνοιχθεῖ λίγο πρὸς τὴ μεριὰ τῶν Εὐρωκομμουνιστῶν, κάνοντας ἴσως πιὸ

εὔκολη τὴν προσχώρηση μερικῶν ἀκόμα μελῶν καὶ ὀπαδῶν.

Ἂν ξεφύγουμε λίγο ἀπὸ τὸ καθ' αὐτὸ γεγονὸς τοῦ Συνεδρίου, θὰ δοῦμε ὅτι τὶς μέρες ποὺ γινόταν οἱ ἐργασίες του, τὴ χώρα μας ἐπισκέφθηκε ὁ Σοβιετικὸς ὑφυπουργὸς ἐσωτερικῶν κ. Σουιμίλιν, ποὺ συνεργάστηκε στενὰ μὲ τὸν κ. Μπάλκο καὶ τὴν ἡγεσία τῆς ἀστυνομίας καὶ ἔπλεξε ἐγκώμιο τῶν Μ.Α.Τ., ἀφοῦ παρακολούθησε κι ἀσκήσεις των. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ὁ ἐπικεφαλῆς τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ Κ.Κ.Σ.Ε. κ. Τσερνιένκο, εἶχε βαρυσήμαντες συνομιλίες μὲ τὸν κ. Καραμανλῆ, τέτοιες ποὺ μᾶς ἔκαναν νὰ ἀμφιβάλουμε γιὰ τὸν πραγματικὸ σκοπὸ τῆς ἐπισκεψής του στὴν Ἑλλάδα. Τὰ δυὸ αὐτὰ γεγονότα εἶναι χαρακτηριστικὰ τοῦ πόσο τὸ Κρεμλίνο ὑπολογίζει, σὲ τελευταία ἀνάλυση ἀκόμα καὶ τοὺς πιὸ πιστούς του συμμάχους, ἀκόμα καὶ τοῦ ποιὸς ἐπιθυμεῖ στὴν πραγματικότητα, πρὸς χάριν τοῦ διεθνοῦς Στάτους Κβό, νὰ κυβερνᾶ αὐτὸν τὸν τόπο.

Τὸ 2ο (10ο) Συνέδριο τοῦ Κ.Κ.Ε.ἐσ.

Τὸ 2 (10) Συνέδριο τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐσ., συγκλήθηκε ἐσπευσμένα μετὰ τὴν ἐκλογικὴ ἥττα καὶ τὸ σάλο ἀμφισβήτησης ποὺ ἔφερε στὶς γραμμὲς τοῦ κόμματος ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴ γραμμή του, τὴν ἐσωκομματική του λειτουργία, τὸν τρόπο παρέμβασής του στὸ μαζικὸ κίνημα κ.ἄ.

Παρ' ὅλες ὅμως τὶς ἐπαγγελίες γιὰ «ἀνανέωση τοῦ Κομμουν. Κινήματος» καὶ γιὰ «δημοκρατία στὸ Κόμμα», γίναμε μάρτυρες μιᾶς ἔντεχνης ἀντιδημοκρατικῆς μεθόδευσης, τόσο πρίν, ὅσο καὶ κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Συνεδρίου, ἀπ' τὴ μεριὰ τῆς ἡγεσίας τοῦ κόμματος αὐτοῦ, μεθόδευσης ποὺ χρησιμοποίησε ὅλα τὰ ἀπὸ παλιὰ γνωστὰ σταλινικὰ τερτίπια, μὲ σκοπὸ νὰ παραμείνει ἡ χρεωκοπημένη αὐτὴ ἡγετικὴ ὁμάδα στὴ θέση της.

Ἀρχίζει λοιπὸν μὲ τὴν ἐπίκληση τοῦ φραξιονιστικοῦ κινδύνου καὶ τὴν ταύτιση κάθε κριτικῆς φωνῆς μὲ «διαλυτικές», «δογματικές», «ἀριστερίστικες» φράξεις. Ἀπομονώνεται ἐπιτήδεια μιὰ ὁμάδα τοῦ «Ρήγα Φεραίου» καὶ προβάλλεται σὰν «φραξιονιστικὸ κέντρο» τῆς ἀνταρσίας κατὰ τοῦ Κόμματος. (Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἡ ἡγεσία βοηθήθηκε ἀνέλπιστα ἀπὸ τὴν πολιτικὴ ἀπειρία καὶ τὸ σεχταρισμὸ τῆς ὁμάδας αὐτῆς).

Ἐναντίον τῶν νεολαίων αὐτῶν παίρνει μὲ τὸν πιὸ ἀντιδημοκρατικὸ τρόπο, τῆς κατ' εὐθεῖαν παρέμβασης στὴ Νεολαία, τὸ σκληρότερο μέτρο τῆς διαγραφῆς καὶ ταυτίζει ταυτόχρονα ὁλόκληρη τὴν ἀσχημάτιστη, ρευστὴ ἀλλὰ καὶ τεράστια ἀριστερὴ τάση τῆς Νεολαίας μὲ τὴν ὁμάδα ποὺ διέγραψε. Ἔτσι οἱ νεολαῖοι ποὺ ἀπὸ πολιτικὴ ἐντιμότητα τάχθηκαν ἀλληλέγγυοι μὲ τοὺς διαγραφέντες, χωρὶς νὰ τεθοῦν ἐκτὸς κόμματος (χαρακτηριστικὸ εἶναι ὅτι μετὰ τὸ συνέδριο καὶ τοῦ ἐπίσημου «Ρήγα» ξανακαλοῦνται σ' αὐτὸν) βρίσκονται ἔξω ἀπ' τὶς διαδικασίες.

Ἐνεργῶντας ἔτσι μεταθέτει τὸ κύριο πρόβλημα τοῦ Συνεδρίου στὸ ζήτημα τῆς φράξιας τρομοκρατώντας παράλληλα τὴ βάση καὶ ἀπειλώντας μὲ διαγραφὲς (ποὺ ποτὲ ἄλλοτε στὴν ἱστορία του τὸ Κόμμα αὐτὸ δὲν τόλμησε) πετυχαίνει νὰ χαλιναγωγήσει τὶς ἀντιρρήσεις, χωρὶς νὰ νοιάζεται ἀκόμα οὔτε γιὰ τὶς εὐρύτατες ἀποχωρήσεις μελῶν καὶ στελεχῶν κυρίως τῆς νεολαίας, οὔτε γιὰ τὴ μείωση τῆς πολιτικῆς σημασίας τοῦ Κόμματος καὶ τῆς δυνατότητάς του γιὰ δράση ποὺ ἔφεραν οἱ ἀποχωρήσεις καὶ ἡ γενικὴ δυσαρέσκεια ἀκόμα καὶ τῶν μελῶν ποὺ παρέμειναν, ποὺ προῆλθε ἀπ' τὸ σταμάτημα κάθε κριτικῆς σχετικῆς μὲ τὴ γραμμὴ τοῦ κόμματος. (6)

Τελικὰ στὸ Συνέδριο ἐπικρατεῖ ἡ ἡγετικὴ ὁμάδα ὁλοκληρωτικὰ σ' ὅλα τὰ διευθυντικὰ ὄργανα τοῦ Κόμματος καὶ σὲ λίγο, μετὰ στὸ συνέδριο τοῦ ἐπίσημου «Ρήγα», οἱ ἔμπιστοί της στὰ ὄργανα τῆς Νεολαίας. Ἡ περίφημη Ε.Α.Δ.Ε., ἡ γενικὴ πολιτικὴ γραμμὴ τοῦ «Ἐσωτερικοῦ», ἐνῶ ἐπικυρώνεται σὰν σωστὴ ταυτόχρονα ἀλλάζει μὲ τρόπο ταχυδακτυλουργικὸ ἀπ' τὴν ἡγετικὴ ὁμάδα, ἀτσίδα σὲ τέτοιου εἴδους Σταλινικὰ κόλπα: «Ἡ γενικὴ πολιτική μας γραμμὴ εἶναι ὀρθὴ σὰν συνολικὴ καὶ σὰν κατεύθυνση ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ ὄνομα ἢ τὴν ἐτικέτα ποὺ τῆς δόθηκε»... «Αὐτὰ τὰ λαθεμένα σημεῖα τῆς πολιτικῆς μας πρέπει νὰ τὰ διορθώσουμε, μένοντας πιστοὶ στὶς γενικὲς κατευθύνσεις...» κ.ἄ. Πιὸ κάτω αὐτὲς οἱ «γενικὲς κατευθύνσεις» ἀναλύονται μ' ἕναν τρόπο ὑποδειγματικὰ ὀπορτουνιστικὸ («...καθαρὴ ἀλλὰ καὶ εὐλύγιστη ἀντίληψη καὶ πραχτικὴ τῆς πολιτικῆς μας τῶν συμμαχιῶν...»), ὥστε οἱ ἐπιδιωκόμενες συμμαχίες τοῦ Κόμματος ἀρχίζουν ἀπὸ τὴ συμμαχία τῶν ἀριστερῶν δυνάμεων, περνοῦν ἀπ' τὴ συμμαχία «ὅλων τῶν δημοκρατικῶν δυνάμεων» καὶ καταλήγουν στὴν «ἐθνικὴ ἑνότητα»!!! Ἔτσι δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ εἶναι δυσαρεστημένος. (7)

Ἡ μόνη πραγματικὴ ἀλλαγὴ στὴ γραμμὴ τοῦ «Ἐσωτερικοῦ» εἶναι ἐκείνη ποὺ ἀφορᾶ τὴν ἐκτίμησή του γιὰ τὸ ΠΑ.ΣΟ.Κ., ποὺ προβιβάζεται τώρα σὲ «ἰδιότυπο Σοσιαλιστικὸ Κόμμα», ἐνῶ παράλληλα (καὶ μετὰ τὴ στροφὴ τοῦ ΠΑ.ΣΟ.Κ. στὸ ζήτημα τῆς ἐκτίμησης τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης ποὺ ἀνοιχτὰ τὴν ὀνομάζει πιὰ Ὑπερδύναμη) ἐγκαινιάζεται μιὰ συνεργασία μαζί του, στὴν ὁποία τὸ Κ.Κ.Ε. ἐσ. παίζει τὸ ρόλο τοῦ πιὸ ἀδύνατου ἑταίρου ποὺ προσπαθεῖ νὰ κερδίσει μερικὰ ψιχία, δίδοντας, ἄκριτα σχεδόν, τὴν ὑποστήριξή του.

Τὸ Κ.Κ.Ε. ἐσ. μὴ μπορώντας νὰ ἀνοίξει πραγματικὰ τὸ δρόμο τῆς «Ἀνανέωσης», ποὺ ἐπικαλεῖται, σπάζοντας ὁριστικὰ καὶ ἀποφασιστικὰ τόσο μὲ τὴ Μόσχα, ὅσο καὶ μὲ τὸ συνολικὸ Σταλινικό του παρελθὸν καὶ ἐγκαινιάζοντας πραγματικὰ ὑποδειγματικὲς διαδικασίες στὸ ἐσωτερικό του καὶ πλήρη σεβασμὸ τῆς αὐτονομίας τῶν μαζικῶν χώρων ὅπου ἐπεμβαίνει παράλληλα μὲ μιὰ ριζοσπαστική, πραγματικὰ ἀριστερὴ πολιτική, εἶναι καταδικασμένο πλέον νὰ φυτοζωεῖ ἀνάμεσα στοὺς μεγαλύτερους πολιτικοὺς σχηματισμοὺς τῆς ἀριστερᾶς. Τὰ διάφορα τεχνάσματα, ποὺ ἡ ἡγετικὴ ὁμάδα ἔμαθε στὸ σταλινικὸ σχολειό, μπορεῖ νὰ σώζουν

τὴν ἴδια ἐπικεφαλῆς τοῦ Κόμματος, ὄχι ὅμως καὶ τὸ ἴδιο τὸ Κόμμα.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

(1) «Ἡ εἰσήγηση τῆς Κ.Ε. ἀπὸ τὸ σ. Γρηγόρη Φαράκο: Τροποποιήσεις στὸ πρόγραμμα τοῦ Κ.Κ.Ε.». Ριζοσπάστης 20.5.1978.

(2) «Ἡ εἰσήγηση τοῦ σ. Χαρίλαου Φλωράκη, Α' Γραμματέα τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε.: Ἡ ἔκθεση δράσης τῆς Κ.Ε. στὸ 10ο Συνέδριο τοῦ Κ.Κ.Ε.», § VII. Ριζοσπάστης 17.5.1978.

(3) «Χαιρετισμὸς τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Σ.Ε. στὸ 10ο Συνέδριο». Ριζοσπάστης 17.5. 1978.

(4) Παντελῆ Πουλιόπουλου: «Δημοκρατικὴ ἢ Σοσιαλιστικὴ Ἐπανάσταση στὴν Ἑλλάδα:» (ἐκδ. «Νέοι Στόχοι»). Στὸ βιβλίο αὐτὸ γίνεται μιὰ ἐκτεταμένη κριτικὴ ὄχι μόνο τῆς 6ης Ὁλομέλειας, ἀλλὰ τοῦ συνόλου τῶν Σταλινικῶν διαστρεβλώσεων ἀπὸ ἄποψη Ἐπαναστατικὴ Μαρξιστική. Παράλληλα γίνεται καὶ μιὰ βασικὴ οἰκονομικὴ ἀνάλυση γιὰ τὴν Ἑλλάδα τῆς ἐποχῆς του, ποὺ παραμένει χρήσιμη καὶ σήμερα.

(5) «Τροποποιήσεις στὸ Πρόγραμμα τοῦ Κ.Κ.Ε.». Ριζοσπάστης 1.6.1978.

(6) Βλέπε τὴν ἐνδιαφέρουσα κριτικὴ ποὺ δημοσιεύεται στὸ «Ἀντί» (τεύχη 100, 101) ἀπ' τὸν Κ. Ζουράρι, μέλος τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐσ. καὶ γραμματέα τῆς Κ.Ο.Β. Παρισιοῦ, μὲ τίτλο «Γιὰ τὸ 2ο (10ο) Συνέδριο τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐσ.».

(7) «Ἀπὸ τὴν εἰσήγηση τοῦ Μπ. Δρακόπουλου στὸ Συνέδριο: Ἡ πολιτικὴ γραμμὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἐσωτερικοῦ». Αὐγὴ 19.4.1978.

Τὸ Ἰρὰν κινεῖται

Τοῦ W. SAFFAR

Ἀκόμα γιὰ ἕνα χρόνο, ἐνῶ ἡ καταπίεση λυσσομανοῦσε στὸ Ἰράν, μόνες οἱ ἔνοπλες ὀργανώσεις ἀνοίγαν τὸ δρόμο τῆς πάλης, παρ' ὅλες τὶς δυσκολίες, ἂν καὶ βρίσκονται κάτω ἀπ' τὰ σκληρὰ χτυπήματα τοῦ ἐχθροῦ.

Οἱ συνθῆκες ἐξελίχθηκαν πολὺ γρήγορα. Τὸ οἰκονομικὸ «μπούμ», ποὺ κορυφώθηκε τὸ 1975, κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφανειακὴ λαμπρότητα, ἔδειχνε στὸ μεταξὺ ὅλο καὶ πιὸ φανερὰ τὰ συμπτώματα τῆς ἐξασθένησης.

Παρ' ὅλο ποὺ ἡ ἀνάπτυξη τῆς μεταπρατικῆς ἀστικῆς τάξης ἦταν ραγδαία, σημεῖα ἀσφυξίας ἄρχισαν νὰ ἐμφανίζονται κ' οἱ ἀδυναμίες τοῦ οἰκονομικοῦ συστήματος ἔρχονταν στὴν ἐπιφάνεια. Ἔξοδος τῶν ἀγροτῶν πρὸς τὶς μεγάλες πόλεις, ἔλλειψη τῶν προϊόντων διατροφῆς, πρώτης ἀνάγκης, ἡ ἀσύγκριτη φτώχεια τῆς ζωῆς, ὅλα αὐτὰ κάνανε ὅλο καὶ πιὸ δύσκολη τὴ ζωὴ τῶν ἐργαζομένων μαζῶν.

Στὸ διεθνὲς πεδίο, ἡ εἴσοδος τοῦ Κάρτερ στὸ Λευκὸ Οἶκο καὶ τὰ σλόγκαν του, οἱ ἀντιθέσεις ἀνάμεσα στὶς διάφορες πτέρυγες τοῦ ἀμερικάνικου ἰμπεριαλισμοῦ παρήγαγαν μιὰ γρήγορη καὶ ἄμεση σύγκρουση σ' αὐτὴ τὴν κομπραδόρικη μπουρζουαζία.

Ἡ ἀντανάκλαση αὐτῶν τῶν ἀντιθέσεων πάνω στὸ Ἰράν, παίρνει τὴ μορφὴ τῆς ἀντίθεσης ἀνάμεσα σὲ μιὰ κλίκα τῆς μπουρζουαζίας ποὺ ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ τὸ Παλάτι καὶ μιὰ νέα μπουρζουαζία κομπραδόρικη μὲ δειλὲς ἀπόψεις γιὰ φιλελευθεροποίηση.

Οἱ πρῶτοι εἶναι εὐνοϊκοὶ γιὰ τὴ συνέχιση τῆς δικτατορίας καὶ γιὰ τὸ δυνάμωμα τῆς καταπίεσης, ἐνῶ οἱ δεύτεροι εὐνοοῦν περιορισμένες ἐλευθερίες. Καὶ ὁ Κάρτερ ἐξασκεῖ μιὰ πίεση πρὸς χάριν μιᾶς ἤπιας φιλελευθεροποίησης.

Μέσα σ' αὐτὲς τὶς συνθῆκες — ἀρχὴ τῆς κρίσης, ἐπιτάχυνση τῶν ἐσωτερικῶν ἀντιφάσεων τοῦ συστήματος — μιὰ ὁμάδα προσωπικοτήτων ἐθνικιστῶν ρεφορμιστῶν ἄρχισε νὰ κινεῖται. Μερικοὶ ἀπεύθυναν γράμματα στὸ Σάχη. Οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς καὶ οἱ πιὸ σημαντικοὶ — ἰδιαίτερα δραστήριοι ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ Μοσσάντεκ — κράτησαν σιωπὴ στὴ σφαγὴ τοῦ στρατοῦ καὶ παρὰ τὶς ἐνέργειες τοῦ καθεστῶτος ἐνάντια στοὺς ἐπαναστάτες. Ἔμειναν παθητικοὶ στὸ θέαμα τῆς καταστολῆς καὶ περίμεναν τὴ μέρα ὅπου οἱ συνθῆκες θὰ τοὺς φαινόντουσαν πιὸ εὐνοϊκὲς καὶ ποὺ τὸ καθεστὼς ἀπὸ μόνο του θὰ τοὺς ἔδινε τὴ δυνατότητα νὰ ἐκφρασθοῦν.

Ἐπιτέλους, αὐτὴ ἡ μέρα ἦρθε καὶ ἄρχισαν νὰ γράφουν δειλὰ γράμματα καὶ καθὼς ἡ ἀντίδραση τοῦ καθεστῶτος δὲν ἦταν βίαιη, προχώρησαν πιὸ μακρυά. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο δημιουργήθηκε ἕνα ρεῦμα μέσα στὸ ρεφορμιστικὸ κίνημα ποὺ πέρα ἀπὸ τοὺς πολιτικοὺς κύκλους ἄγγιξε τοὺς συγγραφεῖς, τοὺς νομικοὺς καὶ τοὺς πανεπιστημιακούς.

Ὀργάνωσαν μεγάλες δημόσιες συγκεντρώσεις, ἔκαναν διακηρύξεις καὶ ὀργάνωσαν γιορτασμοὺς ἐθνικοὺς καὶ θρησκευτικούς. Μετὰ 24 χρόνια ἄγριας καταπίεσης, ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἕνα τέτοιο κίνημα ἐκδηλωνόταν χωρὶς τὸ καθεστὼς ν' ἀντιδρᾶ. Καὶ ὁ πληθυσμὸς συμμετεῖχε μὲ ἐνθουσιασμό: μποροῦσε νὰ μετρήσει κανεὶς 10 ἕως 15 χιλιάδες πρόσωπα ποὺ βρισκόνταν στὰ τζαμιά, στὰ πανεπιστήμια, στὰ σχολεῖα.

Παράλληλα μ' αὐτὴ τὴν ἀνεκτικότητα τὸ καθεστὼς ἄλλαξε τὸν τρόπο τῆς καταστολῆς του γιὰ νὰ διαμορφώσει τὴ νέα του τακτική.

Στὸ παρελθόν, αὐτὸς ποὺ τολμοῦσε νὰ πεῖ κάτι ἢ νὰ ὀργανωθεῖ, βρισκόταν ἀμέσως στὶς φυλακὲς τοῦ Σάχη. Σήμερα, μιὰ σχετικὴ ἐλευθερία ἔκφρασης καὶ συγκέντρωσης ἐπιτρέπεται, ἀλλὰ ἀντίθετα, οἱ δυνάμεις καταστολῆς τῆς κυβέρνησης ἔχουν τὸ δικαίωμα, στὸ ὄνομα τῶν «ἐργατῶν πατριωτῶν» ἢ τῶν «γονιῶν τῶν φοιτητῶν», νὰ χτυποῦν τὶς συγκεντρώσεις καὶ τὶς λαϊκὲς ἐκδηλώσεις, νὰ τραυματίζουν καὶ νὰ συλλαμβάνουν τοὺς ἀνθρώπους στὸ δρόμο.

Ἡ ἐπίθεση στὴ Συνέλευση, μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν γιορτῶν τῆς θυσίας στὸ KARVANSARA SANGI καὶ ἐνάντια στοὺς φοιτητὲς τοῦ πανεπιστημίου A-RYAMEHR, εἶναι ἕνα παράδειγμα αὐτῆς τῆς νέας μορφῆς τῆς καταπίεσης.

Τὸ ρεῦμα ποὺ δημιουργήθηκε ἀπὸ τὸ κίνημα τῶν ρεφορμιστῶν ἐπιταχύνθηκε μὲ τὶς διαδηλώσεις τῶν φοιτητῶν, ποὺ γίνονταν κάθε μέρα καὶ πιὸ δυνατές· ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρό, λαϊκὰ κινήματα ξεσποῦσαν.

Ἑπτὰ χρόνια ἔνοπλου ἀγώνα, περίπου ἕνας χρόνος ρεφορμιστικοῦ κινήματος καὶ τώρα ἡ οἰκονομικὴ κρίση τοῦ καθεστῶτος: τόσοι παράγοντες προετοίμαζαν τὴ σχετικὰ ἀσταθὴ κατάσταση τοῦ Ἰράν καὶ ὁδηγοῦσαν τὴ χώρα στὸ κατώφλι ἑνὸς σοβαροῦ κινήματος.

Ποιά θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι ἡ ἀντίδραση τοῦ καθεστῶτος; Νὰ ἀφήσει τὰ πράγματα νὰ πᾶνε μόνα τους, ἢ καλύτερα νὰ τὰ ἐξουδετερώσει πρὶν ὁλοκληρωθοῦν;

Στὴν πραγματικότητα, τὰ πράγματα ξετυλίχτηκαν ἔτσι:

Οἱ ἐφημερίδες τοῦ καθεστῶτος δημοσίευσαν πρὶν ἀπὸ τὸ Γενάρη ἕνα ἄρθρο πολὺ ὑβριστικὸ καὶ προβοκατόρικο ἐναντίον τοῦ AYATOLLAH KHOMEINI, τοῦ προοδευτικοῦ θρησκευτικοῦ ἀρχηγοῦ, ποὺ εἶναι ἐξόριστος ἀπ' τὸ Ἰράν. Ἡ λαϊκὴ ἀνίδραση ἦταν ἀστραπιαία καὶ δυναμική. Ἤδη τὴν ἑπομένη, στὴν πόλη τοῦ GHOM (ἱερὴ πόλη ὅπου βρίσκονται γνωστοὶ θρησκευτικοὶ ἀρχηγοὶ καὶ ἱερατικὲς σχολές), μία διαδήλωση ξέσπασε καὶ κατάληξε σὲ λαϊκὴ ἐξέγερση, ὅπου βρῆκαν τὸ θάνατο περίπου 200 ἄτομα. Μετὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ γεγονότα, ἔγιναν σποραδικὲς διαδηλώσεις μέχρι τὴ γιορτὴ τῆς 40ης ἡμέρας τῆς GHOM. οἱ Οὐλέμας ὀργάνωσαν μιὰ γενικὴ ἀπεργία σὰν σύμβολο πένθους (τὸ πένθος στοὺς μουσουλμάνους διαρκεῖ 40 μέρες, καὶ ἡ 40ὴ μέρα εἶναι εὐκαιρία μιᾶς τελετῆς).

Τὰ περισσότερα μαγαζιὰ καὶ οἱ ἀγορὲς σχεδὸν σ' ὅλες τὶς πόλεις ἔκλεισαν. Λαϊκὲς ἐκδηλώσεις ὀργανώθηκαν καὶ στὸ TABRIZ (πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας τοῦ Ἀτζερμαιτζάν καὶ δεύτερη πόλη τοῦ Ἰράν) καὶ κατάληξαν σὲ ἐξεγέρσεις μὲ στόχο τὶς ἰδιωτικὲς τράπεζες, τὰ γραφεῖα τοῦ κόμματος (RASTAKHIZ), τὰ διοικητικὰ αὐτοκίνητα καὶ τοὺς κινηματογράφους, ἰδίως ἐκείνους ποὺ πρόβαλαν πορνὸ ταινίες. Αὐτὴ τὴ μέρα πολλοὶ διαδηλωτὲς σκοτώθηκαν. Μετὰ τὰ γεγονότα στὸ TABRIZ, ἕνα βαρὺ κλῖμα ἁπλώθηκε σ' ὅλη τὴ χώρα, ποὺ προμηνοῦσε τὰ ἑπόμενα γεγονότα.

Μετὰ 40 μέρες, οἱ διαδηλώσεις ξανάρχισαν σὲ διάφορες πόλεις, φθάνοντας ἀκόμα καὶ σὲ καθυστερημένες περιοχὲς τῆς χώρας (ὅπου σύμφωνα μὲ πληροφορίες θὰ πρέπει νὰ ὑπῆρχαν πολλὲς ἑκατοντάδες νεκροί).

Μέχρι ποῦ θὰ φτάσουν τὰ γεγονότα καὶ πῶς θὰ τελειώσουν; Γιατὶ ἡ βιαιότητα τοῦ καθεστῶτος ἦταν λιγότερο ἄγρια ἀπ' ὅτι στὸ παρελθόν; Γιατί οἱ ἐφημερίδες οἱ πλήρως ἐλεγχόμενες ἀπὸ τὸ καθεστὼς καὶ τὸ ραδιόφωνο ποὺ παλιὰ τηροῦσαν τέλεια σιγὴ γύρω ἀπ' αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὰ γεγονότα, ἀναφέρονται τώρα σ' αὐτὰ λεπτομερῶς; Αὐτὸ τὸ λαϊκὸ κίνημα εἶναι αὐθόρμητο ἢ κατευθυνόμενο;

Αὐτὲς οἱ ἐρωτήσεις καὶ πολλὲς ἄλλες, δὲν ἔχουν μιὰ συγκεκριμένη ἀπάντηση, ἀλλὰ μποροῦμε νὰ κάνουμε διάφορες ὑποθέσεις.

Τὸν τελευταῖο χρόνο, πολλὲς φῆμες κυκλοφοροῦσαν γιὰ τὴν παραχώρηση περιορισμένων ἐλευθεριῶν κι ἀκόμη γιὰ τὴν ἀντικατάσταση τοῦ Σάχη. Εἶναι σημαντικὸ σ' αὐτὸ τὸ θέμα νὰ τονίσουμε ὅτι ὑπάρχουν ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ ἀντιθέσεις ἀνάμεσα στὶς διάφορες πτέρυγες τοῦ καθεστῶτος κι ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ ἀντιθέσεις ἀνάμεσα στὸ καθεστὼς καὶ στὸν ἀμερικάνικο ἰμπεριαλισμό. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ ἰμπεριαλισμὸς καὶ τὸ δουλικό καθεστὼς τοῦ Ἰράν αἰσθάνονται ὅτι ἡ καταστολή, οἱ δολοφονίες καὶ τὰ βασανιστήρια τῶν ἐπαναστατῶν καὶ τοῦ κόσμου δὲν ἔλυσαν τὰ προβλήματα κ' ὁδηγοῦν ἀναπόφευκτα τὸ Ἰράν σὲ ἐπαναστατικὲς καταστάσεις. Θὰ ἔπρεπε, λοιπόν, νὰ σταματήσει αὐτὸ τὸ κίνημα γιατὶ ἡ θέση τοῦ Ἰράν εἶναι τόσο νευραλγική, τὰ συμφέροντα τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ τόσο μεγάλα καὶ τὸ κοινωνικὸ κλῖμα τόσο βαρὺ κι ἀμφίβολο ποὺ ὁ ἰμπεριαλισμὸς στὸ Ἰράν δὲν μπορεῖ νὰ λειτουργήσει.

Ἡ ἄποψη τοῦ παλατιοῦ ποὺ εἶναι ἐπικεφαλῆς ἑνὸς μεγάλου κόμματος τῆς κομπραδόρικης ἀστικῆς τάξης τῆς χώρας, δὲν εἶναι νὰ ἀφήσει τὰ γεγονότα νὰ ἐξελιχθοῦν ἐλέγχοντάς τα ἀπὸ μακριά;

Ἢ λοιπὸν μὲ τὶς μεγάλες καὶ πραγματικὰ σημαντικὲς διαδηλώσεις, ἡ ὀργὴ τοῦ λαοῦ θὰ πέσει, καὶ σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση, ἡ βασικὴ ἀντίθεση τοῦ καθεστῶτος θὰ λυθεῖ προσωρινά. Ἄλλο τόσο ποὺ ἡ προπαγάνδα τοῦ καθεστῶτος προβάλλει σὲ μεγάλη κλίμακα τὶς σημαντικὲς φθορὲς ποὺ προκλήθηκαν ἀπ' αὐτὲς τὶς «ὀχλαγωγίες» καὶ προσπαθεῖ νὰ διαχωρίσει τὰ διάφορα στρώματα τοῦ πληθυσμοῦ γιὰ νὰ τὰ ἀπομονώσει ἀπ' αὐτὸ τὸ λαϊκὸ κίνημα καὶ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο νὰ προκαλέσει στοὺς κόλπους τοῦ λαοῦ ἕνα ρεῦμα ἐνάντια στὶς διαδηλώσεις καὶ νὰ μειώσει τὴν ἔκτασή τους. Τὰ διαβήματα ποὺ ἔγιναν τὶς τελευταῖες μέρες ἀπὸ τὸ κόμμα καὶ τοὺς ὑπουργοὺς Πληροφόρησης γιὰ μιὰ ἐργασία διαφώτισης καὶ μὲ σκοπὸ νὰ φτιάξουν ὁμάδες «ἐθνικῆς ἐπιφυλακῆς», ὁδηγοῦν πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση.

— Ἢ τὸ κῦμα τῶν διαδηλώσεων θὰ γίνει πιὸ σημαντικὸ καὶ δυνατὸ καὶ σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση πιθανῶς τὸ καθεστώς, καταφέρνοντας δυνατὰ κτυπήματα καὶ μὲ λουτρὰ αἵματος θὰ μπορέσει νὰ ἐπαναφέρει, γιὰ μερικὸ καιρὸ ἀκόμα, τὴν ἡσυχία. Σ' ἕνα τέτοιο στάδιο, ὅλες οἱ πτέρυγες τοῦ καθεστῶτος καὶ οἱ ἰμπεριαλιστές, ἀντιμέτωποι μὲ τὸν αὐξημένο κίνδυνο, θὰ ξαναβρεθοῦν ἑνωμένοι γιὰ νὰ ἀγωνιστοῦν ἐνάντια σ' αὐτὸ ποὺ τοὺς ἀπειλεῖ.

Τὸ καθεστὼς μὲ τὸ ἄρθρο του ἐνάντια στὸν KHO MEIMI, ποὺ ἦταν ἡ ἀρχὴ αὐτῶν τῶν γεγονότων, θέλησε νὰ διαιρέσει τὸ κίνημα πρὶν διαιρεθεῖ μόνο του, μὲ σκοπὸ νὰ μπορέσει νὰ τὸ ἐλέγξει.

Ἡ θέση τοῦ καθεστῶτος ἀπέναντι στὰ διάφορα ρεύματα τῆς ἀντιπολίτευσης εἶναι ἐνδεικτική. Καταστέλλει τὶς ἐπαναστατικὲς ὀργανώσεις μὲ τὴν ἴδια ἀ-

γριότητα, ὅπως καὶ ἄλλοτε, ἀλλὰ δὲν ἀντιδρᾶ βίαια ἐνάντια στὶς ρεφορμιστικὲς δυνάμεις καὶ στὶς προσωπικότητες. Καὶ ὅσον ἀφορᾶ τὶς λαϊκὲς ἐξεγέρσεις, προσπαθεῖ νὰ διατηρήσει μιὰ ἰσορροπία. Ἀλλὰ ὑπάρχει πάντα αὐτὴ ἡ μικρὴ πιθανότητα, ὅτι ἡ ὑπόθεση ἔχει ξεφύγει ἀπ' τὰ χέρια του.

Ἂς σημειώσουμε μερικὰ σημεῖα:

1ον. Ἡ ταχτικὴ τοῦ λαϊκοῦ κινήματος: Κατὰ τὶς λαϊκὲς ἐκδηλώσεις, οἱ διάφορες ὁμάδες ἐκτελοῦν ἐπιθετικὲς ἐνέργειες. Τὶς πιὸ πολλὲς φορὲς οἱ ὁμάδες χτυποῦν τὴ νύχτα τὶς τράπεζες (χωρὶς λεηλασίες), τὶς ἕδρες τοῦ Κυβερνητικοῦ Κόμματος κ.ἄ.: Καρποὶ ἑπτὰ χρόνων ἀντάρτικου πόλεων στὸ Ἰράν.

2ον. Οἱ δυνάμεις ποὺ συμμετέχουν στὸ λαϊκὸ κίνημα, δηλαδὴ ἡ μικροαστικὴ τάξη καὶ οἱ ἐργαζόμενες τάξεις τῶν πόλεων ποὺ συμμετέχουν σ' αὐτὲς τὶς διαδηλώσεις καὶ ἐξεγέρσεις, καθὼς καὶ οἱ ἐργάτες ποὺ συμμετέχουν σ' αὐτά, δὲν τὸ κάνουν μ' ἕνα τρόπο ὀργανωμένο. Ἐπίσης οἱ ἀγρότες ποὺ συμμετέχουν σ' αὐτὴ τὴ δράση, κάθε ἄλλο παρὰ ὀργανωμένα δροῦν. Οἱ φοιτητὲς καὶ οἱ πιστοὶ συμμετέχουν ἐνεργά. Γενικά, τὸ κίνημα πῆρε τὴ μορφὴ καὶ τὸ μοντέλλο ποὺ ὑπῆρχε στὴν Περσία ἀπ' τὴν ἀρχὴ τοῦ αἰώνα. Τὰ ἀνώτερα στρώματα τῆς μπουρζουαζίας τοποθετοῦνται κατὰ προτίμηση ὑπὲρ τῶν ρεφορμιστικῶν δυνάμεων.

3ο. Ἡ διεύθυνση τοῦ λαϊκοῦ κινήματος: Οἱ ἔνοπλες δυνάμεις δὲν διαθέτουν σήμερα τὴν ἀπαιτούμενη δύναμη γιὰ νὰ κατευθύνουν ἕνα τέτοιο κίνημα. Ἐν τούτοις, μερικὲς ἔνοπλες μουσουλμανικὲς καὶ μαρξιστικὲς ὁμάδες προσπαθοῦν νὰ δράσουν σὲ συντονισμὸ μὲ τὸ λαϊκὸ κίνημα καὶ νὰ τὸ κατευθύνουν. Οἱ προσωπικότητες καὶ οἱ ρεφορμιστικὲς δυνάμεις δὲν μποροῦν νὰ κατευθύνουν ἕνα τέτοιο κίνημα: πολὺ ἀργοπορημένοι καὶ πολὺ συντηρητικοί. Σήμερα, οἱ ὀργανώσεις καὶ οἱ προοδευτικοὶ θρησκευτικοὶ ἀρχηγοὶ κατευθύνουν αὐτὸ τὸ κίνημα, ἀλλὰ ἂν καὶ δὲν ἔχουν τὸ συντηρητισμὸ τῶν ρεφορμιστῶν δὲν ἔχουν ἀκόμα οὔτε τὴν ἱκανότητα νὰ τὸ διευθύνουν ἀντικειμενικά.

Τὸ βραβεῖο τοῦ Ρίτσου

Τοῦ Νικολάου Κάλας

Μὲ τὸ παράσημον τοῦ Λένιν ποὺ τοῦ δόθηκε φέτος, ὁ Γιάννης Ρίτσος βραβεύτηκε γιὰ τὶς πολιτικοφιλολογικὲς ὑπηρεσίες ποὺ προσέφερε στὴν Σταλινικὴ Γ' Διεθνῆ. Ἂν εἶναι ἢ ὄχι ὁ μεγαλύτερος σύγχρονος κομμουνιστὴς ποιητής, δὲν τὸ ξέρω. Πάντως, δὲν μὲ ἔχει πείσει ὁ Ἀραγκὼν πὼς εἶναι ὁ μεγαλύτερος ποιητὴς τοῦ αἰῶνα μας, ὅπως ἰσχυρίζεται εἰς τὴν πρὸς Ρίτσον γνωστήν του ἐπιστολήν.

Μεγαλύτερος ποιητὴς τοῦ αἰῶνα σημαίνει πὼς εἶναι μεγαλύτερος ποιητὴς ἀπὸ τὸν Βαλερύ, τὸν Ἔλιοτ, τὸν Μαγιακώφσκι, τὸν Πάστερνακ, τὸν Καβάφη, τὸν Σεφέρη. Ἀμφιβάλλω ἂν εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν Βάρναλη, ποὺ κι αὐτὸς τιμήθηκε μὲ τὸ βραβεῖο Λένιν. Καὶ ἀσφαλῶς δὲν εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ ἄλλους δύο ζῶντας ποιητάς, τὸν Ὀκτάβιο Πὰζ καὶ τὸν Ἐλύτη.

Στὸ προαναφερόμενο γράμμα του λέει ὁ παγκοσμίου φήμης Ἀραγκών, ὅτι μπροστὰ στὸ ἔργο τοῦ Ρίτσου τὰ δικά του ποιήματα εἶναι ἀσήμαντα. Ἂν πραγματικὰ πιστεύει πὼς οἱ στίχοι του δὲν ἔχουν ἀξία ποιὰ ἀξία θὰ ἔχει τότε ἡ γνώμη του γιὰ τὸν Ρίτσο; Ἂν ὁ Ἀραγκὼν δὲν ἦταν στὰ νιάτα του ἕνας κορυφαῖος ὑπερρεαλιστὴς ποιητής, ἂν στὴν ὥριμή του ἡλικία δὲν εἶχε γίνει ἕνας πρωτοπαλλήκαρος τῆς προλεταριακῆς λογοτεχνίας κι ἂν δὲν ἔγινε τώρα ἀστέρας πρώτου μεγέθους τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κομμουνισμοῦ, γιατὶ θὰ εἶχε γράψει ποτὲ αὐτὸ τὸ γράμμα;

Εἶναι γι' αὐτοὺς ἀκριβῶς τοὺς λόγους ποὺ ὁ βραβευθεὶς Ρίτσος θεώρησε καλὸ νὰ δημοσιεύσει τὴν ἐπιστολὴ τοῦ Ἀραγκών. Μὴν ξεχνᾶμε ἀκόμα πὼς ὁ Ἀραγκὼν εἶχε κάποτε λατρεύσει τὸν ἀλάθητο Στάλιν. Μιὰ ἐποχὴ ποὺ δυστυχῶς δὲν ἔχει ἐντελῶς ξεπεραστεῖ. Ἐν ὀνόματι τῆς αὐτοκριτικῆς οἱ κομμουνιστὲς ἐξακολουθοῦν νὰ κάνουν ὁμολογίες πραγματικῶν ἢ ψευδῶν ἁμαρτιῶν. Συμπεραίνω λοιπὸν ὅτι ἡ ταπεινοφροσύνη τοῦ ποιητὴ Ἀραγκὼν δὲν εἶναι παρὰ ρητορικὸν σχῆμα, μέσον τοῦ ὁποίου μὲ ὕφος πλάγιον προασπίζει μιὰ πολιτικὴ γραμμὴ ποὺ θεωρεῖ ὅτι εἶναι σκόπιμο νὰ θεοποιηθῆ ὁ Ρίτσος.

Στὴν κριτικὴ ἑνὸς ἔργου πολιτικοῦ ἢ φιλολογικοῦ ὁ Ἀραγκών, ἀντιπαραθέτει τὸ δογματικὸ «ἄξιον ἐστί». Ἀπὸ μεταθρησκευτικὴ σκοπιὰ ὁ μονοθεϊσμὸς ἀπ' τὸν Μωϋσὴ στὸν Λένιν, ἀποδείχθηκε ὀλέθριος. Ἐν ὀνόματι ἑνὸς θεοῦ ἢ μιᾶς ὕλης, καλλιεργήθηκε ὁ μῦθος ὅτι ὑπάρχει μιὰ ἀπόλυτος ἀλήθεια. Τὸ κριτικὸ πνεῦμα μᾶς λέει τουναντίον ὅτι ἡ ἐπαλήθευση θεωριῶν βασίζεται σὲ δεδομένα ποὺ θὰ πρέπει νὰ ἐπανεξεταστοῦν, ὅταν νέα δεδομένα δὲν μποροῦν νὰ ἐξηγηθοῦν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προηγουμένων ἐξηγήσεων. Στὴν ἀπόλυτη ἀλήθεια ἡ φιλοσοφία τῆς ἐπιστήμης, ἀντιτάσσει τὴν σφαλεροποίηση τῶν ἀληθινῶν ἐξηγήσεων. Στὴν ἐποχὴ τῆς μεταθρησκευτικῆς κριτικῆς, ὄχι μόνον ἡ ἐπιστήμη ἀλλὰ καὶ ἡ τέχνη ἀσχολοῦνται μὲ προβλήματα. Ἀλλὰ ἐνῶ ἡ ἐπιστήμη ἐνδιαφέρεται νὰ λύσει προβλήματα (νὰ ἐπαληθεύσει θεωρίες), ἡ ποίηση καὶ ἡ τέχνη ἀσχολοῦνται μὲ προβλήματα ποὺ προκύπτουν ἀπ' τὴν ἐφαρμογὴ ἀξιῶν. Αὐτὴ ἡ ἄποψη δυστυχῶς δὲν εἶναι γενικὰ παραδεδεγμένη, ἐπειδὴ καλλιεργήθηκε ἡ ἰδέα ὅτι «ἡ τέχνη εἶναι γιὰ τὴν τέχνη».

Στὴν ἐπιγραμματικὴ φράση τοῦ Μὰρξ «ἡ θρησκεία εἶναι τὸ ὄπιον τοῦ Λαοῦ», πρέπει νὰ προσθέσουμε ὅτι τὸ μεταθρησκευτικὸ δόγμα «ἡ Τέχνη γιὰ τὴν Τέχνη», εἶναι τὸ ὄπιον μιᾶς κάστας διανοουμένων. Τὸ ἀντιδραστικὸ αὐτὸ σύνθημα ἀναποδογυρίστηκε ἀπὸ τὸν Ἀντρὲ Μπρετὸν ὅταν διακήρυξε ὅτι ἡ Τέχνη εἶναι γιὰ τὴν ζωή.

Ἐλεύθερη συζήτηση καὶ κριτική

Γιὰ τὴν Αἰθιοπικὴ Ἐπανάσταση

Κατὰ τὴν 6η Διεθνῆ Συνδιάσκεψη τῆς Δ.Μ.Ε.Τ.(*), ποὺ ἔγινε τὸ Γενάρη τοῦ 1978 στὸ Παρίσι, πάρθηκε ἡ ἀπόφαση ν' ἀνοιχτεῖ διεθνὴ συζήτηση πάνω στὸ ζήτημα τῆς Αἰθιοπίας.

Δημοσιεύουμε παρακάτω τὴν εἰσήγηση πάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα στὴ συνεδρίαση τῆς διεθνοῦς Γραμματείας τῆς Δ.Μ.Ε.Τ., ποὺ συνῆλθε στὶς 1 καὶ 2 τοῦ Ἀπρίλη 1978 στὸ Ἄμστερνταμ: ἡ γενική της γραμμὴ υἱοθετήθηκε παμψηφεί.

Τὸ κείμενο αὐτὸ ἀνοίγει λοιπὸν τὴ διεθνῆ συζήτηση πάνω στὴν Αἰθιοπία ποὺ θὰ κλείσει ὅταν ἡ Δ.Γ. θεωρήσει ὅτι ὁ σκοπός της ἐκπληρώθηκε ἐντελῶς στὴ βάση ἀπ' ὅλες τὶς πληροφορίες καὶ ἐπιχειρήματα ποὺ θὰ προβάλουν οἱ σύντροφοι καὶ τὰ τμήματα τῆς Δ.Μ.Ε.Τ.

Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ ἡ Δ.Γ. ἑτοιμάζει ἕνα φάκελλο μὲ λεπτομεριακὲς πληροφορίες πάνω στὴν Αἰθιοπία ποὺ θὰ σταλεῖ σ' ὅλα τὰ τμήματα τῆς Δ.Μ.Ε.Τ.

Προκαταρκτικὲς παρατηρήσεις

Γιὰ νὰ ἐκτιμηθεῖ ἡ κατάσταση στὴν Αἰθιοπία, χρειάζεται νὰ ληφθεῖ ὑπ' ὄψη ὁ κοινωνικο - οἰκονομικός της χαρακτήρας, οἱ ἀλλαγὲς ποὺ μεσολάβησαν σ' αὐτὸν τὸν τομέα, καθὼς καὶ τὸ πολιτικό της ἐποικοδόμημα.

Πρόκειται γιὰ μιὰ περίπτωση ἐξαιρετικὰ πολύπλοκη, πάνω στὴν ὁποία οἱ γνώσεις μας εἶναι καὶ μένουν πολὺ περιορισμένες, δίνοντας λαβὴ σὲ κρίσεις μονόπλευρες, συχνὰ συγκεχυμένες καὶ ἐσφαλμένες.

Ἡ Αἰθιοπία, ἡ παληὰ Ἀβυσινία, ὑπῆρξε τὸ Χ αἰώνα π.Χ. τὸ κέντρο τοῦ θρυλλικοῦ βασιλείου τοῦ Σ α β ά. Κατόπιν, μεταξὺ τοῦ VII αἰώνα π.Χ. ὡς τὸν V αἰώνα, τὸ ὄνομα τῆς Αἰθιοπίας ταυτίζεται μὲ τὸν Ἀξουμιτικὸ πολιτισμό, ποὺ ἐπεκτείνεται ἐπίσης καὶ στὶς παραθαλάσσιες ἀνατολικὲς περιοχές.

Ἡ τωρινὴ Ἐρυθραία — ἔτσι τὴν ὀνόμασαν οἱ Ἰταλοί, ποὺ κατεῖχαν τὸ μεγαλύτερο μέρος της μεταξὺ τοῦ 1883 καὶ τοῦ 1890, καθὼς καὶ ὅλες τὶς βορινὲς περιοχὲς τῆς χώρας — ὑπῆρξε ὁ ἄξονας αὐτοῦ τοῦ πολιτισμοῦ.

Πιὸ γνωστὴ εἶναι ἡ ἱστορία τῆς χώρας, ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὸ XVII αἰώνα, ὅταν ξεκινᾶ τὸ ἀπόγειο τοῦ βασιλείου τοῦ Γκουντάρ.

Ἡ Αἰθιοπία, μωσαϊκὸ πολλῶν φυλῶν, ἔμεινε πολὺν καιρὸ ἔξω ἀπ' τὰ μεγάλα ρεύματα ἀποικισμοῦ. Οἱ ἀπόπειρες τῶν Ἀράβων νὰ ἀποικιοποιήσουν τὶς παραθαλάσσιες περιοχὲς τῆς χώρας δὲν ὑπῆρξαν σημαντικές, παρὰ ἀπ' τὸ Χ αἰώνα, ἀλλὰ ἡ ἐξισλάμιση τοῦ δυτικοῦ μέρους τῆς τωρινῆς Ἐρυθραίας, δὲν χρονολογεῖται πραγματικὰ παρὰ ἀπὸ τὸ XIX αἰώνα.

Οἱ Τοῦρκοι δὲν μπόρεσαν νὰ ἐγκατασταθοῦν παρὰ στὴ Μασσαονὰ καὶ στὸ ΑΡΚΙΚΟ τὸ XVI αἰώνα, παραχωρώντας ἀργότερα τὴ θέση τους στοὺς Αἰγυπτίους, ποὺ μὲ τὴ σειρά τους διώχτηκαν ἀπὸ τοὺς Ἰταλούς. Αὐτοὶ οἱ τελευταῖοι, ὕστερα ἀπὸ τὸ Συνέδριο τοῦ Βερολίνου τοῦ 1885, καὶ τὸ μυστικὸ σύμφωνο τοῦ 1906, κατέλαβαν τὴν βορειο - ἀνατολικὴ

(*) «Διεθνὴς Μαρξιστικὴ Ἐπαναστατικὴ Τάση».

περιοχὴ τῆς Αἰθιοπίας (ποὺ τὴν ἀποκάλεσαν Ἐρυθραία), ὡς τὸ 1941.

Εἶναι γνωστὴ ἡ πεισματώδικη πάλη τῶν Αἰθιόπων ἐναντίον τῆς ἀπόπειρας κατάληψης τῶν Ἰταλῶν, ποὺ ξεκινώντας ἀπὸ τὴν Ἐρυθραία καὶ τὴ Σομαλία, δοκίμασαν νὰ κυριεύσουν ἐπίσης καὶ τὴν ὑπόλοιπη χώρα. Αὐτὴ ἡ πάλη διεξήχθηκε ἀπὸ τὸ σύνολο τῆς χώρας, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς λεγόμενης Ἐρυθραίας. Στὴν πραγματικότητα, τὸ ζήτημα ἀνεξαρτικοποίησης τῆς Ἐρυθραίας εἶναι τ' ἀποτέλεσμα τοῦ ἀποικισμοῦ τῆς περιοχῆς ἀπὸ τοὺς Ἰταλούς, καθὼς καὶ τῆς ἀνόδου τοῦ ἐθνικισμοῦ τῶν Ἀράβων μετὰ τὸ Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο, μπροστὰ στὸ φεουδο-καπιταλιστικὸ καθεστὼς τοῦ Χαϊλὲ Σελασιὲ καὶ τὸν ὑπέρμετρο γραφειοκρατικὸ συγκεντρωτισμό του, τὸν καταπιεστικὸ καὶ παρασιτικό. Θὰ ἐπανέλθουμε παρακάτω σ' αὐτὸ τὸ θέμα.

Τρία βασικὰ ζητήματα κυριαρχοῦν ἀπὸ χιλιάδες χρόνια στὴν ἱστορία τῆς Αἰθιοπίας καὶ διαμορφώνουν τὶς οἰκονομικο-κοινωνικὲς δομές της ὡς τὴν ἐπαύριο σχεδὸν τῆς πτώσης τῆς αὐτοκρατορίας τὸ 1974: τὸ ἀγροτικὸ ζήτημα, τὸ ἐθνικὸ ζήτημα, τὸ θρησκευτικὸ ζήτημα.

Σ' αὐτὴ τὴ χώρα, μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ φτωχὲς τῆς γῆς σχετικὰ μὲ τὸ ἐτήσιο εἰσόδημα κατὰ κεφαλὴ τῶν κατοίκων (100 δολλάρια), παρὰ τὰ μεγάλα ἀνεκμετάλλευτα πλούτη της, ἀγροτικά, κτηνοτροφικὰ καὶ ἐκεῖνα τοῦ ὑπεδάφους της, καὶ ποὺ ἀριθμεῖ τώρα παραπάνω ἀπὸ 30 ἑκατομμύρια κατοίκους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους 90ο)ο εἶναι ἀκόμα ἀγρότες, αὐτοὶ οἱ τελευταῖοι ἔζησαν σὰ σκλάβοι ἢ δουλοπάροικοι μιᾶς μικρῆς μειοψηφίας γαιοκτημόνων τσιφλικάδων καὶ ἀπὸ τὸν IV αἰώνα τῆς Χριστιανικῆς ἐπίσης Ἐκκλησίας.

Οἱ παληοὶ εὐγενεῖς, οἱ γαιοκτήμονες, οἱ παπάδες, ἡ κρατικὴ γραφειοκρατία, οἱ ἔμποροι καὶ μοντέρνοι βιομήχανοι, ἐκμεταλλεύονταν ἀκόμα πρόσφατα τὴν ἀπέραντη φτωχὴ ἀγροτιὰ ὑπὸ διάφορες μορφές, ἀλλὰ κυρίως ὑπὸ μορφὲς καθαρὰ φεουδαρχικές: μὲ τὸ σφετερισμὸ τοῦ μεγαλύτερου μέρους τῆς συγκομιδῆς, τὴ σχεδὸν δωρεὰν ποιμενικὴ καὶ οἰκιακὴ δουλειά, μὲ ἄλλες διάφορες ἀγγαρεῖες κλπ.

Τὴν Αἰθιοπία διακρίνει ἐπίσης ἡ ἐξαιρετικὴ πολλαπλότητα τῶν φυλῶν ποὺ ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα τὴν κατοικοῦν.

Ἀληθινὸ μωσαϊκὸ ἀπὸ ὁμάδες καὶ γλῶσσες, ἡ Αἰθιοπία, στὴ σύγχρονη ἐποχή, κυριαρχήθηκε ἰδίως ἀπὸ τοὺς ΑΜΧΑΡΑ, ποὺ ἀναμφισβήτητα ἀποτελοῦν μιὰ ἐθνικὴ καὶ γλωσσικὴ μειονότητα στὸ σύνολο τοῦ πληθυσμοῦ.

Ὑπάρχει λοιπὸν ἐκεῖ, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἀγροτικὸ ζήτημα, ἕνα σοβαρὸ ἐθνικὸ πρόβλημα (ὅπως ἄλλωστε συμβαίνει γενικὰ στὴν Ἀφρική) καὶ ποὺ ἐπίσης γίνεται πιὸ πολύπλοκο ἐξ αἰτίας τοῦ θρησκευτικοῦ ζητήματος: Ὑπάρχει μιὰ πλειοψηφία χριστιανῶν, μιὰ μεγάλη μειοψηφία μουσουλμάνων, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἀνιμιστικὲς ὁμάδες ποὺ ἔχουν ἀπομείνει.

Αὐτὲς οἱ ἀπαραίτητες σύντομες παρατηρήσεις φωτίζουν καλύτερα τὴν ἔννοια τῶν γεγονότων ποὺ ξέσπασαν κυρίως ἀπὸ τὸ Φλεβάρη τοῦ 1974.

Τὸ ξέσπασμα τῆς κοινωνικῆς ἐπανάστασης

Οἱ ἀστικὲς ἐπαναστάσεις δὲν ὑπῆρξαν ἔργο ἑνὸς ἐπαναστατικοῦ Κόμματος ποὺ προϋπῆρχε, ἀλλὰ τὸ ξέσπασμα τῶν ἀντιθέσεων τοῦ φεουδαρχικοῦ καθεστῶτος.

Οἱ ἀντικαπιταλιστικὲς καὶ ἀντιμπεριαλιστικὲς ἐπαναστάσεις τοῦ αἰώνα μας, εἶναι στὶς περισσότερες περιπτώσεις τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἀντιθέσεων τοῦ καπιταλιστικοῦ καὶ ἰμπεριαλιστικοῦ καθεστῶτος, ἀλλὰ ὑπὸ τὴν «ἡγεσία» ἑνὸς ἐπαναστατικοῦ κόμματος, μαρξιστικοῦ ἢ ἐθνικοεπαναστατικοῦ, (τουλάχιστον στὴν ἀρχή τους).

Ἡ περίπτωση τῆς Αἰθιοπίας προσομοιάζει σ' ἕνα μοναδικὸ συνδυασμὸ μεταξὺ μιᾶς ἀστικῆς καὶ μιᾶς ἀντικαπιταλιστικῆς καὶ ἀντιμπεριαλιστικῆς ἐπανάστασης, δίχως ἕνα πολιτικὸ κόμμα νὰ ἔχει συντελέσει στὸ ξέσπασμά της καὶ νὰ ἔχει ἐπέμβει ἀποτελεσματικά.

Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ ὅμως, εἶναι βέβαιο ὅτι οἱ ὑποκειμενικοὶ παράγοντες ποὺ ἐπενεργοῦν στὴν ἀνάπτυξή της, ἀκόμα καὶ ἀτομικὰ ἢ σὰν ὁμάδες, ἔχουν πολὺ ἐπηρεαστεῖ ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῶν ἄλλων ἐπαναστάσεων τοῦ αἰώνα μας, κι ἀπ' τὴ διάχυτη δύναμη τῶν σοσιαλιστικῶν καὶ μαρξιστικῶν ἰδεῶν.

Ἡ Αἰθιοπικὴ Ἐπανάσταση ξεσπᾶ αὐθόρμητα, μὲ διαδοχικὰ κύματα, ὅλο καὶ πιὸ πλατειά, ἀπὸ διαδηλώσεις καὶ ἀπεργίες, κυρίως ἀπὸ τὸ Φλεβάρη τοῦ 1974, ὅπου δροῦν φοιτητές, ἐργάτες, φτωχοποιμένες, μᾶζες τῆς Ἀδὶς-Ἀμπέμπας καὶ ἄλλων ἀστικῶν κέντρων.

Τὸ καθαυτὸ προλεταριάτο εἶναι ἀδύναμο, ἐνῶ τὰ στρώματα τῶν ἰδιωτικῶν καὶ δημοσίων ὑπαλλήλων (δάσκαλοι, ταχυδρομικοὶ κλπ.) παίζουν στὴν ἀρχὴ ἕνα σημαντικὸ ρόλο.

Ἡ ἀδιάκοπη κινητοποίηση τῶν μαζῶν τῶν ἀστικῶν κέντρων ἀρχίζει νὰ ἐπηρεάζει καὶ τὶς ἀγροτικὲς περιοχὲς καὶ προκαλεῖ μιὰ ἀκατάπαυστη κυβερνητικὴ ἀστάθεια.

Στὶς 27 τοῦ Φλεβάρη πέφτει ἡ κυβέρνηση τοῦ ΑΚΙΛΟΥΧΑΠΤΕ - ΒΟΛΝΤΕ καὶ μερικὲς ἡμέρες ἀργότερα ὁ Ε. ΜΑ-ΚΟΝΝΕΝ διορίζεται πρωθυπουργός.

Τὸ καθεστὼς προσπαθεῖ νὰ ἐπιζήσει μὲ μικρομεταρρυθμίσεις καὶ ἐκκαθαρίσεις μέσα στὸ κατεστημένο.

Τὸν Ἰούνιο ἱδρύεται ἡ Συντονιστικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων καὶ τῆς Ἀστυνομίας ποὺ γρήγορα συγκεντρώνει τὴν πραγματικὴ ἐξουσία. Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς διαπνέεται ἀπὸ διάφορα ρεύματα ποὺ ἀντικατοπτρίζουν, κατὰ παραμορφωμένο τρόπο, τὰ συμφέροντα, τοὺς πολιτικοὺς σκοπούς, τοὺς πόθους τῶν διαφόρων τομέων τῆς ἄρχουσας τάξης καὶ τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ, καθὼς καὶ τὴν πίεση τῶν λαϊκῶν στρωμμάτων.

Ἡ ἀπουσία ἑνὸς Ἐπαναστατικοῦ Κόμματος ρι-

ζωμένου σέ ἐθνική κλίμακα μέσα στίς μάζες, καθὼς ἐπίσης καὶ κάθε δημοκρατικῆς παράδοσης, προσδίδει στὸ ἀντικειμενικὸ προτσές ἕνα χαώδη χαρακτήρα, μέσα ἀπ' τὸν ὁποῖο δὲν ξεπηδᾶ σὰν συγκεντρωμένη πολιτικὴ ἐξουσία παρὰ ἐκείνη τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς, ποὺ βασίζεται στὸ στρατό, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ μόνη ἀκόμα ὀργανωμένη δύναμη τῆς αἰθιοπικῆς κοινωνίας, σὲ πλήρη ἐξάρθρωση.

Χάρη σ' αὐτὸ τὸ γεγονός, ὁ μικρόκοσμος τῆς Ἐπιτροπῆς γίνεται ἡ παραμορφωμένη σκηνὴ τῆς πραγματικῆς πάλης τῶν τάξεων ποὺ ἔχει ξεσπάσει μὲ λύσσα μέσα στὴ χώρα. Οἱ κυβερνήσεις ἐξακολουθοῦν νὰ πέφτουν ἡ μιὰ μετὰ τὴν ἄλλη, ἐνῶ μέσα στὴ Συντονιστικὴ Ἐπιτροπὴ ἀρχίζουν αἱματηρὲς ἐκκαθαρίσεις ἀνάμεσα σὲ ἀντίζηλες φράξιες ποὺ ἀντιπροσωπεύουν διϊστάμενα κοινωνικὰ συμφέροντα καὶ πολιτικοὺς στόχους.

Ἡ Συντονιστικὴ Ἐπιτροπή, ποὺ θὰ παραχωρήσει τὴ θέση της τὸ Σεπτέμβρη τοῦ 1974 (μετὰ τὴν παραίτηση τοῦ Χαϊλὲ Σελασιέ, τὴν ἀναστολὴ τοῦ Συντάγματος τοῦ 1955 καὶ τὴ διάλυση τῆς παλῆας βουλῆς) στὸ Προσωρινὸ διοικητικὸ στρατιωτικὸ Συμβούλιο (Π.Δ.Σ.Σ.), γίνεται τὸ βοναπαρτιστικὸ πολιτικὸ κέντρο μεταξὺ τῶν μαζῶν καὶ τῆς ἄρχουσας τάξης, στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ὁποίου ἐξακολουθοῦν νὰ ἀσκοῦνται οἱ πιέσεις τῆς πάλης τῶν τάξεων καὶ τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ.

Ἀπ' τὸ Σεπτέμβρη τοῦ 1974 ἀρχίζουν νὰ παίρνονται τὰ πρῶτα κοινωνικὰ μέτρα καὶ νὰ ἐντείνεται ἡ πάλη μέσα στὸ Συμβούλιο (ποὺ ἔχει πρόεδρο τὸ στρατηγὸ ΑΜΑΝ ΜΙΧΑΕΛ ΑΝΔΟΜ) καὶ γενικὰ μέσα στὴ χώρα. Ὁ βοναπαρτιστικὸς χαρακτήρας τοῦ Συμβουλίου εἶναι ἀναμφισβήτητος μαζὶ μὲ μιὰ διαρκῆ ἀλλαγὴ τῆς πραγματικῆς κοινωνικῆς του ἀπόχρωσης, ποὺ ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν ἑτερογενῆ του χαρακτήρα, κι ἀπὸ τὴ διαρκῆ μεταβολὴ τοῦ συσχετισμοῦ τῶν δυνάμεων ἀνάμεσα στὶς διάφορες τάσεις του, κάτω ἀπ' τὴν πίεση τῆς πάλης τῶν τάξεων.

Δὲν μποροῦν νὰ ἐξηγηθοῦν οἱ συγκρούσεις καὶ οἱ αἱματηρὲς ἐκκαθαρίσεις στὶς γραμμές του, μόνο ἀπὸ ἁπλοὺς ἀνταγωνισμοὺς προσώπων γιὰ τὴν ἐξουσία. Αὐτὸ τὸ στοιχεῖο εἶναι δευτερεύουσας σημασίας σχετικὰ μὲ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Συμβούλιο, σὰ μοναδικὸ πολιτικὸ κέντρο δρᾶ μέσα σὲ μιὰ ἀληθινὴ κοινωνικὴ ἐπανάσταση, ποὺ φουντώνει μέσα στὴ χώρα, καὶ ποὺ τὸ ἀναγκάζει νὰ πάρει τέτοια ἢ τέτοια μέτρα, ἕναν τέτοιο ἢ τέτοιο προσανατολισμό.

Πρὸς ποιά κατεύθυνση μεταβάλλεται ὁ βοναπαρτιστικὸς του χαρακτήρας, αὐτὸ θὰ διαπιστωθεῖ ἀπὸ τὰ κοινωνικὰ μέτρα ποὺ υἱοθετεῖ. Ἡ γενικὴ γραμμὴ αὐτῶν τῶν μέτρων εἶναι πρὸς τὴν κατεύθυνση τοῦ κοινωνικοῦ βαθέματος τῆς ἐπανάστασης.

Τὸ ὅτι τὸ Συμβούλιο — ποὺ ἄλλωστε ἐκκαθαρίζεται διαρκῶς — δρᾶ ἔτσι ἐκ τῶν ὑστέρων, κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῶν μαζῶν, τὸ ὅτι προσαρμόζεται ἢ τὸ ὅτι συνειδητὰ προηγεῖται σύμφωνα μ' ἕνα δικό του πολιτικὸ στόχο, αὐτὸ εἶναι ἀπὸ μαρξιστικὴ ἄποψη, σχετικὰ δευτερεῦον.

Τὸ σημαντικὸ γεγονὸς εἶναι πὼς οἱ δυνάμεις ποὺ ἐπιβιώνουν μετὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς διαδοχικὲς ἐκκαθαρίσεις, δὲν τὸ κατορθώνουν παρὰ πηγαίνοντας μὲ τὶς μάζες, ἢ προσπαθώντας νὰ βασιστοῦν ἀπάνω τους, ἢ ἐνδίδοντας διαρκῶς στὶς πιέσεις του.

Αὐτὸ συμβαίνει ἰδιαίτερα μὲ τὸ ΜΕΝΓΚΙΣΤΟΥ καὶ τὴν ὁμάδα του, πού, μετὰ τὴν πτώση τοῦ ΑΝΔΟΜ (τὸ Νοέμβρη τοῦ 1974), τοῦ ΤΕΦΕΡΙ ΜΠΑΝΤΕ (τὸ Φλεβάρη τοῦ 1977) καὶ τοῦ ΑΤΝΑΦΟΥ ΑΒΑΤΕ (τὸ Νοέμβρη τοῦ 1977), στερεώνει τὴν ἐξουσία του μέσα στὴ στρατιωτικὴ κυβέρνηση.

Τὸ Δεκέμβρη τοῦ 1974, ἡ κυβέρνηση αὐτὴ υἱοθετεῖ τὸ πρόγραμμα «τὸ μεταβατικὸ πρὸς τὸ σοσιαλισμὸ» τῆς Αἰθιοπίας, ποὺ ἀνοίγει τὸ δρόμο πρὸς τὴν κρατικοποίηση τῆς οἰκονομίας καὶ διακηρύσσει τὸ δικαίωμα «στὴν αὐτοδιοίκηση καὶ τὴ συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ, χωρὶς ξένες ἐπεμβάσεις, στὶς ἐσωτερικὲς ὑποθέσεις τῆς χώρας».

Ἡ ἐκλαΐκευση τοῦ Κράτους ἀρχίζει τὸν ἴδιο μήνα. Τὸ Μάρτη τοῦ 1975 διακηρύσσεται ἡ Ἀγροτικὴ Μεταρρύθμιση, ποὺ συνοδεύεται καὶ γιορτάζεται μὲ μιὰ γιγαντιαία διαδήλωση στὴν Ἀδὶς Ἀμπέμπα. Οἱ φεουδάρχες στὴν ὕπαιθρο προσπαθοῦν νὰ τὴν ἐμποδίσουν, ἐνῶ οἱ ἀγρότες, ποὺ ἔχουν ἀναθαρρήσει, τὴν πραγματοποιοῦν ἐπὶ τόπου καὶ ἀρχίζουν νὰ ὀργανώνονται στὶς διάφορες περιοχὲς κατὰ τρόπο αὐτόνομο.

Οἱ ἐθνικοποιήσεις ἐπεκτείνονται καὶ στὸν τομέα πολλῶν ἐπιχειρήσεων, ντόπιων καὶ ξένων.

Τὸν Ἰούλιο τοῦ 1975, ἡ γῆ καὶ οἱ ἐπὶ πλέον κατοικίες τῶν ἀστικῶν κέντρων «ἐθνικοποιοῦνται».

Τὸ Δεκέμβρη τοῦ 1975 θεσμοποιοῦνται οἱ Ἀγροτικὲς Ἑνώσεις, ποὺ τὸ 1977 εἶχαν φθάσει τὶς 24.000 καὶ ἀριθμοῦσαν περὶ τὰ 7 ἑκατομμύρια μέλη. Αὐτὲς οἱ ἀγροτικὲς ἑνώσεις ἐγκαθιστοῦν ἕνα δίκαιο ἰσότητας πάνω στὴ γῆ, ἐκλέγουν τὰ δικαστήρια καὶ τὶς πολιτοφυλακές τους, ἐνεργοῦν πρακτικὰ σὰν κύρια ἀποσυγκεντρωμένη τοπικὴ ἐξουσία, τὴν ὁποία πρέπει ὅλο καὶ περισσότερο νὰ ὑπολογίζει ἡ κεντρικὴ διοίκηση. Ἀδυνατώντας νὰ τὶς ὑποτάξει, αὐτὴ ἡ τελευταία συμβιβάζεται μ' αὐτές, τόσο μᾶλλον ποὺ τὶς χρειάζεται γιὰ νὰ ἐπιβιώσει ἐναντίον τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν της.

Τὸν Ὀκτώβρη τοῦ 1976 θεσμοποιοῦνται οἱ «ἀστικὲς Ἑνώσεις τῶν ἐνοικιαστῶν», ποὺ «διαχειρίζονται τὶς ὑποθέσεις τῶν πόλεων καὶ συνοικισμῶν τους καὶ ἐκλέγουν τὰ συμβούλιά τους». Ἕνας ὁρισμένος ἀριθμὸς ἀπ' αὐτὲς τὶς ἑνώσεις ἀποτελοῦν σὲ κάθε ἀστικὸ κέντρο μιὰ «ΚΕΜΠΕΛΕ», ποὺ συνεταιρίζονται ἀναμεταξύ τους, ὡς τὸ ἐπίπεδο μιᾶς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῶν τῶν Ἑνώσεων, ἀπὸ τὰ μέλη τῆς ὁποίας ἐκλέγεται ὁ δήμαρχος τῆς πόλης. Πέρισυ π.χ. ὑπῆρχαν 291 ΚΕΜΠΕΛΕ στὴν Ἀδὶς Ἀμπέμπα καὶ 25 Ἑνώσεις ἀνωτέρου βαθμοῦ.

Οἱ ΚΕΜΠΕΛΕ ἔχουν κι αὐτὲς τὶς ἔνοπλες πολιτοφυλακές τους. Ὕστερα ἀπὸ πίεση ποὺ ἀσκήθηκε πάνω στὴ στατιωτικὴ κυβέρνηση, γιὰ νὰ τοὺς δώσει ὅπλα καὶ ὅταν ἡ κυβέρνηση ἀναγκάστηκε νὰ προσφύγει σ' αὐτὲς γιὰ νὰ ἐξουδετερώσει τοὺς ἐσωτερικοὺς

της ἀντιπάλους καὶ ἰδιαίτερα τὸ Ε.Κ.Α.Λ. (Ἐπαναστατικὸ Κόμμα τοῦ Αἰθιοπικοῦ Λαοῦ).

Ὅλες οἱ προσπάθειες τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας γιὰ νὰ ὑποτάξει τὶς Δημοκρατικὲς Ἑνώσεις καθὼς καὶ τὶς ΚΕΜΠΕΛΕ τῶν πόλεων γιὰ νὰ γραφειοκρατικοποιήσει καὶ νὰ τὶς ἐλέγξει ἔχουν ὡς τὰ τώρα ἀποτύχει.

Ὅπως συμβαίνει σὲ κάθε ἀληθινὴ βαθειὰ κοινωνικὴ Ἐπανάσταση, οἱ μάζες εἶναι ἐκεῖνες ποὺ τὴν πραγματοποιοῦν ἐπὶ τόπου, ὀργανωμένες κατάλληλα γι' αὐτὸ τὸ σκοπό, σὲ μορφὲς οὐσιαστικὰ «αὐτοδιαχείρησης», ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὶς ἀναπόφευκτες ἰδιομορφίες τους, τὶς προσιδιάζουσες σὲ κάθε περίπτωση.

Καὶ εἶναι ἡ Κεντρικὴ Ἐξουσία, μὲ τὸ βοναπαρτιστικό της χαρακτήρα καὶ τὴν τάση της στὴν πλήρη γραφειοκρατικοποίηση, ποὺ προσπαθεῖ νὰ ἐλέγξει αὐτὸ τὸ προτσές, ἐνῶ ταυτόχρονα εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ βασίζεται πάνω του.

Αὐτὴ εἶναι ἐπίσης, ἡ πορεία τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐπανάστασης μέσα σὲ μιὰ παμπάλαιη κοινωνία, ἀναχρονιστική, σὲ διάλυση καὶ ὅπου ἀπουσιάζει κάθε ὀργανωμένος ὑποκειμενικὸς παράγοντας μὲ πραγματικὴ ἐπιρροὴ πάνω στὶς μάζες καὶ ποὺ νάχει ἕνα κατάλληλο πρόγραμμα. Ὅπου λείπει δηλαδὴ ἕνα Ἐπαναστατικὸ Κόμμα φωτισμένο ἀπ' τὸ μαρξισμό.

Συμπεράσματα - Προοπτικὲς - Καθήκοντα

Φαίνεται καθαρὰ ἀπὸ τὰ γεγονότα ποὺ ἀναφέραμε:

α) Ὅτι πρόκειται γιὰ μιὰ πραγματικὴ κοινωνικὴ ἐπανάσταση.

β) Ὅτι τὸ τωρινὸ πολιτικὸ καθεστὼς ἔχει πραγματικὰ ἕνα βοναπαρτιστικὸ χαρακτῆρα καὶ δὲν κατορθώνει νὰ ἐπιβιώσει παρὰ στηριζόμενο πάνω στὶς κοινωνικὲς δυνάμεις αὐτῆς τῆς Ἐπανάστασης, ἐνῶ ταυτόχρονα, ἀπ' τὴν ἴδια του τὴ φύση, προσπαθεῖ διαρκῶς, νὰ τὶς ὑποτάξει, νὰ τὶς ἐλέγξει, νὰ τὶς γραφειοκρατικοποιήσει.

Ἀλλά, τουλάχιστον πρὸς τὸ παρόν, ὁ συσχετισμὸς τῶν δυνάμεων δὲν τοῦ ἐπιτρέπει οὔτε νὰ σταματήσει τὸ ἐπαναστατικὸ προτσές, οὔτε νὰ γυρίσει πίσω, οὔτε νὰ τὸ γραφειοκρατικοποιήσει ἐντελῶς.

Αὐτὴ ἡ βοναπαρτιστικὴ ἐξουσία εἶναι ὅμως στὴν πραγματικότητα, εὔθραυστη, πρᾶγμα ποὺ ἐξηγεῖ ἐπίσης τὴν προσφυγή της στὴ στρατιωτικὴ σοβιετικὴ καὶ κουβανέζικη βοήθεια.

Αὐτὴ ἡ πολιτικὴ ἐξουσία φυσικὰ δὲν εἶναι «ἡ δική μας», δηλαδὴ μιὰ ἐξουσία ποὺ οἱ ἐπαναστάτες μαρξιστὲς μποροῦν νὰ θεωρήσουν ὅτι ἀντιπροσωπεύει τὴν ἐπαναστατικὴ θέληση, τοὺς πόθους, καὶ τὰ συμφέροντα στὸ ἀπώτερο μέλλον τῶν ἐπαναστατικῶν μαζῶν, ἢ ποὺ μπορεῖ νὰ ἐξασφαλίσει τὰ κεκτημένα τῆς Ἐπανάστασης, καὶ νὰ τὴ συμπληρώσει.

Ἡ ἴδια της ἡ φύση, τὴν ἐκθέτει σὲ ὅλους τοὺς κινδύνους, ὑποθηκεύει τὸ μέλλον της, καὶ ἐμποδίζει τὴν ἐξέλιξή της πρὸς τὸ σοσιαλισμό. Ἀλλὰ πρέπει ἐπίσης νὰ πάρουμε ὑπ' ὄψη τὰ ἀκόλουθα: ποιὸς τώρα παλαίβει ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ καθεστῶτος, καὶ ἐναντίον ποιανοῦ τὸ καθεστὼς αὐτὸ ἀγωνίζεται;

Στὸν ἐσωτερικὸ τομέα, τὸ καθεστὼς αὐτὸ ἀγωνίζεται σὲ δυὸ μέτωπα:

α) ἐναντίον δυνάμεων καθαρὰ ἀντιδραστικῶν, φεουδοκαπιταλιστικῶν ποὺ ἀντιπροσωπεύονται ἀκόμα καὶ μέσα στὴν στρατιωτικὴ κυβέρνηση, πρᾶγμα ποὺ ἐξηγεῖ σὲ μεγάλο βαθμὸ τὶς αἱματηρὲς ἐκκαθαρίσεις στὶς τάξεις της, ποὺ δὲν εἶναι κυρίως ἀγῶνες προσώπων γιὰ τὴν ἐξουσία.

β) ἐναντίον τοῦ Ε.Κ.Α.Λ., τῆς πολιτικῆς ὀργάνωσης, πού, ἤδη ἀπ' τὸ 1972, ἔχοντας στερεὰ δεθεῖ μὲ τὴ σπουδάζουσα νεολαία, πάλαιβε κατὰ τοῦ καθεστῶτος τοῦ Νεγκούς.

Ἡ ὀργάνωση αὐτή, ποὺ τώρα ἔχει σημαντικὰ ἐξασθενήσει καὶ μέσα στὴν ὁποία συνυπάρχουν διάφορες τάσεις καὶ στοιχεῖα ποὺ διακηρύττουν ὅτι ἀνήκουν στὴν Ἐπαναστατικὴ Ἀριστερά, κάνει τὸ λάθος νὰ παραγνωρίζει τὸ πρόσωπο τῆς Ἐπανάστασης, τέτοια ποὺ ἐμφανίζεται στὴν πραγματικότητα ἀπὸ τὸ Φλεβάρη τοῦ 1974.

Δὲ διακρίνει μέσα σ' αὐτὴ κανένα ἀπὸ τὰ σχήματά της, καὶ παίρνει ἐντελῶς θέση κατὰ τοῦ «Στρατοῦ» ποὺ τὸν κρίνει σὰ σύνολο, καὶ κατὰ τοῦ καθεστῶτος του ποὺ τὸ χαρακτηρίζει «φασιστικὸ» καὶ «ἀντιεπαναστατικό», θέλει νὰ τὸ ἀντικαταστήσει ἀμέσως μὲ τὴν «πολιτικὴ κυβέρνηση τῶν λαϊκῶν δυνάμεων», ποὺ θὰ ἦταν ἕνα σύνθημα προπαγανδιστικὸ σωστό, ἂν τὸ συγκεκριμενοποιοῦσαν πάνω στὴ βάση δεδομένων ποὺ παρεῖχε τὸ πραγματικὸ ἐπαναστατικὸ προτσές. Δηλαδὴ ἂν ἀναγνώριζαν τὴν τεράστια ἐπαναστατικὴ ἀξία τῶν Ἀγροτικῶν Ἑνώσεων καὶ τῶν Κεμπελέ, ἐπιμένοντας στὴν ἀνάγκη τῆς δημοκρατικῆς τους λειτουργίας. Ἂν ἔρριχναν π.χ. τὰ συνθήματα: ὅλη ἡ ἐξουσία σ' αὐτὲς τὶς ὀργανώσεις, Ἐθνικὴ Συνέλευση τῶν ἀντιπροσώπων τους, Ἐκλογὲς τῆς Κυβέρνησης ἀπ' αὐτὸ τὸ σῶμα. Κάτι τέτοιο μ' αὐτὴ τὴν ἔννοια καὶ πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση.

Δυστυχῶς, τὸ Ε.Κ.Α.Λ. ποὺ θεωροῦσε ὅτι ἦταν, χάρη στοὺς περασμένους ἀγῶνες του, ἡ γνήσια «διεύθυνση» τῆς Ἐπανάστασης, ρίχνεται στὴ δράση γιὰ τὴν ἄμεση ἀνατροπὴ τῆς στρατιωτικῆς ἐξουσίας, ποὺ τὴ χαρακτηρίζει φασιστικὴ καὶ ἀντεπαναστατική, ἀνατροπὴ ἀκόμα καὶ μὲ ἔνοπλο ἀγώνα καὶ τρομοκρατία στὶς πόλεις ἐναντίον τῶν ἀντιπροσώπων καὶ στελεχῶν της.

Πράγματι, τὸ Σεπτέμβρη τοῦ 1976, ἀποφασίζει νὰ περάσει στὸν «ἀνταρτοπόλεμο τῶν πόλεων», στὸν ὁποῖο θ' ἀπαντήσει ἡ Κυβέρνηση μὲ τὴν «κόκκινη τρομοκρατία», ποὺ ἀσκοῦν οἱ ὁπλισμένες Κεμπελέ.

Πιὸ σωστὸς φαίνεται ὁ δρόμος ποὺ πῆρε τὸ ΜΕΣΟΝ (ὀργάνωση ἀντίζηλη τοῦ Ε.Κ.Α.Λ., ἀρχικὰ μαοϊκῆς τάσης), ποὺ ἐφαρμόζει μιὰ τακτικὴ «κοινοῦ μετώπου» καὶ κριτικῆς ὑποστήριξης σχετικὰ μὲ τὸ D.E.R.G. (τὸ προσωρινὸ διοικητικὸ στρατιωτικὸ Συμ-

βούλιο, κατὰ τὸ Αἰθιοπικὸ ὄνομά του). Αὐτὴ ἡ τακτικὴ θὰ τοῦ ἐπιτρέψει νὰ προωθήσει τὴ θεσμοποίηση τῶν πρωτευόντων οἰκονομικο-κοινωνικῶν μέτρων, καὶ μὲ τὴ μαζικὴ ἀποστολὴ τῶν ἀγωνιστῶν του, ἐπίσης φοιτητῶν καὶ μαθητῶν τῶν γυμνασίων, στὴν πλειοψηφία τους, στὴν ὕπαιθρο, νὰ ἀναπτύξει τὴν ἀγροτικὴ μεταρρύθμιση καὶ νὰ πολιτικοποιήσει τοὺς ἀγρότες.

Ἀλλὰ μπορεῖ κανεὶς νὰ πεῖ ὅτι ἀκόμα καὶ τὸ ΜΕΣΟΝ, ξεκινώντας ἀπὸ μιὰ μεσσιανικὴ ἀντίληψη τοῦ ρόλου του, σὰν «πραγματικῆς ἐπαναστατικῆς ἡγεσίας» τῆς Ἐπανάστασης, νὰ ἐπιταχύνει τὴ ρήξη του μὲ τὴν «ὁμάδα τῶν προοδευτικῶν στρατιωτικῶν» τοῦ D.E.R.G., δηλαδὴ μὲ τὸν κατ' ἐξοχὴν βοναπαρτιστικὸ πυρήνα αὐτοῦ τοῦ ὀργανισμοῦ γύρω ἀπ' τὸ Μεκγιστοῦ, τοῦ ὁποίου προέβλεψε ὑπερβολικὰ νωρὶς τὴν ὑποχώρηση πρὸς ἀπόψεις πιὸ μετριοπαθεῖς καὶ πρὸς συναλλαγὲς μὲ τὸν ἀμερικάνικο ἰμπεριαλισμό. Ἀλλὰ ἐνῶ τὸ Ε.Κ.Α.Λ. εἶδε τὴν ἀποδεκάτιση τῶν στελεχῶν του, κατὰ τὴν ἄνιση ἔνοπλη πάλη ἐναντίον τοῦ D.E.R.G., ἡ πιὸ εὔκαμπτη, πιὸ σωστὴ τακτικὴ τοῦ ΜΕΣΟΝ τοῦ ἐπέτρεψε νὰ ἐλέγχει ἀκόμα καὶ σήμερα ἕνα σημαντικὸ ἀριθμὸ ΚΕΜΠΕΛΕ.

Στὸν ἐξωτερικὸ τομέα, ἡ πολιτικὴ ἐξουσία τοῦ D.E.R.G. διεξάγει μιὰ πάλη ἀπ' τὴ μιὰ μεριὰ ἐναντίον τῶν ἐντελῶς ἀντι-ἐπαναστατικῶν δυνάμεων ποὺ θέλουν νὰ σταματήσουν καὶ νὰ συντρίψουν τὴν Αἰθιοπικὴ Ἐπανάσταση, καὶ ἐναντίον ἄλλων ποὺ στὸ παρελθόν, πρὶν ἀπὸ τὸ 1974, εἶχαν ἀρχίσει τὸν ἀγώνα ἐναντίον τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Χαϊλὲ Σελασιέ, μὲ μιὰ πλατφόρμα ἐθνικο-ἐπαναστατικῶν διεκδικήσεων. Ὑπάρχει ἄλλωστε μιὰ ὁρισμένη ἀλληλοδιείσδυση ἀνάμεσα σ' αὐτὲς τὶς δυνάμεις ποὺ πολεμοῦν τὸ αἰθιοπικὸ καθεστώς, π.χ. τὰ κινήματα τῆς Ἐρυθραίας, ποὺ ἀνοιχτὰ παίρνουν βοήθεια ἀπὸ πολλὲς ἀντιδραστικὲς ἀραβικὲς χῶρες ἀποφασισμένες νὰ ἀνατρέψουν αὐτὸ τὸ καθεστώς, καὶ νὰ κάνουν τὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα μιὰ «θάλασσα Ἀραβική», ἔξω ἀπὸ κάθε ἐπιρροὴ ἐπαναστατικὴ ἢ σοβιετική.

Δὲ θὰ ἐπιμείνω στὴν περίπτωση τοῦ πολέμου τοῦ «Ὀγκαντέν», ποὺ τώρα, καθὼς φαίνεται, ἔχει πρακτικὰ τελειώσει, καὶ ποὺ ὑπῆρξε μιὰ εὐκαιρία γιὰ τὸ λεγόμενο «σοσιαλιστικὸ» καθεστώς, σύμμαχο τῆς ΕΣΣΔ τοῦ Συάντ Μπάρ, νὰ πραγματοποιήσει τὸ σχέδιο τῆς «Μεγάλης Σομαλίας», ἐπωφελούμενο ἀπὸ τὴ διάλυση τῆς Αἰθιοπικῆς αὐτοκρατορίας. Ἡ διάλυση αὐτὴ προκάλεσε ὡστόσο ἕνα ἀλληθινὰ ἐπαναστατικὸ προτσές, ποὺ ἕνα ἄλλο καθεστὼς λεγόμενο ἐπίσης ἐπαναστατικό, δὲ θὰ ἔπρεπε κατ' ἀρχὴν νὰ ἀγνοήσει καὶ νὰ ἐμποδίσει.

Ἐπιμείναμε στὸ ζήτημα τῆς πολλαπλότητας τῶν φυλῶν ποὺ ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα συγκροτοῦν τὴν Αἰθιοπία, γιὰ νὰ καταλάβουμε πῶς μιὰ δημοκρατικὴ διάρθρωση αὐτῆς τῆς χώρας (καὶ ὅλης τῆς Ἀφρικῆς) ἀνάλογα μὲ τὶς φυλές, δὲν μπορεῖ νὰ γίνει μὲ πόλεμο ἀνάμεσα στὰ σημερινὰ κράτη, ἀλλὰ πάνω στὴ βάση τῆς δημοκρατικῆς ἀνάπτυξης τῆς Σοσιαλιστικο-Ἀφρικανικῆς Ἐπανάστασης. Αὐτὴ ἡ ἀνάπτυξη εἶναι ἐκείνη ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ καταλήξει σὲ ὁμοσπονδιακὰ κράτη, καὶ σὲ σύνολα συνομοσπονδιακά, ποὺ νὰ ἀνταποκρίνονται στοὺς φυλετικοὺς πόθους.

Κάθε ἄλλος δρόμος ὁδηγεῖ στὸν ἀντιδραστικὸ ἐθνικισμό, πρὸς ὄφελος ὁρισμένων δικτατορικῶν καθεστώτων καὶ ποὺ τὶς περισσότερες φορὲς εἶναι σύμμαχα τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ.

Ἐπιμένουμε πιὸ πολὺ στὴν περίπτωση τῆς Ἐρυθραίας, ποὺ μένει ἀκόμα ἀνοικτή. Θὰ ἐπαναλάβουμε ὅτι αὐτὴ ἡ περιοχὴ (ἡ Ἐρυθραία) ἀποτελοῦσε ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα, μέρος τῆς Αἰθιοπίας. Ὅτι κατοικεῖται ἀπὸ πολλὲς φυλὲς (ποὺ βρίσκομε ἐπίσης σὲ ὅλο τὸ βόρειο μέρος τῆς Αἰθιοπίας). Ὅτι ἡ τάση της γιὰ ἀποχωρισμὸ χρονολογεῖται ἀπὸ τὴν ἰταλικὴ κατοχὴ κι ἀπὸ τὴν ἄνοδο τοῦ ἀραβικοῦ ἐθνικισμοῦ μετὰ τὸ δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο. Δὲν ὑπάρχει ἕνας ὁμοιογενὴς λαὸς στὴν Ἐρυθραία. Ἀντίθετα ὑπάρχει ἐκεῖ μιὰ φυλετικὴ μειοψηφία μ ο υ σ ο υ λ μ ά ν ω ν καὶ ἀ ρ α β ο φ ώ ν ω ν (δίπλα σὲ μιὰ ἄλλη χριστιανῶν), πάνω στὴν ὁποία ἔχει ἀρχίσει νὰ ἐπιδρᾶ ὁ ἀραβικὸς ἐθνικισμός, ἰδίως γιὰ νὰ διαφυλάξει τὸν ἀραβικὸ χαρακτῆρα τῆς Ἐρυθρᾶς Θάλασσας, περάσματος πολὺ μεγάλης στρατηγικῆς σημασίας, χάρη στὸ πετρέλαιο τῆς μέσης Ἀνατολῆς.

Πάνω σ' αὐτὸν τὸν ἀραβικὸ ἐθνικισμὸ ἑδραιώθηκε, τὸν καιρὸ τοῦ Χαϊλὲ Σελασιέ τὸ κίνημα τῆς σπουδάζουσας νεολαίας τῆς Ἐρυθραίας καὶ τῆς Αἰθιοπίας, ποὺ θεωροῦσε ὅτι εἶχε βρεῖ ἔτσι ἕνα μοχλὸ γιὰ νὰ ἀνατρέψει τὴν ἀντιδραστικὴ καὶ καταπιεστικὴ ἀπολυταρχία τοῦ Χαϊλὲ Σελασιέ.

Ἀλλὰ ἔκτοτε, ξέσπασε ἡ Κοινωνικὴ Αἰθιοπικὴ Ἐπανάσταση, ποὺ ἄλλαξε τὰ δεδομένα τοῦ προβλήματος. Ὄχι βέβαια, ὅτι δὲν εἶναι ἀναγκαία ἡ πάλη γιὰ τὸ δικαίωμα τῆς αὐτονομίας καὶ ἀνεξαρτησίας κάθε φυλετικῆς περιοχῆς τῆς Αἰθιοπίας, δικαίωμα δημοκρατικὰ ἐκφρασμένο ἀπ' τοὺς κατοίκους της. Ἀλλὰ χρειάζεται οἱ ἀληθινὲς ἐπαναστατικὲς δυνάμεις κάθε περιοχῆς νὰ λαβαίνουν ὑπ' ὄψη αὐτὸ ποὺ συμβαίνει τώρα στὴν Αἰθιοπία, ἀποφεύγοντας τὴ συμμαχία μὲ τὶς ἀντιδραστικὲς δυνάμεις ποὺ παλαίβουν ἐναντίον τῆς αἰθιοπικῆς ἐπανάστασης καὶ ἀποφεύγοντες ἐπίσης π.χ. νὰ στερηθεῖ ἡ Αἰθιοπία κάθε ἐξόδου στὴ θάλασσα. Ἂς σημειωθεῖ ἐπίσης ὅτι τὸ αἰθιοπικὸ καθεστὼς διεκήρυξε πολλὲς φορὲς ὅτι εἶναι ἕτοιμο νὰ ρυθμίσει τὸ ζήτημα τῆς Ἐρυθραίας σύμφωνα μὲ τὸ «Πρόγραμμα τῆς δημοκρατικῆς αἰθιοπικῆς Ἐπανάστασης» καὶ τὶς ἐπαναστατικὲς ἐκκλήσεις ποὺ ἔγιναν ἐπανειλημμένα στὸ παρελθόν.

Οἱ πιὸ πλήρεις του διακηρύξεις σ' αὐτὸ τὸ θέμα εἶναι αὐτὲς ποὺ ἔκανε στὶς 18 τοῦ Μάη τοῦ 1976, ποὺ περιέχουν τὶς ἀκόλουθες προτάσεις: «Τὸ πρόγραμμα τῆς ἐθνικῆς δημοκρατικῆς αἰθιοπικῆς ἐπανάστασης καθιερώνει ὅτι τὸ δικαίωμα αὐτοδιάθεσης τῶν ἐθνικοτήτων μπορεῖ νὰ ἐξασφαλισθεῖ χάρη στὴν αὐτονομία τῶν περιοχῶν, ἂν οἱ πραγματικὲς καταστάσεις ποὺ εἶναι ἐκεῖνες τῆς Αἰθιοπίας, τῶν γειτόνων της καὶ τοῦ κόσμου γενικὰ ληφθοῦν δεόντως ὑπ' ὄψη...

Ἔχοντας συνειδητοποιήσει τὶς δυσκολίες ποὺ ὑ-

πάρχουν στὴ διοικητικὴ περιοχὴ τῆς Ἐρυθραίας, καὶ τὴν ἐπείγουσα ἀνάγκη νὰ ὑπερπηδηθοῦν, ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ γιὰ νὰ ἐφαρμοστεῖ πρακτικὰ μὲ πλήρη προτεραιότητα τὸ δικαίωμα αὐτοδιάθεσης τῶν ἐθνικοτήτων, ἡ προσωρινὴ στρατιωτικὴ κυβέρνηση εἶναι διατεθειμένη σὲ ἐπαφὲς καὶ ἀνταλλαγὲς ἀπόψεων μὲ προοδευτικὲς ὁμάδες καὶ ὀργανώσεις τῆς Ἐρυθραίας, ποὺ δὲ βρίσκονται σὲ σύμπραξη μὲ τοὺς φεουδάρχες, τὶς γειτονικὲς ἀντιδραστικὲς δυνάμεις καὶ τοὺς ἰμπεριαλιστὲς κλπ.».

Βέβαια, δὲν πρόκειται νὰ ἐγκαταλειφθεῖ ἡ ὑποστήριξη τῆς πάλης τῶν ἐθνικῶν ἐπαναστατικῶν δυνάμεων τῆς περιοχῆς τῆς Ἐρυθραίας γιὰ τὸ δικαίωμα αὐτοδιάθεσής τους καὶ ἀκόμα καὶ τὴν πλήρη ἀνεξαρτησία τους, ἂν τέτοια εἶναι ἡ ἐπιθυμία, ἡ ἐκφρασμένη δημοκρατικά, τῶν μαζῶν τῆς περιοχῆς.

Ἀλλὰ οὔτε καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ παραμεληθοῦν τὰ συμφέροντα τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐπανάστασης καὶ νὰ ἐγκαταλειφθεῖ μιὰ καθολικὴ ἀντίληψη τῆς ἀνάπτυξης τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης σὲ ὅλο τὸ «κέρας τῆς Ἀφρικῆς» καὶ ὅλη τὴν περιοχή. Θὰ ἦταν π.χ. ἀναγκαῖο νὰ ἀνοιχθεῖ ἡ προοπτικὴ τῆς Σοσιαλιστικῆς Συνομοσπονδίας τῶν ὁμοσπόνδων δημοκρατικῶν Κρατῶν τῆς Αἰθιοπίας, τῆς Σομαλίας, τοῦ Νοτίου Γεμέν, πλαίσιο μέσα στὸ ὁποῖο μπορεῖ νὰ δοθεῖ μιὰ δίκαιη λύση σὲ κάθε ἰδιαίτερη ἐθνικὴ περίπτωση.

* * *

Ἡ Αἰθιοπικὴ Ἐπανάσταση κατόρθωσε ἤδη νὰ πραγματοποιήσει τὴν ἀγροτικὴ μεταρρύθμιση, τὴν προχωρημένη κρατικοποίηση τῆς οἰκονομίας, τὴν ἐκλαΐκευση τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ δὲν μπόρεσε νὰ λύσει ἱκανοποιητικὰ τὸ ἄλλο μεγάλο ζήτημα, τὸ ζήτημα τῶν ἐθνικοτήτων.

Γιατὶ αὐτὸ τὸ ζήτημα δὲν εἶναι τόσο τοῦ τομέα τῆς αὐθόρμητης δράσης τῶν μαζῶν καὶ τῆς ὀργάνωσής τους στὸ τοπικὸ ἐπίπεδο, μὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ χαρακτήρα καὶ τὶς δυνατότητες τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας. Ἀλλὰ ἔχουμε ἐπιμείνει σ' ὅλη μας ἐτούτη τὴν εἰσήγηση, στὴ διάκριση ποὺ πρέπει νὰ γίνει μεταξὺ τοῦ ἀντικειμενικοῦ ἐπαναστατικοῦ προτσὲς καὶ αὐτῆς τῆς ἐξουσίας, τοῦ χαρακτήρα της καὶ τῶν περιορισμῶν της.

Ἀπὸ τὴν τωρινὴ φύση της δὲν θὰ μπορεῖ νὰ βρεῖ τὸν ὀργανικό της σύνδεσμο μὲ τὶς μάζες καὶ νὰ ἀποβεῖ ἡ πολιτικὴ ἔκφρασή τους.

Οἱ ἀντιφάσεις της εἶναι πάρα πολὺ μεγάλες καὶ ἐγκυμονοῦν σοβαροὺς κινδύνους γιὰ τὸ μέλλον τῆς ἐπανάστασης. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο δὲν μπαίνει ζήτημα γιὰ τὶς αἰθιοπικὲς καὶ μαρξιστικὲς ἐπαναστατικὲς δυνάμεις, ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ὀργανωμένες ἀνεξάρτητα, νὰ τῆς δώσουν διαρκὴ κριτικὴ ὑποστήριξη, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς περιπτώσεις ποὺ θὰ δεχόταν ἐπιθέσεις ἀπὸ ἐσωτερικὲς ἢ ἐξωτερικὲς δυνάμεις καθαρὰ ἀντιδραστικὲς καὶ ἀντεπαναστατικές, ποὺ θὰ τὴν ἔκαναν νὰ πέσει πρὸς τὰ δεξιά. Αὐτὴ ἡ γραμμὴ ἰσχύει ἐπίσης γιὰ τὶς διεθνεῖς μαρξιστικὲς ἐπαναστατικὲς δυνάμεις.

Πρέπει νὰ διεξαχθεῖ ἀπέναντί της στὸ ἐσωτερικὸ ἡ πολύμορφη πάλη μιᾶς πολιτικῆς ἀντιπολίτευσης μὲ μιὰ κατάλληλη τακτική, ποὺ ἐπιτρέπει νὰ διασωθοῦν τὰ κεκτημένα, νὰ διατηρηθεῖ ἡ ἐπαφὴ μὲ τὶς πλατειὲς μάζες ποὺ ἐξακολουθοῦν νὰ ὑποστηρίζουν αὐτὸ τὸ καθεστώς, καὶ νὰ ἐξελιχθοῦν ἀκόμα περισσότερο τὰ πιὸ ἐπαναστατικά του στοιχεῖα.

Ἀκόμα καὶ στὴν περίπτωση ποὺ δημιουργιόταν ἕνα μονολιθικὸ πολιτικὸ Κόμμα, μέσα στὸ ὁποῖο θὰ διαλυόταν ὁ τωρινὸς βοναπαρτιστικὸς στρατιωτικὸς πυρήνας, καὶ θὰ ἐγκαθιστοῦσε τὴν ἐξουσία του, τὴν τότε πολιτική, (ὅπως τὴν ἐπιδιώκει ἤδη αὐτὸς ὁ πυρήνας μὲ τὴν ἀπόπειρα σχηματισμοῦ τοῦ «Σεδδεθ», ὀργάνωσης ποὺ ἔφτιαξε τὸ ΔΕΠΕΚ μὲ πολιτικὲς βλέψεις καὶ ποὖνε ἀντίληψη τοῦ ΜΕΣΟΝ), ἀκόμα καὶ σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση οἱ αἰθίοπες καὶ διεθνεῖς μαρξιστὲς ἐπαναστάτες, δὲ θὰ ὡραιοποιοῦσαν ἕνα τέτοιο καθεστώς. Δὲν θὰ τὸ ἀποκαλοῦσαν «ἐργατικὸ» ἢ «σοσιαλιστικὸ» καὶ θὰ τηροῦσαν ἀπέναντί του τὴν ἴδια στάση: τὴ στάση τῆς πολιτικῆς ἀντιπολίτευσης, ποὺ θὰ προσπαθοῦσε νὰ τὸ ἀντικαταστήσει στὴν κατάλληλη στιγμὴ μὲ τὴ δημοκρατικὴ Κυβέρνηση τῆς Κεντρικῆς Συνέλευσης τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ἀγροτικῶν Ἑνώσεων καὶ τῶν Κεμπέλε, νομιμοποιώντας ὅλες τὶς πολιτικὲς ὀργανώσεις ποὺ θὰ δροῦσαν στὸ πλαίσιο τῆς ἐπανάστασης καὶ τῶν κεκτημένων της.

Μπορεῖ αὐτὴ ἡ πάλη νἄναι μακριᾶς διαρκείας, καὶ τὸ καθεστὼς νὰ ἀποκρυσταλλωθεῖ στὸ μεταξύ, σὰν γραφειοκρατικὴ βοναπαρτιστικὴ ἐξουσία, ποὺ θἄβρισκε δικές της κοινωνικὲς βάσεις, μέσα στὴν κρατικὴ γραφειοκρατία, ἀναπτυσσόμενο μὲ τὴ γενικὴ κρατικοποίηση τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

Αὐτὸς εἶναι ὁ δρόμος πρὸς τὸν ὁποῖο θὰ ἔσπρωχνε τὴν κατάσταση ἡ Σοβιετικὴ γραφειοκρατία καὶ ποὺ ὁ ρόλος της εἶναι ἀντιφατικός. Τὸ Κρεμλίνο, μὲ τὴ γρήγορη καὶ ἀποτελεσματική του βοήθεια, ἀκόμα καὶ θυσιάζοντας (ἴσως προσωρινὰ) τὶς θέσεις του στὴ Σομαλία, προσπαθεῖ νὰ σταθεροποιήσει ἕνα μεγάλο ἀφρικανικὸ Κράτος, ποὺ θὰ κυριαρχοῦσε στὴν καίρια στρατηγικὴ περιοχὴ τῆς Ἐρυθρᾶς Θάλασσας. Ἀλλά, στὸ βαθμὸ ποὺ τὸ Κρεμλίνο ἐνισχύει τὶς δικτατορικές, ἀντιδημοκρατικὲς καὶ γραφειοκρατικὲς τάσεις τοῦ τωρινοῦ βοναπαρτιστικοῦ πυρήνα, γιὰ νὰ ὑποτάξει καὶ νὰ ἐλέγξει τὶς ὀργανώσεις τῶν μαζῶν ποὺ ἔχουν «αὐτοδιαχειριστικὸ» χαρακτήρα καὶ δὲν στηρίζεται παρὰ στὴν κεντρικὴ ἐξουσία, παρὰ στὴν «κυβέρνηση» ἑνὸς Κράτους ποὺ θὰ κρατικοποιοῦσε τὸ σύνολο τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς (κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωση, ἂν εἶναι αὐτὸ δυνατό, τοῦ δικοῦ του καθεστῶτος στὴν ΕΣΣΔ), στὸ βαθμὸ αὐτὸ ἀποτελεῖ βραχυπρόθεσμα καὶ ἀπώτερο μέλλον ἕνα θανάσιμο κίνδυνο γιὰ τὴν αἰθιοπικὴ Ἐπανάσταση.

Ἕνα τέτοιο Κράτος, στὴν καλλίτερη περίπτωση, θὰ ἔλυνε τὰ προβλήματα τῆς πρωταρχικῆς συσσώρευσης καὶ τῆς βιομηχανοποίησης τῆς χώρας, κατὰ τὴν ἐπεκτατικὴ φάση τῆς ἀνάπτυξής της. Ἀλλὰ θὰ μπλο-

κάρει τὴν πάρα πέρα ἀνάπτυξή της καὶ φυσικὰ τὸ σοσιαλιστικὸ μέλλον της.

Ἡ ἄλλη ἐναλλακτικὴ λύση εἶναι αὐτὸ τὸ καθεστὼς νὰ ἐξελιχθεῖ κατὰ τὸν τρόπο τῆς Αἰγύπτου, τῆς Σομαλίας, τῆς Συρίας, δηλαδὴ ἀπ' τὸν ἄνοδικὸ βοναπαρτισμὸ τοῦ Νασσέρ, στὸ βοναπαρτισμὸ παρακμῆς τοῦ Σαντάτ καὶ τοῦ Σ. Βάρ, ποὺ προετοιμάζει τὴν πλήρη καπιταλιστικὴ καὶ ἰμπεριαλιστικὴ παλινόρθωση.

Ἡ βοήθεια τῶν Κουβάνων δὲν μπορεῖ νὰ μεταβάλλει βασικὰ τὴν κατεύθυνση πρὸς τὴν ὁποία ὁδηγεῖ ἡ βοήθεια τῆς ΕΣΣΔ. Γιατὶ ἡ Κούβα, σὲ τελευταία ἀνάλυση, δρᾶ μέσα στὰ πλαίσια τῆς σοβιετικῆς στρατηγικῆς στὴν Ἀφρική, καὶ τὸ δικό της ἐπίσης καθεστὼς εἶναι ἤδη πολὺ γραφειοκρατικοποιημένο. Αὐτὲς ὅμως οἱ διαπιστώσεις δὲν εἶναι ἀρκετὲς γιὰ νὰ καταδικάζουμε αὐτὴ τὴ βοήθεια, ποὺ ἀπορρέει ἀπὸ τὸν ἀντικαπιταλιστικὸ χαρακτήρα, τόσο τοῦ σοβιετικοῦ ὅσο καὶ τοῦ Κουβανέζικου καθεστῶτος. Χάρη στὸν ἀντικαπιταλιστικό τους χαρακτήρα, αὐτὰ τὰ καθεστῶτα ἐπωφελοῦνται ἀπὸ τὶς δυνατότητες, παντοῦ ὅπου παρουσιάζονται στὸν παγκόσμιο στίβο, γιὰ νὰ ἐπεκτείνουν τὴν ἐπιρροή τους, στηριζόμενα πάνω σὲ δυνάμεις ποὺ τὶς θεωροῦν ἱκανὲς ταυτόχρονα νὰ διαγράψουν μιὰ πορεία ἀντιιμπεριαλιστικὴ καὶ ἀντικαπιταλιστικὴ καὶ νὰ ὑποβληθοῦν στὸν ἔλεγχό τους.

Ἐπωφελούμενοι ἔτσι τῆς μεταβολῆς τοῦ συσχετισμοῦ τῶν δυνάμεων μὲ τὸν ἰμπεριαλισμό, οἱ σοβιετικοὶ κι οἱ σύμμαχοί τους, ποὺ βρίσκονται στὴν ἄμυνα στὶς προηγμένες καπιταλιστικὲς χῶρες, ἀπέναντι στὸν κίνδυνο τῆς Σοσιαλιστικῆς Ἐπανάστασης σ' αὐτὲς τὶς περιοχές, ἀνακαλύπτουν τώρα ἕνα νέο τομέα ἐπέκτασης τῆς ἐπιρροῆς τους, στὸ χῶρο τῆς ἀποικιακῆς Ἐπανάστασης.

Ὅλα αὐτὰ τὰ φαινόμενα, εἶναι, σὲ τελευταία ἀνάλυση, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀργοπορείας τῆς Σοσιαλιστικῆς Ἐπανάστασης στὶς προηγμένες χῶρες.

Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, ἡ στάση μας ἀπέναντι σ' αὐτὰ τὰ φαινόμενα δὲν μπορεῖ νἆναι ἁπλῶς ἀρνητική, ἀλλὰ πρέπει νὰ παίρνουμε ὑπ' ὄψη τὴ συγκεκριμένη διαλεκτικὴ ποὺ χαρακτηρίζει τὴ μεταβατικὴ περίοδο ἀπὸ τὸν καπιταλισμὸ στὸ σοσιαλισμὸ σὲ παγκόσμια κλίμακα.

Οὔτε νὰ ὡραιοποιοῦμε, οὔτε νἄχουμε αὐταπάτες, οὔτε νὰ ἀπορρίπτουμε χωρὶς ἀποχρώσεις καὶ διακρίσεις, τὶς δυνάμεις καὶ τοὺς σχηματισμοὺς (κινήματα, ὀργανώσεις, Κράτη, καθεστῶτα), τῆς μεταβατικῆς ἐποχῆς.

28 Μαρτίου 1978

ΓΙΑ ΤΟ

ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟ

ΔΙΜΗΝΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:

«Γιὰ τὸ Σοσιαλισμὸ»
Κεντρικὸ Ταχυδρομεῖο
Ταχ. Θυρὶς 674
ΑΘΗΝΑ

Ὑπεύθυνος Σύνταξης
ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΓΚΟΡΝΑΣ
Κασομούλη 19, Τ.Τ. 411
ΑΘΗΝΑ

Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου
ΓΙΩΡΓΟΣ ΖΩΡΖΟΣ
Μεσολογγίου 16
Τηλ. 3611.372

ΣΥΝΔΡΟΜΗ:
Ἐξάμηνη 60 δρχ.
Ἐτήσια 120 δρχ.

Ἡ καμπάνια γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τοῦ Ν. Μπουχάριν

Μὲ τὴν δημοσίευση τῆς ἐπιστολῆς τοῦ γιοῦ τοῦ Νικολάϊ Μπουχάριν, Γιοῦρι Λαρὶν πρὸς τόν Γ.Γ. τοῦ Κ.Κ.Ι. Ἐνρίκο Μπερλινγκουὲρ, σὲ ἄρθρο τοῦ σ. Μ. Ν. Ράπτη στὸ «Βῆμα» τῆς 14ης-5-78, ἄρχισε καὶ στὴ χώρα μας ἡ καμπάνια γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς μνήμης τοῦ Μπολσεβίκου ἡγέτη. Ἡ καμπάνια αὐτὴ ὀργανώνεται διεθνῶς ἀπὸ τὸ Ἵδρυμα Ράσελ.

Ἤδη μεταξὺ ἄλλων στελεχῶν καὶ μελῶν τοῦ Κομμουνιστικοῦ κινήματος τῆς χώρας μας τὸ κείμενο ἔχουν ὑπογράψει καὶ οἱ: Λ. Ἀποστόλου, Π. Γιατσόπουλος, Μ. Γλέζος, Π. Εὐθυμίου, Ἡ. Ἡλιοῦ, Π. Κανελλάκης, Σ. Μπαμπᾶς, Γ. Μπαχάρας, Σ. Παναγούλης, Χρ. Παπαθανασίου, Μ. Ράπτης, Α. Στάγκος.

Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειώσουμε ὅτι ἡγετικὰ στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε.ἐσ., τοῦ κόμματος τῆς «ἀνανέωσης» ποὺ ὑποστηρίζει μὲ πεῖσμα τὴν ἀνεξαρτησία τοῦ κινήματος ἀπὸ τὰ διεθνῆ κέντρα, μᾶς δήλωσαν ὅτι γιὰ νὰ ἀποφασίσει τὸ κόμμα τους τὶ θὰ κάνει σχετικὰ μὲ τὴν καμπάνια, περιμένουν νὰ δοῦν τὴ σχετικὴ ἀπόφαση τοῦ Κ.Κ.Ι.

Γιὰ τὴν πληροφόρηση τῶν συντρόφων τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐσ. σημειώνουμε ὅτι ἤδη ἡ «Οὐνιτὰ» τῆς 16ης Ἰουνίου, μὲ ἄρθρο τοῦ Πάολο Σπριάνο, πῆρε ἀναφανδὸν μέρος ὑπὲρ τῆς ἀποκατάστασης τῆς μνήμης τοῦ Ν. Μπουχάριν καὶ ὅλων τῶν ἄλλων θυμάτων τῶν δικῶν τῆς Μόσχας. Ἐπίσης πολλές μεγάλες προσωπικότητες τοῦ διεθνοῦς ἐργατικοῦ καὶ δημοκρατικοῦ κινήματος προσχώρησαν στὴν καμπάνια αὐτή.

Παρακάτω παραθέτουμε τὸ πλῆρες κείμενο τοῦ γράμματος τοῦ Γιοῦρι Λαρὶν (Μπουχάριν).

Ἀξιοσέβαστε Σύντροφε Μπερλίνγκουερ,

Σᾶς γράφω αὐτὸ τὸ γράμμα στὶς παραμονὲς τῆς 40ῆς ἐπετείου ἀπὸ τὸν τραγικὸ θάνατο τοῦ πατέρα μου Νικολάι Ἰβάνοβιτς Μπουχάριν. Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἤμουνα μόλις δυὸ χρονῶν καὶ φυσικὰ ἀνίκανος νὰ θυμηθῶ τὸν πατέρα μου. Ἀλλὰ ἡ μητέρα μου, ποὺ πέρασε πολλὰ χρόνια στὶς φυλακὲς καὶ τὰ στρατόπεδα τοῦ Στάλιν, ἐπέζησε ὡς ἐκ θαύματος καὶ μοῦ διηγήθηκε τὴν ἀλήθεια σχετικὰ μὲ τὸν πατέρα μου. Τελευταῖα, ὁ Γ. Μ. Κριζανόφσκι, ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ στενοὺς φίλους τοῦ Λένιν καὶ τῶν Παλιῶν Μπολσεβίκων ποὺ ἔζησε τὰ χρόνια τῆς τρομοκρατίας καὶ ποὺ γνώριζε τὸν Νικολάι Ἰβάνοβιτς Μπουχάριν ἀπὸ διάφορα περιστατικά, μοῦ μίλησε γι' αὐτόν.

Ἐπιπρόσθετα, διάβασα πολλὰ βιβλία ἀπὸ Μπολσεβίκους τῆς ἐποχῆς (ποὺ καὶ τώρα εἶναι ἀπαγορευμένα στὴ χώρα μας, καὶ ποὺ τυχαῖα μόνο διαφυλάχτηκαν ἀπὸ ὁρισμένους παλιοὺς Μπολσεβίκους), ἀνάμεσα στὰ ὁποῖα καὶ βιβλία γραμμένα ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Νικολάι Ἰβάνοβιτς καὶ ἔργα ξένων ἐρευνητῶν. Ἡ πληροφόρηση ποὺ ἔτσι ἀπέκτησα μὲ βοήθησε νὰ ἐκτιμήσω πλήρως τὸ χαρακτήρα καὶ τὴν κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ δράση τοῦ πατέρα μου. Κατάλαβα τὸ πελώριο μέγεθος τῶν ἐγκλημάτων τοῦ Στάλιν, καὶ τὴν ἔκταση ποὺ πῆρε ἡ διαστρέβλωση τῆς ἱστορίας τοῦ Κόμματος, τὸ παράλογο καὶ τὴν ἠλιθιότητα ἀπὸ τὶς κατηγορίες ποὺ διατυπώθηκαν ἐναντίον τοῦ πατέρα μου στὴν Ὁλομέλεια τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Φλεβάρη - Μάρτη 1937 καὶ τὴ δίκη τοῦ λεγομένου «Δεξιο-Τροτσκιστικοῦ Μπλόκ».

Ὡστόσο, στὴ βάση αὐτῶν τῶν παράλογων κατηγοριῶν (κατασκοπία, προδοσία, σαμποτάζ καὶ φόνοι) ὁ πατέρας μου διώχτηκε ἀπὸ τὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ τὸ Κόμμα καὶ καταδικάστηκε σὲ θάνατο.

Στὶς ἀρχὲς τοῦ 1961, ἡ μητέρα μου Α. Μ. Λαρίνα καὶ μαζὶ τότε κι ἐγὼ ἐπίμονα ἐγείραμε τὸ ζήτημα τῆς ἀποκήρυξης τῶν τέτοιων τερατωδῶν κατηγοριῶν καὶ τῆς ἀποκατάστασης τοῦ Ν. Ι. Μπουχάριν σὰν μέλους τοῦ Κόμματος, μπροστὰ στὰ ἀνώτατα ὄργανα τοῦ Κόμματος τῆς χώρας μας. Τὸ ζήτημα τέθηκε ἐπίσης στὴν ἡγεσία τοῦ Κόμματος ἀπὸ τὰ πιὸ ἡλικιωμένα, ἐπιζῶντα μέλη τῶν Παλιῶν Μπολσεβίκων γύρω ἀπὸ τὴν πρώην γραμματέα (ἐπὶ Λένιν) τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κόμματος Ε. Δ. Στασέβα. Στὸ μεταξύ, τὰ μέλη αὐτὰ πέθαναν χωρὶς νὰ πάρουν ἀπάντηση καὶ μόλις τώρα τελευταῖα, τὸ περασμένο καλοκαίρι (1977), πήραμε κάποια ἀπάντηση μ' ἕνα τηλεγράφημα. Κάποιος ἐπίσημος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλέγχου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κόμματος, μᾶς πληροφόρησε μὲ τὸ τηλέφωνο πὼς οἱ κατηγορίες ποὺ διατυπώθηκαν κατὰ τὴ δίκη τοῦ Μπουχάριν δὲν ἀκυρώθηκαν, καθὼς ἡ διαδικασία γιὰ τὴν ἐπανεξέταση τῶν ντοκουμέντων τῶν σχετικῶν μ' αὐτὴ τὴ δίκη δὲν συμπληρώθηκε. Ἑπομένως τὸ ζήτημα τῆς ἀποκατάστασής του στὸ Κόμμα δὲν μποροῦσε ἀκόμα νὰ τακτοποιηθεῖ. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι 40 χρόνια μετὰ τὴν ἐκτέλεση τοῦ πατέρα μου, πήραμε μιὰ ἀπάντηση ποὺ στὴν οὐσία ἐπικυρώνει τὶς τερατώδεις κατηγορίες τοῦ Στάλιν. Οἱ προσπάθειες μου ν' ἀποταθῶ στὰ Δικαστήρια (τὸ Ἀνώτατο Δικαστήριο τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης) ἔμειναν ἄκαρπες. Στὴν πραγματικότητα, δὲν μοῦδωσαν καμμιὰ ἀπάντηση. Σὲ μιὰ χώρα ποὺ τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ πληθυσμοῦ γεννήθηκε μετὰ τὸν τε-

λευταῖο πόλεμο, ὑπάρχουν πάντα πολλοὶ ποὺ θεωροῦν πὼς ὁ πατέρας μου ὑπῆρξε ἕνας προδότης, πράκτορας τοῦ Χίτλερ, ἐνῶ ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς ὑπῆρξε ἕνας ἀπαράμιλλος ἀγωνιστὴς ἐναντίον τοῦ φασισμοῦ, καὶ στὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του ἀφιέρωσε ὅλη του τὴν ἐνεργητικότητα γιὰ νὰ καταγγείλει τὸ φασισμὸ καὶ νὰ προειδοποιήσει γιὰ τὸν ἀνερχόμενο φασιστικὸ κίνδυνο. Ἀφήνοντας τὸ σπίτι μας γιὰ νὰ παραβρεθεῖ στὴν Ὁλομέλεια τοῦ Φλεβάρη - Μάρτη 1937 (ἀπὸ τὴν ὁποία ποτὲ δὲν ξαναγύρισε), ὁ παρέρας μου εἶπε στὴ μητέρα μου: «Μὴν μνησικακήσεις, στὴν Ἱστορία γίνονται πικρὰ λάθη. Θέλω ὁ γυιός μου νὰ μεγαλώσει σὰν Μπολσεβίκος». Ἐνατένιζε τὰ γεγονότα σὰν τραγικά, ἀλλὰ περαστικά, καὶ πίστευε στὴν τελειωτικὴ νίκη ἀπὸ τὶς δυνάμεις τοῦ σοσιαλισμοῦ.

Δὲν εἶμαι μέλος τοῦ Κόμματος, ἀλλὰ γιὰ τὸν πατέρα μου ἡ λέξη «Μπολσεβίκος» σήμαινε ἀναμφισβήτητα μαχητὴς γιὰ τὴν κοινωνικὴ δικαιοσύνη.

Κι εἴμαστε ἀνίκανοι νὰ ἐπιτύχουμε τέτοια δικαιοσύνη στὴ χώρα μας γιὰ τὸν ἄνθρωπο ποὺ ὁ Λένιν πρὶν πεθάνει ἀποκαλοῦσε «ὁ εὐνοούμενος ὅλου τοῦ Κόμματος». Γιὰ τὴ μητέρα μου, ποὺ πέρασε ἀπ' ὅλη τὴν τρομοκρατία τῶν στρατοπέδων τοῦ Στάλιν, ποὺ γνώρισε πολλοὺς ἀπὸ τοὺς συναγωνιστὲς τοῦ Λένιν, ἀντιπροσωπευτικοὺς τοῦ παλιοῦ Μπολσεβίκικου Κόμματος — καὶ ποὺ τοὺς θυμᾶται μὲ τὶς εὐνοϊκότερες ἐντυπώσεις καὶ γιὰ τοὺς ὁποίους μιλᾶ πάντα μὲ τρυφερότητα καὶ ἀγάπη — ἡ ζωὴ ὑπὸ τέτοιες συνθῆκες γίνεται ὁλοένα καὶ πιὸ ἀνυπόφορη. Εἶναι ἀκατανόητο ὅτι ἄνθρωποι ποὺ σηκώνουν ἀκόμα στοὺς ὤμους τους τὸ φορτίο τῶν ἐγκλημάτων τοῦ Στάλιν καὶ δὲν τὸ πετᾶν στὰ σκουπίδια τῆς Ἱστορίας, μποροῦν ν' ἀγωνιστοῦν γιὰ ὑψηλὰ ἰδεώδη.

Ἀπευθύνομαι σὲ σᾶς, σύντροφε Μπερλίγγκουερ, ὄχι μονάχα γιατὶ εἶστε ὁ ἡγέτης ἀπὸ τὸ πιὸ μεγάλο Κομμουνιστικὸ Κόμμα τῆς Δυτ. Εὐρώπης, καὶ ποὺ ἀπαλλάχτηκε ἀπ' αὐτὸ τὸ φορτίο, ἀλλὰ ἐπίσης γιατὶ ὁ Ν. Ι. Μπουχάριν ἦταν Διεθνιστὴς Κομμουνιστής, ἕνα ἐνεργὸ μέλος τοῦ διεθνοῦς ἐργατικοῦ κινήματος. Ἦταν γνωστὸς στοὺς Κομμουνιστὲς τῶν πολλῶν χωρῶν καὶ ποὺ τὸν θυμοῦνταν πάντα μὲ θερμὴ ἀγάπη. Μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ζοῦν ἀκόμα καὶ ἀγωνίζονται στὶς γραμμὲς τοῦ Ἰταλικοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος. Ἔχω ἰδιαίτερα στὸ μυαλό μου τὴν περίπτωση τοῦ Οὔμπερτο Τερατσίνι.

Ἀπευθύνομαι σὲ σᾶς γιὰ νὰ πάρετε μέρος στὴν καμπάνια γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τοῦ πατέρα μου ὑπὸ ὁποιαδήποτε μορφὴ σᾶς φανεῖ ἡ καλλίτερη.

Λίγο πρὶν τὸ θάνατό του ὁ Νικολάι Ἰβάνοβιτς ἔγραψε ἕνα γράμμα «στὴ μελλοντικὴ γενεὰ τῶν ἡγετῶν τοῦ Κόμματος», στὸ ὁποῖο τοὺς καλοῦσε «νὰ ξεδιαλύνουν τὸ τερατῶδες συνοθύλευμα τῶν ἐγκλημάτων. Ἡ μητέρα μου ἀποστήθισε αὐτὸ τὸ γράμμα στὶς σκοτεινὲς ἐκεῖνες μέρες, κι ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀποκατάστασή της τὸ διαβίβασε στὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Κόμματος. Τὸ γράμμα αὐτὸ τέλειωνε ἔτσι: «Νὰ ξέρετε σύντροφοι, ὅτι πάνω στὴ Σημαία ποὺ θὰ σηκώνετε στοὺς νικηφόρους ἀγῶνες σας, γιὰ τὸν Κομμουνισμὸ ὑπάρχει ἐπίσης μιὰ σταγόνα ἀπὸ τὸ αἷμα μου».

Εἰλικρινὰ δικός σας
ΓΙΟΥΡΙ ΛΑΡΙΝ (ΜΠΟΥΧΑΡΙΝ)

Καταδικάστηκε σὲ 8 χρόνια φυλακὴ ὁ Ροῦντολφ Μπᾶρο

Καταδικάστηκε στὴν Ἀνατολικὴ Γερμανία σὲ 8 χρόνια φυλακὴ γιὰ δῆθεν μετάδοση πληροφοριῶν στὴ Δύση ὁ Ροῦντολφ Μπᾶρο, 42 ἐτῶν, μέλος ἀπὸ τὰ παιδικά του χρόνια τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος.

Ὁ Ρ. Μπᾶρο ἔγινε πρόσφατα γνωστὸς μὲ τὸ ἔργο του ποὺ δημοσιεύτηκε στὴ Δ. Γερμανία «Ἡ ἐναλλακτικὴ Λύση» καὶ ποὺ χαιρετήστηκε παγκόσμια (ἀπὸ τὴν ἐπαναστατικὴ Ἀριστερὰ) σὰν μιὰ σημαντικότατη θεωρητικὴ συμβολὴ στὸ ζήτημα τοῦ χαρακτήρα τῶν «σοβιετικοῦ τύπου» κοινωνικῶν καθεστώτων.

Στὸ ἔργο του αὐτὸ ὁ Ρ. Μπᾶρο ὑποστηρίζει ἐκτὸς ἄλλων τὴν ἀνάγκη δημιουργίας νέας Κομμουνιστικῆς Ὀργάνωσης στὴν Ἀνατολικὴ Γερμανία γιὰ τὴν καταπολέμηση τοῦ γραφειοκρατικοῦ καθεστῶτος, καὶ τὸ ἄνοιγμα τοῦ δρόμου πρὸς τὸν σοσιαλισμὸ μὲ μιὰ νέα ἐπανάσταση.

Ἡ σύλληψη καὶ βαρειὰ καταδίκη του προκάλεσαν ἤδη σοβαρὲς ἀντιδράσεις σὲ πολλὲς δυτικὲς χῶρες. Ἀκόμα καὶ ἡ γαλλικὴ «Οὐμανιτέ», ὄργανο τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος ἔγραφε ὅτι ἡ καταδίκη εἶναι ἀδικαιολόγητη, γιατὶ ἀντιστρατεύεται τὴν σοσιαλιστικὴ ἐπίσης ἀρχὴ (καὶ ὄχι μόνο δημοκρατικὴ) τῆς ἐλευθερίας τῆς γνώμης.

Πρέπει τώρα νὰ ὀργανωθεῖ παγκόσμια καμπάνια γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ Ρ. Μπᾶρο, ποὺ ἐκπροσωπεῖ ἀναμφισβήτητα τὸ πιὸ προχωρημένο ἐπαναστατικὸ μαρξιστικὸ ρεῦμα στὶς Ἀνατολικὲς χῶρες, καὶ ποὺ ἡ θεωρητική του συμβολὴ στὸν τομέα τῆς συζήτησης τῶν προβλημάτων τῶν χωρῶν αὐτῶν, θεωρεῖται σημαντικότατη.

Πρέπει καὶ στὴ χώρα μας νὰ σχηματιστεῖ Ἐπιτροπὴ Ἀπελευθέρωσης τοῦ Ρ. Μπᾶρο.

Ἡ «Διεθνὴς Ἐπαναστατικὴ Μαρξιστικὴ Τάση» διεξάγει μιὰ παγκόσμια καμπάνια πάνω στὸ θέμα αὐτό, σὲ συνδυασμὸ μὲ ἄλλες ὀργανώσεις, ὅπως ἡ «4η Διεθνὴς» ποὺ πῆραν παρόμοια θέση.

[redacted]

Γιώργης Βερέκεν

Στὶς 8 τοῦ περασμένου Μάη πέθανε στὶς Βρυξέλλες ὁ σύντροφος Γ. Βερέκεν, παληὸ στέλεχος τοῦ βελγικοῦ ἐργατικοῦ, κομμουνιστικοῦ καὶ ἐπαναστατικοῦ κινήματος.

Τὸ παρακάτω κείμενο, γραμμένο ἀπὸ τὸν σ. Μ. Πάμπλο, ἀφιερώνεται στὴ μνήμη του.

Ἡ Σύνταξη

Ἔμαθα τὸ θάνατο τοῦ Γιώργη, βρισκόμενος στὴν Ἀθήνα. Περίμενα αὐτὸ τὸ ἐνδεχόμενο, ἔχοντας παρατηρήσει ἀπὸ καιρὸ τώρα, τὴ συνεχῆ ἐπιδείνωση τῆς ὑγείας του.

Ἀλλὰ ὁ Γιώργης δὲν ἔπαψε ν' ἀγωνίζεται ὡς τὴν τελευταία στιγμὴ τῆς ζωῆς του. Ἡ θέλησή του γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὴ δράση δυνάμωσε μὲ τὴν ἡλικία, τὴν πεποίθησή του ὅτι ὑπεράσπιζε ἰδέες σωστές, καὶ τὸ πάθος του γιὰ νὰ ἐπανορθώσει καταστάσεις ποὺ τὶς θεωροῦσε ἐπισφαλεῖς ἢ ἄδικες.

Ὁ Γιώργης εἶχε τὸν ἰδιαίτερο χαρακτήρα του ποὺ συχνὰ τὸν εἶχε φέρει σὲ ἀντίθεση μὲ τέτοιον ἢ τέτοιον Σύντροφο, καὶ ἀκόμα, ὅπως ξέρουμε, μὲ τὸν ἴδιο τὸν Λέοντα Τρότσκυ. Προσωπικὰ ἔβρισκα πολὺ ἀξιοσημείωτο ὅτι ἕνας αὐτοδίδακτος ἐργάτης, ποὺ γνώρισε μιὰ δύσκολη παιδικὴ ἡλικία, μιὰ θυελλώδη νεότητα, ποὺ ἄλλαξε τόσα ἐπαγγέλματα στὴ ζωή του, μπόρεσε ν' ἀναπτύξει καὶ νὰ διατηρήσει ὡς τὸ τέλος τὴν ἐπαναστατική του ὑπερηφάνεια, τὸ θάρρος, σ' ὁποιαδήποτε περίπτωση, τῆς γνώμης του.

Ὑπῆρχε μιὰ ὁρισμένη ἀτομικιστικὴ διάσταση «ἀναρχικοῦ» στὴ συμπεριφορὰ τοῦ Γιώργη, ποὺ ὡστόσο, ξέροντάς τους καλά, σεβότανε τοὺς «Μεγάλους» τοῦ μαρξισμοῦ, καὶ ἰδιαίτερα τὸν Λέοντα Τρότσκυ.

Κι ὡστόσο θεωροῦσε πὼς ὁ τελευταῖος κράτησε «ἄδικη» στάση ἀπέναντί του, καθὼς καὶ ἀπέναντι στὸν Σνέβλιτ καὶ τὸ ΠΟΥΜ.

Ὁ Γιώργης ἀντιπροσώπευε ἕνα ὁρισμένο τύπο ἐπαναστάτη ἀγωνιστῆ, καθορισμένο ἀπὸ τὸ ἱστορικὸ περιβάλλον τῆς διαπαιδαγώγησης καὶ τῆς δράσης του στὸ Βέλγιο.

Ἀπὸ τὴν ἄποψη αὐτὴ εἶχε καὶ τὰ «ἐλαττώματά» του, ποὺ συχνὰ ἐνοχλοῦσαν ὁρισμένους Συντρόφους. Ἀλλὰ «ἐλαττώματα» μᾶς διακρίνουν ὅλους, καθὼς οἱ ἐλλείψεις μας ἀποτελοῦν μέρος τῆς διαπαιδαγώγησης καὶ τῆς δράσης μας σὲ μιὰ κοινωνία μέσα στὴν ὁποία εἶναι ἀδύνατο ν' ἀναπτυχθοῦμε «ἁρμονικὰ» καὶ «λογικά».

Δὲν συμφωνούσαμε μὲ τὸν Γιώργη σ' ὁρισμένα ζητήματα πολιτικὰ καὶ ἄλλα πολὺ σημαντικά. Οἱ συζητήσεις μας μαζί του ἦταν, ἐξαιτίας ἀπ' αὐτό, συχνὰ ζωηρές.

Ὁρισμένοι Σύντροφοι ἐκπλήσσονταν, γιατί παραμέναμε στὴν ἴδια Διεθνῆ Ὀργάνωση, μπροστὰ στὸ μέγεθος τῶν διαφωνιῶν, καὶ τὴν ἀτομικιστική, πολὺ λίγο «πειθαρχημένη» στάση τοῦ Γιώργη.

Προσωπικὰ ἤξερα πολὺ καλὰ σὲ ποιό βαθμὸ αὐτὲς οἱ διαφωνίες δυσκόλευαν τὴν ἀνάπτυξη τῆς Τάσης στὸ Βέλγιο, ἀλλὰ δὲν κατόρθωνα νὰ λύσω ἕνα δικό μου ἐσωτερικὸ πρόβλημα: μιὰ ὀργάνωση «νέου Τύπου», ποὺ βασίζεται στὴν «Αὐτοδιαχείριση», ἀνοιχτὴ σ' ὅλους τοὺς ἐπαναστάτες ἀγωνιστές, ποὺ στὸ διάστημα μιᾶς μακριᾶς, δραστήριας ζωῆς, ἀπέδειξαν κατακάθαρα πόσο σοβαρὰ καταπιάστηκαν στὴν πάλη, θὰ μποροῦσε νὰ χωριστεῖ ἀπὸ ἀγωνιστὲς ὅπως ὁ Γιώργης, ὅταν ὁ ἴδιος δὲν εἶχε καμμιὰ διάθεση νὰ τὴν ἐγκαταλείψει;

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς τελευταίας συνεδρίασης τῆς Τάσης μας, ποὺ ἔγινε στὸ Ἄμστερνταμ, στάθηκα ἐπίτηδες στὶς Βρυξέλλες γιὰ νὰ ἐπισκεφθῶ τὸν Γιώργη, ποὔταν ἄρρωστος στὸ Νοσοκομεῖο τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ὅπου καὶ πέθανε.

Εἶχα ἕνα σὸκ ὅταν τὸν ἀντίκρυσα, τρομερὰ ἀδυνατισμένο, μὲ μερικὰ ἴχνη ἀπὸ αἷμα στοὺς κροτάφους του, προερχόμενα ἀπὸ τὴ θεραπεία ποὺ τοῦ κάνανε.

Ξαφνικὰ αἰσθάνθηκα πὼς ἴσως τὸν ἔβλεπα γιὰ τελευταία φορά, καὶ θαρρῶ πὼς διέκρινα στὸ βάθος ἀπὸ τὰ πυρετώδη γαλάζια μάτια του, πὼς κι ὁ ἴδιος εἶχε τὸ προαίσθημα τοῦ προσεχοῦς θανάτου του. Γι' αὐτό, χωρὶς νὰ τὸ μολογήσουμε ὁ ἕνας στὸν ἄλλο, ἀποφασίσαμε κρυφὰ ἀπὸ κοινοῦ, νὰ παρατείνουμε τὴ συζήτησή μας, σὰν νὰ ἐπρόκειτο γιὰ τὴν τελευταία. Ἦταν κυρίως αὐτὸς ποὺ μιλοῦσε, μὲ μεγάλη ζωηρότητα, κυττάζοντάς με πότε πότε μὲ ἔνταση, σὰν νἄθελε νὰ μοῦ μηνύσει ἔτσι νὰ συγκρατήσω καλὰ ὅ,τι ἔλεγε.

Εἶχα πολλὲς φορὲς τὸ αἴσθημα ὅτι μοῦ ἐξομολογιότανε λεπτομέρειες τῆς ἀτομικῆς του ζωῆς, ἐκ-

μεταλλευόμενος αὐτὴ τὴν εὐκαιρία ποὺ τὴν θεωροῦσε ἴσως σὰν τὴν τελευταία.

Ἔμαθα ἔτσι ποιά ἦταν ἡ οἰκογένειά του, ὅτι ὑπῆρξε τὸ τελευταῖο ἀπὸ ἕξη παιδιά, ὅτι ἡ Μητέρα του δὲν θέλησε μὲ τὸν ἐρχομό του νὰ μεγαλώσει ἀκόμα αὐτὴ ἡ ἤδη μακριὰ σειρά, ὅτι ἀγαποῦσε ἰδιαίτερα τὸν ἀδελφό του Πέτρο, «ὁμορφόπαιδο» καὶ «ἐπαναστατημένος» ἀπὸ τὶς τρομερές του ἐμπειρίες τοῦ Πρώτου Παγκόσμιου Πολέμου, ποὺ μύησε τὸν Γιώργη στὶς ἰδέες τοῦ σοσιαλισμοῦ.

Μοῦ διηγήθηκε πολλὲς λεπτομέρειες αὐτῆς τῆς περιόδου, καθὼς καὶ γιὰ τὴ συνδικαλιστική του ἀργότερα δράση ἐπικεφαλῆς τοῦ σωματείου τῶν ὁδηγῶν τῶν ταξὶ στὶς Βρυξέλλες. Μιλοῦσε μὲ ζωηρότητα, γελοῦσε ἐπίσης κάποτε κάποτε, καθὼς ἀναθυμότανε τὶς ἀνδραγαθεῖες του καὶ τὰ καμώματά του ἀπέναντι στοὺς Ἐργοδότες, τὴν Ἀστυνομία, τὸ Κράτος, τοὺς σοσιαλιστὲς καὶ τοὺς σταλινικοὺς γραφειοκράτες, δηλαδὴ ὅ,τι ἀπεχθάνονταν.

Μοὔδειξε ἕνα γηραλέο σαραβαλιασμένο στὸ βάθος τοῦ θαλάμου τοῦ Νοσοκομείου, παληὸ συνταγματάρχη τῶν Ἀλεξιπτωτιστῶν στὸ Κογκό, διάσημο γιὰ τὰ κτηνώδη ἀνδραγαθήματά του στοὺς ἀποικιακοὺς πολέμους ποὔξερε κι αὐτὸς καλὰ τὸν Γιώργη.

Δυὸ «ταξικοὶ ἐχθροὶ» στὸν ἴδιο νοσοκομειακὸ θάλαμο, στὸ κατώφλι τοῦ θανάτου, ποὺ κάπως τοὺς εἶχε φέρει πιὸ κοντὰ τὸν ἕνα στὸν ἄλλο.

«Τὴν περασμένη νύχτα», μοὖπε ὁ Γιώργης, «αὐτὸς ὁ παλιάνθρωπος σωριάστηκε τρεῖς φορὲς προσπαθώντας νὰ διασχίσει τὴν αἴθουσα καὶ νὰ πάει στὴν τουαλέτα. Μιὰ φορά, ἐδῶ μπροστὰ στὸ κρεββάτι μου. Δὲν κοιμόμουνα, τὸν εἶδα καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ σκέφτηκα νὰ τὸν ἀφήσω κατάχαμα. Ἀλλὰ βέβαια, δὲν μποροῦσα νὰ κάνω τέτοιο πράγμα, ἄφησα τὸ κρεββάτι μου, καὶ τὸν ξανάστησα στὰ πόδια του».

Ὁ Γιώργης Βερέκεν, σὲ ἡλικία 81 ἐτῶν, ὕστερα ἀπὸ μιὰ μακριὰ ζωὴ ἀγωνιστὴ ἄφησε τὴ Γῆ αὐτή, τηρώντας τὴν παράδοση τῶν πραγματικῶν ἐπαναστατῶν: γιομάτος ἐλπίδα γιὰ τὴ νίκη τοῦ Σοσιαλισμοῦ, καὶ ἀγάπη γιὰ τὸν Ἄνθρωπο. Τὸν χαιρετᾶμε.

Μάης 1978 — Μ. ΠΑΜΠΛΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΓΙΑΤΙ Η ΔΕΞΙΑ ΣΥΣΠΕΙΡΩΝΕΤΑΙ .... Σελ. 1

ΑΠΟ ΤΗ ΣΚΟΠΙΑ ΜΑΣ .... » 3
- Γιὰ τὸ «Ἀντιτρομοκρατικὸ» .... » 3
- Ἀφρικὴ τὸ κύριο μῆλο τῆς ἔριδος .... » 4
- Πυρηνικὰ ἐργοστάσια .... » 4
- Βιομήχανοι καὶ οἰκολογία .... » 5
- Ὑλικὸ γιὰ τὴν κριτικὴ κατανόηση τῆς ἀντίστασης (1941 — 1944) .... » 5
- Οἱ ἀγῶνες τῶν ἐργαζομένων .... » 6
- Πάνω στὸ θέμα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου .. » 7

Τὸ συνέδριο τῶν C.C.A. .... » 8

ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΑΡΘΡΑ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΕΣ .... ». 9
- Ἡ κατάσταση στὴ Γαλλία μετὰ τὶς βουλευτικὲς ἐκλογὲς .... » 9
- Τὸ νόημα καὶ μήνυμα τοῦ Ἱστορικοῦ Γαλλικοῦ Μάη 1968 .... » 15
- Ἐξελίξεις στὴν παραδοσιακὴ ἀριστερὰ 17
- Τὸ Ἰρὰν κινεῖται .... »..18
- Τὸ βραβεῖο τοῦ Ρίτσου .... » 21

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ .... » 22
- Γιὰ τὴν Αἰθιοπικὴ Ἐπανάσταση .... » 22

Ἡ καμπάνια γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τοῦ Ν. Μπουχάριν.. » 29

Καταδικάστηκε σὲ 8 χρόνια φυλακὴ ὁ Ρουντολφ Μπᾶρο » 30

Γιώργης Βερέκεν .... »..31

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Τὸ «Γιὰ τὸ Σοσιαλισμὸ» εἶναι ὄργανο δυνάμεων τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος, ποὺ τοποθετοῦνται γενικὰ στὸ χῶρο τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Μαρξισμοῦ.

Ποὔχουν δηλαδὴ ἕνα ξεκάθαρο ἀντιϊμπεριαλιστικό, ἀντικαπιταλιστικὸ καὶ ἀντιγραφειοκρατικὸ σοσιαλιστικὸ πρόγραμμα καὶ θεωροῦν ὅτι ὁ ἀπαραίτητος σοσιαλιστικὸς μετασχηματισμὸς τῆς Ἑλλάδας, καὶ κάθε χώρας, θἆναι ἀποτέλεσμα τῆς ἀναπόφευκτης, σὲ μιὰ ὁρισμένη στιγμή, δυναμικῆς ἀναμέτρησης μὲ τὴν ἔνοπλη ἀντίσταση τῆς ἀντίδρασης, καὶ ἑπομένως ἀποτέλεσμα ἑνὸς ποιοτικοῦ πηδήματος, ἀπὸ μιὰ ἐξελιχτικὴ γιὰ ἕνα διάστημα πορεία στὴν νικηφόρα ὁλοκλήρωση τῆς Ἐπανάστασης.

Ἐπιπλέον. δυνάμεων ποὺ θὰ χαράζουν μιὰ ὀρθὴ μεταβατικὴ ταχτικὴ τόσο ἀπέναντι στὸ ταξικὸ κίνημα τῆς χώρας, ὅσο καὶ γιὰ τὴ νικηφόρα ἔκβαση τῆς πορείας πρὸς τὴν Ἐπανάσταση, ἔξω ἀπὸ κάθε σεχταριστική, «μεσσιανικὴ» νοοτροπία καὶ πραχτική.

Τὸ «Γιὰ τὸ Σοσιαλισμὸ» ἀγωνίζεται γιὰ ἕνα Σοσιαλισμὸ βασιζόμενο στὴν αὐτοκυβέρνηση, τὴν αὐτοδιαχείρηση, τὴν αὐτοτέλεια τῶν ἐργαζομένων μαζῶν, σ' ὅλους τοὺς τομεῖς καὶ σ' ὅλα τὰ ἐπίπεδα, σοσιαλισμὸ βασικὰ ἀντίθετο στὸ σχῆμα τοῦ γραφειοκρατικοῦ κρατικοῦ «Σοσιαλισμοῦ», ποὺ στηρίζεται στὴν οὐσιαστικὴ ἐξουσία τοῦ «Ἐργατικοῦ» Κράτους, τοῦ «Ἐπαναστατικοῦ» Κόμματος καὶ τῶν ἐντεταγμένων σ' αὐτὰ Συνδικάτων.

Τὸ «Γιὰ τὸ Σοσιαλισμό» θὰ παραμείνει ὄργανο ἀνοικτὸ στὴν κριτικὴ ἔρευνα καὶ συζήτηση τῶν βασικῶν θεμάτων τοῦ σύγχρονου ἐπαναστατικοῦ μαρξισμοῦ, δημοσιεύοντας κάθε σοβαρὴ συνεισφορὰ πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση, ἀπὸ ὁποιαδήποτε ἐπαναστατικὴ μαρξιστικὴ τάση, ὀργάνωση ἢ ἀγωνιστικὴ μονάδα κι' ἂν προέρχεται.